

QURANDA MÜNAFİQ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

İnsanlar arasında elələri də vardır ki, mömin olmadıqları halda: “Allaha və axirət gününə inanırıq”, – deyirlər. (Bəqərə surəsi, 8)

HARUN YƏHYA (ADNAN OKTAR)

OXUCUYA

Bu kitabda və digər işlərimizdə təkamül nəzəriyyəsinin süqutuna xüsusi yer ayrılmasının səbəbi bu nəzəriyyənin hər cür din əleyhdarı olan fəlsəfənin təməlini meydana gətirməsidir. Yaradılışı və dolayısıyla Allahın varlığını inkar edən darvinizm 150 ildir ki, bir çox insanın imanını itirməsinə və ya şübhəyə düşməsinə səbəb olmuşdur. Buna görə də, bu nəzəriyyənin yalan olduğunu gözlər önünə gətirmək əhəmiyyətli imani bir vəzifədir. Bu əhəmiyyətli xidmətin bütün insanlığa çatdırılması isə zəruridir. Bəzi oxucularımız ola bilər ki, yalnız bir kitabımızı oxumaq imkanı tapa bilər. Bu səbəblə, hər kitabımızda bu mövzuya xülasə də olsa yer ayrılması uyğun hesab edilmişdir.

Qeyd edilməsi lazım olan başqa bir xüsusiyyət də bu kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Yazıçının bütün kitablarında imani mövzular Quran ayələri yönündə izah edilir və insanlar Allahın ayələrini öyrənməyə və yaşamağa dəvət edirlər. Allahın ayələri ilə əlaqədar bütün mövzular oxucuda heç bir şübhə və ya sual buraxmayacaq şəkildə açıqlanmışdır. Bu mövzuda istifadə edilən səmimi, sadə və səlis üslub isə kitabların hamı tərəfindən rahat başa düşülməsini təmin edir. Bu təsirli və sadə izah sayəsində kitablar “bir nəfəsə oxunan kitablar” ibarəsinə tam uyğun gəlir. Dini qəti şəkildə rədd edən insanlar belə bu kitablarda bildirilən həqiqətlərdən təsirlənir və yazılanların doğruluğunu inkar edə bilmirlər.

Bu kitab və yazıçının digər əsərləri oxucular tərəfindən şəxsən oxuna biləcəyi kimi, qarşılıqlı söhbət şəraitində də oxuna bilər. Bu kitablardan istifadə etmək istəyən bir qrup oxucunun, kitabları bir yerdə oxumaları mövzu ilə əlaqədar öz təfəkkür və təcrübələrini də bir-birlərinə ötürmək baxımından faydalıdır.

Bununla belə, yalnız Allahın razılığı üçün yazılan bu kitabların tanınmasında və oxunmasında iştirak etmək də böyük xidmətdir. Çünki yazıçının bütün kitablarında isbat və razısalıcı yön son dərəcə güclüdür. Bu səbəblə, dini izah etmək istəyənlər üçün ən təsirli üsul bu kitabların digər insanlar tərəfindən də oxunmasının təşviq edilməsidir.

Kitabların arxasına yazıçının digər əsərlərinin təqdimatının əhəmiyyətli səbəbləri var. Bu sayədə kitabı nəzərdən keçirən şəxs yuxarıda yazılan xüsusiyyətləri daşıyan və oxumaqdan xoşlandığını ümid etdiyimiz bu kitabla eyni xüsusiyyətlərə sahib daha bir çox əsərin olduğunu görür, imani və siyasi mövzularda faydalana biləcəyi zəngin bir qaynağın mövcudluğuna şahid olacaq.

Bu əsərlərdə digər bəzilərində görülən, yazıçının şəxsi qənaətlərinə və şübhəli qaynaqlara əsaslanan izahlara, müqəddəsata qarşı lazım olan ədəb və hörmətə diqqət yetirilməyən üslublara, şübhəli və həmçinin incidici yazılara rast gələ bilməzsiniz.

MÜƏLLİF VƏ ƏSƏRLƏRİ HAQQINDA

Harun Yəhya təxəllüsündən istifadə edən yazıçı Adnan Oktar 1956-cı ildə Ankarada anadan olmuşdur. İbtidai və orta təhsilini Ankarada almışdır. Daha sonra İstanbul Memar Sinan Universitetinin İncəsənət fakültəsində və İstanbul Universitetinin Fəlsəfə bölməsində təhsil almışdır. 1980-ci illərdən bu yana imani, elmi və siyasi mövzularda bir çox əsər hazırlamışdır. Bununla yanaşı, yazıçının təkamülçülərin saxtakarlıqlarını, iddialarının əsassızlığını və darvinizmin qanlı ideologiyalarla olan qaranlıq əlaqələrini ortaya qoyan çox əhəmiyyətli əsərləri vardır.

Harun Yəhyanın əsərləri təxminən 30 000 şəklin olduğu cəmi 45 000 səhifəlik külliyyatdır və bu külliyyat 60 fərqli dilə tərcümə edilmişdir. Yazıçının təxəllüsü inkarçı düşüncəyə qarşı mübarizə aparan iki peyğəmbərin xatirəsinə hörmət olaraq adlarını yad etmək üçün Harun və Yəhya adlarından götürülmüşdür. Yazıçı tərəfindən kitabların üz qabığında Rəsulullahın (səv) möhürünün olmasının simvolik mənası isə kitabların məzmunu ilə əlaqədardır. Bu möhür Qurani-kərimin Allahın son kitabı və son sözü, Peyğəmbərimizin (səv) xatəmül-ənbiya olduğunun rəmzidir. Yazıçı bütün yayımlarında Quranı və Rəsulullahın sünnesini özünə rəhbər etmişdir. Bu surətlə, inkarçı düşüncə sistemlərinin bütün təməl iddialarını bir-bir ortadan qaldırmağı və dinə qarşı yönələn etirazları tam susduracaq son sözü söyləməyi əsas almışdır. Böyük hikmət və kamal sahibi olan Rəsulullahın möhüründən bu son sözü söyləmək niyyətinin duası olaraq istifadə edilmişdir.

Yazıçının bütün işlərindəki ortaq hədəf Quranın təbliğini dünyaya çatdırmaq, beləliklə, insanları Allahın varlığı, birliyi və axirət kimi təməl imani mövzular üzərində düşünməyə sövq etmək və inkarçı sistemlərin əsassız təməllərini və azğın tətbiqlərini gözlər önünə çəkməkdir.

Belə ki, Harun Yəhyanın əsərləri Hindistandan Amerikaya, İngiltərədən İndoneziyaya, Polşadan Bosniya və Herseqovinaya, İspaniyadan Braziliyaya, Malayziyadan İtaliyaya, Fransadan Bolqarıstana və Rusiyaya qədər dünyanın bir çox başqa ölkəsində sevilərək oxunur. İngilis, fransız, alman, italyan, ispan, portuqal, urdu, ərəb, alban, rus, boşnak, uyuğur, indoneziya, malay, benqal, serb, bolqar, çin, su sahili (Tanzaniyada işlədilir), hausa (Afrikada geniş işlədilir), divehi (Maldiv adalarında işlədilir), danimarka və İsveç kimi bir çox dillərə tərcümə edilən əsərlər xaricdə geniş oxucu kütləsi tərəfindən izlənilir. Dünyanın dörd bir tərəfində böyük rəğbətlə qarşılanan bu əsərlər bir çox insanın iman gətirməsinə, bir çoxunun da imanının dərinləşməsinə vəs ilə olur. Kitablari oxuyub araşdıran hər kəs bu əsərlərdəki hikmətli, dolğun, asan aydın olan və səmimi üslubun, ağıllı və elmi yanaşmanın fərqiində olar. Bu əsərlər sürətli təsir etmə, qəti nəticə vermə, etiraz və təkzib edilə bilinməyən xüsusiyyətləri daşıyır. Bu əsərləri oxuyan və üzərində ciddi şəkildə düşünən insanların artıq materialist fəlsəfəni, ateizmi və digər azğın görüş və fəlsəfələrin heç birini səmimi olaraq müdafiə etmələri mümkün deyil. Bundan sonra müdafiə etsələr də, ancaq romantik inadla müdafiə edəcəklər. Çünki fikri dayaqları aradan götürülmüşdür. Dövrümüzdəki bütün inkarçı cərəyanlar Harun Yəhya külliyyatı qarşısında fikrən məğlub olmuşlar. Şübhəsiz, bu xüsusiyyətlər Quranın hikmət və ifadə təsirliliyindən qaynaqlanır. Yazıçı bu əsərlərə görə öyünmür, yalnız Allahın hidayətinə vəs ilə olmağa niyyət etmişdir. Bundan başqa, bu əsərlərin çap və nəşrində hər hansı bir maddi qazanc güdülmür. Bu həqiqətlər göz önünə gətirildikdə insanların görmədiklərini görmələrini təmin edən, hidayətlərinə vəs ilə olan bu əsərlərin oxunmasını təşviq etməyin də çox əhəmiyyətli xidmət olduğu ortaya çıxır. Bu qiymətli əsərləri tanıtmayın yerinə insanların zehinlərini bulandıran, fikri qarışıqlıq meydana gətirən, şübhə və tərəddüdləri aparmaq və imanı qurtarmaq üçün güclü və əhəmiyyətli bir təsiri olmayan ümumi təcrübə ilə kifayətlənən kitablari yaymaq isə zəhmət və zaman itkisinə səbəb olur. İmanı

qurtarmaq məqsədindən çox, yazıçının ədəbi gücünü vurğulamağa yönələn əsərlərdə bu təsirin əldə edilə bilməyəcəyi məlumdur. Bu mövzuda şübhəsi olanlar varsa, Harun Yəhyanın əsərlərinin tək məqsədinin dinsizliyi yox etmək və Quran əxlaqını yaymaq olduğunu, bu xidmətdəki təsir, müvəffəqiyyət və səmimiyyətin açıq şəkildə göründüyünü oxucuların ümumi qənaətindən anlama bilərlər.

Bilmək lazımdır ki, dünyadakı zülm və qarışıqlıqların, müsəlmanların çəkdiyi əziyyətlərin təməl səbəbi dinsizliyin fikri hakimiyyətidir. Bunlardan xilas olmağın yolu isə dinsizliyin fikirlə məğlub edilməsi, iman həqiqətlərinin ortaya qoyulması və Quran əxlaqının insanların qavrayıb yaşaya biləcəkləri şəkildə izah edilməsidir. Dünyanın gündən-günə daha çox büründüyü zülm, fəsad və qarışıqlıq mühiti diqqətə alındığında bu xidmətin mümkün qədər sürətli və təsirli şəkildə edilməsinin lazım olduğu aydındır. Əks halda, çox gec ola bilər. Bu əhəmiyyətli xidmətdə öndərliyi üzərinə götürən Harun Yəhya külliyyatı Allahın izni ilə 21-ci əsrdə dünya insanların Quranda təsvir edilən hüsur, sülh, dürüstlük, ədalət, gözəllik və xoşbəxtliyə daşımağa vəsilə olacaq.

Bu kitabda istifadə edilən ayələr Ə.Musayevin, həmçinin Z.Bünyadov və V.Məmmədəliyevin birgə hazırladığı Qurani-kərim məalından götürülmüşdür.

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

www.harunyahya.tv

İÇİNDƏKİLƏR

YARADILIŞ HƏQİQƏTİ

GİRİŞ

MÜNAFİQLƏRİN ƏSAS XÜSUSİYYƏTLƏRİ

MÖMİNLƏRİ ALDATMAQ ÜÇÜN CƏHDLƏRİ

MÜNAFİQLƏRİN AĞILSIZLIQLARI

FİTNƏKAR XÜSUSİYYƏTLƏRİ

MÖMİNLƏRƏ QARŞI FƏALİYYƏTLƏRİ

ALLAH MÜNAFİQLƏRİ ORTAYA ÇIXARIB ONLARA ƏZAB VERƏCƏK

DARVİNİZMİN SÜQUTU

YARADILIŞ HƏQİQƏTİ

Yumurta cücəni 20 günlük kürt dövrü boyunca qoruyacaq qədər möhkəm, lakin çölə çıxmağına imkan verəcək qədər də qırılmağa meyillidir. Cücələr yumurtanı qırmaq üçün xüsusi yumurta dişinə malikdir. Maraqlısı budur ki, bu xüsusi diş cücə yumurtadan çıxmamışdan öncə əmələ gəlir və yumurtanı qırdıqdan sonra yoxa çıxır. Hər canlı növünün ehtiyacına uyğun yaradılan yumurtaların bütün xüsusiyyətləri uca Allahın qüsursuz yaratmasının, aqlının və sonsuz elminin göstəricilərindən biridir.

<http://www.heyvanlardakidizayn.elmisaytlar.com/>

Bakteriyalar canlılar aləmində sürətlə çoxalan qrup təşkil edirlər. Buna görə bu canlılar dünyanın ən sıx topluluğu qəbul edirlər. Yeni formaya düşməyi bacarırlar. Eyni zamanda sayları dəqiqələr ərzində milyardlara çata bilər. Bakteriyalar çoxalmaq üçün müxtəlif mexanizmlərdən istifadə edirlər. Düşmənlər və ya ovlarını görmək üçün radara bənzər sistemlərdən istifadə həmin kompleks mexanizmlərdən bir neçəsidir.

<http://www.elmimovzular.com/>

Sürfə dövrünü baramanın içində keçirən bir tırtıl növü sürfədən çıxdıqdan sonra üstünü yarpaqla örtüb gizlədir. Əvvəlcə, yarpaq düşməsin deyərək onu ipəklə möhkəm bağlayır, daha sonra yarpağın sapını qoparır. Beləliklə, yarpaq qurumağa başlayır, sonra büzülüb yuvarlaq hala düşür. Tırtıl bunun sayəsində bir neçə saat sonra yarpaqdan ideal bir yuva əldə etmiş olur. Kainatdakı bütün canlılar kimi, bu tırtıl növü də uca Allahın ilhamı ilə hərəkət edir.

<http://www.tekamulnezeriyyesi.com/>

Ağacdələnlər şam ağaclarını deşməyə başlamadan öncə ilk növbədə onları araşdırıb 100 yaşını keçənləri seçir. Çünki 100 yaş keçən ağacların bir növ xəstəlik nəticəsində sərt və qalın qabıqları yumşalır. Sizin, bəlkə də, ilk dəfə eşitdiyiniz və elmin son illərdə kəşf etdiyi bu məlumatı ağacdələnlər yüz illərdir ki, bilir.

<http://www.gecevegunduz.net/>

Ekvator bölgəsində minlərlə metr yüksəklikdə yetişən kanarya bitkisi soyuqdan donan gövdəsini qızdırmaq üçün antifriz sisteminə bənzər üsuldən istifadə edir. Bunu yarpaqlarındakı xüsusi maddə sayəsində bacarır. Uca Rəbbimizin üstün yaratmasının təzahürü olan kanarya bitkisi bu xüsusiyyətinə görə əhəmiyyətli araşdırma mövzusu olmuşdur.

<http://www.dasdovru.elmisaytlar.com/>

Quşların yer üzündə təxminən on min növü var və bu canlılar möcüzəvi xüsusiyyətlərə malikdir. Onların müxtəlif növlərinə yaşadığımız hər yerdə rast gəlirik və bu, bizdə heyranlıq oyadır. Quşlar xarici görünüşləri, qüsursuz uçuş mexanizmləri, yuva qurmaq bacarıqları, fədakar davranışları və s. digər möhtəşəm xüsusiyyətləri ilə yaradılış həqiqətinə dəlil təşkil edirlər.

Məgər göylərdə və yerdə olanların, həm də qanad açıb uçan quşların Allaha təriflər dediklərini görmürsənmi? Hər biri öz duasını və həmd-sənasını bilir. (Nur surəsi, 41)

<http://www.sosialdarwinizm.com/>

Göz qapağının kənarından çıxan kirpiklər gözə estetik gözəllik və ifadə verməklə yanaşı, onu tozlardan və yad maddələrdən qoruyur. Kirpiklər qopanda yerinə təzələri çıxır. Bu, Rəbbimiz olan Allahın yaratmasındakı gözəlliyin bənzərsiz nümunələrindəndir.

<http://www.usaqlarindunyasi.com/>

Qış yuxusuna gedən canlıların bədən temperaturu normadan aşağı (məsələn, 38°C-dən 10°C-yə kimi) düşür və ürək döyüntüləri azalır (4 saniyədə bir dəfə), beləliklə, dərin yuxuya gedirlər. Hətta bu yuxu zamanı bəzi heyvanların nəbzi tamamilə dayanmış kimi görünür. Heyvanların qış yuxusuna getməsi sonsuz şəfqət sahibi Allahın təqdiridir.

<http://www.canlilardakamuflyaj.com/>

Təkamül nağılını dəstəkləyən heç bir fosil nümunəsinin tapılmaması, şübhəsiz ki, təkamülçülərin ən böyük kabuslarından biridir. 150 ildir ki, davam edən qazıntı işləri hər dəfə təkamülə zərbə vuran dəlillər ortaya qoyur. Bunlardan biri də yengəclərin eyni qaldığını göstərən aşağıdakı 50 milyon yaşındakı yengəc fosilidir.

<http://www.darvinizm.com/>

Yan tərəfdə dövrümüzdə yaşayan yengəc

Era: Kaynozoy

Dövr: Eosen

Yaş: 50 milyon il

Yer: Monte Baldo, İtaliya

50 milyon illik yengəc fosili

Əgər darvinistlərin iddiaları doğru olsaydı, yüz milyonlarla ildir varlıqlarını davam etdirən dəniz ulduzları çoxdan başqa dəniz canlılarına, hətta quru canlısına çevrilməli idilər. Lakin belə bir şey heç vaxt olmamışdır. 430 milyon il əvvələ aid olan bu dəniz ulduzu fosili də bu həqiqəti təsdiqləyir və canlıları Allahın yaratdığını göstərir.

<http://www.allahinvarliqdelilleri.com/>

Era: Paleozoy zaman,

Dövr: Silur dövrü

Yaş: 430 milyon il

Yer: Avstraliya

Yan tərəfdə dövrümüzdə yaşayan bir dəniz ulduzu
aşağıda 430 milyon illik dəniz ulduzu fosili

Fosillər pələnglərin hər hansı bir canlıdan törəmədiyini, daima pələng olaraq mövcud olduğunu sübut etmişdir. 80 milyon il əvvəl yaşamış pələnglərin dövrümüzdəkilərlə eyni olduğunu göstərən şəkildəki fosil bütün təkamülçü iddiaları susdurur. Bütün canlı növlərini üstün yaratma gücünə sahib uca Allah yaratmışdır.

<http://www.tekamulinternasional.com/>

Era: Mezozoy

Dövr: Kretase

Yaş. 80 milyon il

Yer: Çin

Dövrümüzdə yaşayan pələng

Üstdə: 80 milyon öncə də eyni quruluşa sahib olan pələng kəllə sümüyü

Əgər təkamül doğru olsa idi, keçmişdə müxtəlif canlı növlərinin xüsusiyyətlərinə sahib qəribə varlıqlar olardı. Lakin bütün canlılar şəkildə nümunəsi görünən 83 milyon illik antilop kimi ilk mövcud olduqları halları ilə dövrümüzdə qədər gəlmişdir. Canlıların tarixi təkamül iddialarını alt-üst edir.

Solda antilop kəllə sümüyü fosili görünür.

Era: Mezozoy

Dövr: Kretase

Yaş: 83 milyon il

Yer: Çin

Üstdə 83 milyon il eyni xüsusiyyəti daşıyan dövrümüzdəki antilop

Menidae fəsiləsinə daxil olan mene balıqlarının tarix boyu eyni qaldığını göstərən bir çox fosil vardır. Buna baxmayaraq, bu balıqların təkamülçülərin iddia etdiyi kimi, digər canlılardan törədiyini göstərən heç bir fosil yoxdur.

<http://www.allahinsonsuzgucu.net/>

Aşağıda 54-37 milyon yaşında olan Mene balığı (*Mene maculata*) fosili, solda isə həmin fosillə tamamilə eyni xüsusiyyətdə olan dövrümüzdəki canlı nümunəsi görünür.

Era: Kaynozoy

Dövr: Eosen

Yaş: 54-37 milyon il

Yer: Monte Bolca, İtaliya

Şirin su xərçəngi kimi də bilinən krevetlər başqa canlılar kimi yüz milyon ildən çoxdur ki, dəyişməyib. Şəkildə görünən krevet fosili 155-144 milyon yaşındadır və dövrümüzdəkilərdən heç bir fərqi yoxdur. Bu vəziyyət yenə təkamülçülərin canlıların mənşəyi mövzusunda iddialarını puç edir və yaradılışın açıq həqiqət olduğunu göstərir.

Solda krevetlərin daima krevet olaraq mövcud olduğunu sübut edən dövrümüzdəki nümunəsi

Krevelt fosili (altda)

Era: Mezozoy

Dövr: Yura

Yaş: 155-144 milyon il

Yer: Almaniya

Şəkildəki 150 milyon illik at nalı xərçəngi fosili həmin canlıların 100 milyon ildən çox bir zamanda dəyişmədiyinin sübutudur. Bu sübutun göstərdiyi tək həqiqət məlumdur: tarix boyu təkamül olmamış, bütün canlıları uca Allah yaratmışdır.

<http://www.heyatingercekmenseyi.com/>

At nalı xərçəngi fosili

Era: Mezozoy

Dövr: Yura

Yaş: 150 milyon il

Yer: Almaniya

Aşağıda dövrümüzdə yaşayan at nalı xərçəngi görünür.

Əldə edilən gitara skatı fosilləri hansı dövrə aid olmasından asılı olmayaraq, hamısı bir-biri ilə eynidir. Hər bir xüsusiyyəti ilə dövrümüzdəki gitara skatlarına tam bənzəyən bu fosillər canlıların mərhələli şəkildə kiçik dəyişiklərlə inkişaf etdiyi iddiasını əsassız edir. Allah bütün canlıları nümunəsiz olaraq sahib olduqları mükəmməl xüsusiyyətlərlə yoxdan yaratmışdır.

<http://dntmocuzezi.elmisaytlar.com/>

Üstdə gitara skatı fosili görünür.

Era: Mezozoy

Dövr: Kretase

Şar balığı milyon illərdir ki, heç bir dəyişikliyə məruz qalmadan varlığını davam etdirir. 95 milyon il öncə yaşayan şar balıqları ilə bu gün yaşayanların tamamilə eyni olması təkamülçülərin qətiyyənlə açıqlaya bilmədiyi vəziyyətdir. Fosillər canlıları Allahın yaratdığını göstərir.

<http://www.fosilmuzeyi.com/>

Dövrümüzdəki şar balığı (solda)

Şar balığı fosili

Era: Mezozoy

Dövr: Kretase

Yaş: 95 milyon il

Yer: Livan

Qovaq ağaclarının başqa bitkidən törəmədiyini göstərən bu fosil bir yaradılış dəlilidir. Dövrümüzdəki qovaqlarla tamamilə eyni olan 50 milyon il öncəki qovaqlar təkamülün xəyal məhsulundan ibarət olduğunu gözlər önünə sərir.

<http://www.canlilardayardimlasma.com/>

Dövrümüzdəki qovaq yarpaqları

Qovaq yarpağı fosili

Era: Kaynozoy

Dövr: Eosen

Yaş: 54-37 milyon il

Yer: ABŞ

Bitkilərin təkamülü iddiasına dəlil kimi göstəriləcək heç bir fosil yoxdur. Heç bundan sonra da tapmaq mümkün deyil. Şəkildəki 50 milyon illik sumax fosilinin göstərdiyi kimi, bitkilər təkamül keçirməmiş, yaradılmışlar.

<http://www.quranmoczeleri.org/>

Yan tərəfdə sumax yarpağı görünür.

Era: Kaynozoy

Dövr: Eosen

Yaş: 50 milyon il

Yer: ABŞ

50 milyon illik sumax yarpağı fosili

Təxminən 150 ildir davam edən fosil tədqiqatları çiçəkli bitkilərin ortaq əcdadı kimi qələmə veriləcək bircə fosil belə ortaya qoya bilməmişdir. 50 milyon illik südləyən yarpağının da göstərdiyi kimi, aradan on milyon illər keçsə də, bitkilər heç dəyişməmişdir, yəni təkamül keçirməmişdir.

<http://www.maddevexeyal.elmisaytlar.com/>

Era: Kaynozoy

Dövr: Eosen

Yaş: 50 milyon il

Yer: ABŞ

50 milyon illik südləyən yarpağı fosili

Yan tərəfdə dövrümüzdəki südləyən yarpaqları görünür.

50 milyon yıllık sütleğən yarpağı fosili.

GİRİŞ

Müsəlmanın ən əhəmiyyətli xüsusiyyətlərindən biri odur ki, Quranı özünə rəhbər seçib. Quranı rəhbər tutan insan özünü, dünyanı və yaşadığı cəmiyyəti Quran ayələri işığında dəyərləndirir. Çünki əmindir ki, Qurani-kərimi onu və bütün dünyanı yaradan uca Allah nazil etmişdir. Hər şeyi yaradan uca Allah hər şeyin ən doğrusunu da bilir. “Mülk” surəsinin **“Məgər yaradan bilməzmi?! O, incəliyinə qədər biləndir, xəbərdir!”** şəklindəki 14-cü ayəsi bunu təsdiq edir. Ayədə bildirilən Allahın “Xəbir” ismi “hər şeyin əslindən, gizli tərəfindən xəbərdir olan” mənasını verir.

Allah hər şeyin gizli tərəfini bilir və bu sonsuz bilginin bir qismini Quranda möminlərə açıqlayıb. Bir Quran ayəsində bu mövzu haqqında belə xəbər verilir:

Həmçinin öz içərinizdən ayələrimizi sizə oxuyan, sizi təmizləyən, kitabı və hikməti sizə öyrədən, habelə bilmədiklərinizi də sizə öyrədən bir elçi göndərdik. (Bəqərə surəsi, 151)

Buna görə də müsəlman Quran ayələrini diqqətlə oxumalıdır. Allahın ayədə bildirdiyi kimi, **“Onun haqq olduğu onlara bəlli olsun deyə Biz öz qüdrət nişanələrimizi onlara həm xarici aləmdə, həm də onların öz daxilində mütləq göstərəcəyik” (Fussilət surəsi, 53)** xarici aləmdə də Allahın dəlillərini görəcəyini unutmamalıdır. Quranda xarici aləmlə bağlı məlumatlar var. Bunların ən əhəmiyyətlilərindən biri müsəlmanın bir çox insan və cəmiyyətlə üzləşəcəyini xəbər verən ayələrdir. Allahın dinini və gözəl əxlaqı yaşamaqla, həmçinin bunu digər insanlara anlatmaqla vəzifəli olan mömin müxtəlif insanlarla və fərqli reaksiyalarla qarşılaşacaq. Bir çoxu onu dinləyəcək, bir çoxu da ona qarşı çıxacaq. Quranda bütün bunlar haqqında məlumat var və müsəlmanlar müxtəlif vəziyyətlərdə necə davranacaqları haqqında xəbərdir edilirlər.

Bu kitabda Quranda tez-tez bəhs edilən münafıqlardan bəhs edəcəyik.

Münafıqlar Quran ayələrində bildirildiyi kimi, ikiüzlü və saxtakar insanlardır. Əslində iman gətirmədikləri halda, mömin kimi davranırlar. Ən önəmlisi isə saxtakarlığı təkbaşına etmələr, möminlərin arasına girib sanki onlardanmış kimi davranmağa çalışırlar. Çünki möminlərlə birlikdə olub bəzi dünyəvi mənfəətlər əldə etmək istəyirlər. Elə zənn edirlər ki, möminlərin yanında imanlı kimi görünüb onları aldadacaq və onların malik olduğu bəzi imkanlardan faydalanacaqlar.

Mənfəət əldə edə bilməyəcəklərini anladıqda, yaxud möminlərə imtahan olaraq müsibət üz verdikdə tez onlardan ayrılıb gerçək üzlərini göstərirlər. Ayrılan zaman möminlərə zərər verib onların birliyini pozmağa çalışırlar. Möminlərdən uzaqlaşdıqdan sonra inkarçılarla əlbir olub fitnəkarlığa davam edirlər. Əlbəttə, bundan bir nəticə əldə edə bilməzlər. Bu çirkin əməllərinə görə onlara Quranda “münafiq” (nifaq salan, fitnə çıxaran) adı verilmişdir.

Quranda münafıqlar haqqında bir çox ayədə xəbər verilir və möminlərin onlara qarşı diqqətli olmaları xatırladılır. Buna görə də Qurana tabe olan mömin münafıqlərə qarşı diqqətli olub onun xüsusiyyətlərini bilməlidir. Çünki Quran əxlaqını yaşayan hər mömin camaatı münafıqlərlə mütləq qarşılaşır. Münafıqlərin yalnız Peyğəmbərimizin dövründə Məkkə və Mədinədə yaşamış camaat olduğunu düşünmək çox yanlışdır. Çünki münafıqlər hər dövrdə olduğu kimi, indi də fəaliyyət göstərir və təqlidi müsəlman xüsusiyyətləri ilə özlərini kamuflyaj etməyə çalışırlar.

Onlar bəzən özləri kimi səmimiyyətsiz insanlarla gizlicə əlbir olub haqqı gizlədirlər. Bəzən də fitnə çıxarmaqla möminlərə maddi-mənəvi zərər verməyə çalışırlar. Quran hər dövrdə və hər cəmiyyətə xitab edir. Beləliklə, hər şeyi Quran ölçüsü ilə dəyərləndirən mömin Allahın **“O, Öz ayələrini sizə göstərəcək, siz də**

onları tanıyacaqsınız” (Nəml surəsi, 93) hökmünə əsasən, münafıqlarla əlaqədar ayələrin gerçəkləşəcəyini görəəcək. Həmçinin hazırda da belə şəxslərin möcüzəvi şəkildə Quranda təsvir edildiyi kimi davranışlarının şahidi olacaq.

Bu baxımdan münafıqların pis niyyətlərini və əsl simalarını üzə çıxarmaq, məkrli planlarına qarşı ideoloji mübarizə aparmaq Allah qatında önəmli ibadətdir.

Münafıq xüsusiyyətlərini tanımaq başqa yöndən də əhəmiyyətlidir: möminlər bu xüsusiyyətlərə baxıb özünü daha da kamilləşdirməlidir. Münafıq və inkarçılara xas xüsusiyyətləri bilmək möminin həmin xüsusiyyətlərdən çəkinməsinə və daha diqqətli olmasına kömək edir. Məsələn, təkəbbürlü olmaq münafıq və inkarçı xüsusiyyətidir. Lakin mömin qəflətə düşərək təkəbbürlənə bilər. Sonra bunun yanlış olduğunu xatırlayıb tez bu xətdən üz döndərir. Bu səbəbdən möminlər münafıqlar haqqındakı ayələri oxuyarkən özünü gözdən keçirməli, həmin ayələrdən ibrət götürməlidirlər.

Kitabda Quran ayələri işığında münafıq xüsusiyyətlərindən və möminlərin çəkinməli olduqları davranışlardan bəhs ediləcək.

MÜNAFIQLƏR MÜSƏLMANLARIN ALLAHA YAXINLAŞMALARI ÜÇÜN VASİTƏDİR

ADNAN OKTAR: Münafıq və kafirlər müsəlmanların kamilləşməsi üçün cəhənnəmdən xüsusi olaraq gətirilirlər. Müsəlmanlar onlardan ibrət götürür, həmin insanlar müsəlmanların Allaha yaxınlaşmasında vasitəçilik edirlər. Allah onların vasitəsilə müsəlmanları Özünə yaxınlaşdırır. Biz kafirlərə və münafıqlərə baxdıqca imanın və ağılın dəyərini daha çox anlayırıq, Allaha daha çox yaxınlaşırıq. Onlara qarşı fikri mübarizə apardıqca savab qazanırıq, beləliklə də, Allahın rızasını qazanırıq. Bu sistem Allaha daha çox sevgi bəsləməyimizə səbəb olur. Məsələn, Peyğəmbərimizin dövründə münafıqlar Peyğəmbərimizin və səhabələrin daha diqqətli və ehtiyatlı olmalarına təşviq etmişdir. Küfurdə də, münafıqlərdə də bu təşviqedicisi xüsusiyyət var, ancaq münafıqlərdə bu daha qabarıqdır. Münafıqlərin əxlaqsızlığını görəndən möminlər daha çox şövqlə İslama xidmət edirlər və Qurana, İslama, Allaha sevgiləri daha çox artır. (Adnan Oktarın “Kaçkar” tv müsahibəsi, 12 mart 2009)

ADNAN OKTAR: Münafıqlər hər dövrdə yaşayırlar. Onlar mikrob kimidir, cəmiyyətin mikrobi və alçaq məxluqdurlar. Rəsulullahın dövründə də, hz. Musanın dövründə də, lap əvvəllər də olublar. Ancaq bu, müsəlmanların dəyərini və savabını artırır. Bunu kömürlə almazın müqayisəsinə bənzədə bilərik. O alçaq məxluqların əxlaqsızlığını, o mübarək insanların da üstün əxlaqı, fədakarlığı, igidliyi və səbrini müqayisə etsək, möminləri daha çox sevərik. Bu yöndən də münafıqlərin varlığında hikmət və xeyir var. (Adnan Oktarın “Kral Karadeniz” tv müsahibəsi, 7 aprel 2009)

MÜNAFIQLƏRİN ƏSAS XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Münafıqlər xarici görünüş baxımından səmimi müsəlmanlardan fərqlənməyə bilərlər, lakin onların daxili aləmi tamamilə fərqli olur. Münafıqlər kənardan dindar kimi görünə, danışiq və hərəkətləri ilə müsəlmana bənzəyə bilərlər. Ancaq onların din anlayışı Qurana deyil, öz yanlış məntiqlərinə əsaslanır. Dinə münasibətlərinin əsasında daim mənfəət qazanmaq durur.

Münafıqlar əsil niyyətlərini gizlətməklə müsəlmanların sahib olduqları nemətlərdən sui-istifadə etmək istəyirlər. Allahın müsəlmanlara rəhmət olaraq verdiyi bütün gözəlliklərdən istifadə etməyə çalışırlar. Bununla da elə zənn edirlər ki, mənfəət güddüklərini heç kim başa düşmür və müsəlmanları aldadırlar.

Onlar, əslində, çox yanılırlar. Çünki möminlər ən kiçik səmimiyyətsizliyi belə hiss edirlər. Hər şeydən əhəmiyyətli isə gizlinin gizlisini bilən, hər şeydən xəbəri olan Allah münafıqların əsl üzünü bilir. Beləliklə, özlərini göstərmək üçün daşdıqları mömin əlamətlərinin Allah qatında heç bir dəyəri yoxdur. Allah onların etdiyi ibadətlərin puç olduğunu “...**etdikləri əməllər isə puçdur!**” (Əraf surəsi, 139) ayəsi ilə bildirir.

Allah münafıqların səmimiyyətsizliyindən, gizli sandıqları yönlərindən də xəbərdardır. Beləliklə, münafıqlar saxtakarlıqlarına görə ayədə xəbər verildiyi kimi, yalnız özlərini aldadır və bunu anlamırlar (Bəqərə surəsi, 9).

Münafıqların bəzi əsas xüsusiyyətlərini aşağıdakı kimi sadalamaq olar:

Mömin camaatının içindən çıxırlar

Münafıqlar mömin camaatından çıxırlar. Möminlərin olmadığı mühitdə ancaq Quranda müşrik və ya inkarçı kimi adlandırılan şəxslərdən bəhs edilə bilər. Lakin hər hansı bir camaatın içində möminlər varsa, bəzi insanlar onların içinə sızıb malik olduqları imkanlardan yararlanmaq üçün iman gətirmiş kimi görünə bilərlər. Onlar elə zənn edirlər ki, iman gətirmiş kimi görünsələr, möminlərdən mənfəət əldə edəcəklər.

Quran ayələrində görürük ki, mömin camaatının içində münafıqların olması Allahın qanunudur. Münafıqların möminlərin arasında yaşamalarının əsas səbəbləri möminləri daxildən parçalamaq, Allahın elçisinə və möminlərə qarşı qruplaşaraq inkarçılara dəstək verməkdir. Bütün bunlardan ötrü möminlərin arasında mümkün qədər uzun müddət özlərini gizlətməyə çalışırlar. Bir ayədə Allah münafıqların möminlərin arasında gizlənen bir qrup olduğunu belə xəbər verir:

Şübhəsiz ki, yalan xəbər gətirənlər özünüzdən olan bir dəstədir. (Nur surəsi, 11)

Münafıqlar müsəlmanların daim şövqlü olmasına səbəb olur

ADNAN OKTAR: Müsəlman olmadığı halda, müsəlmanların yanına gəlib onların pullarından, imkanlarından istifadə etmək üçün bir müddət müsəlmanların yanında qalıb onların sirlərini öyrənən, yaşadıkları yer və həyatları haqqında məlumat toplayıb küfrə ötürən alçaq və şərəfsizlərə “münafiq” deyilir. Bu, Peyğəmbərimizin dövründə də var idi. Məsələn, Peyğəmbərimiz möminlərlə söhbət edir, münafiq bir səhabənin arxasında gizləniib çıxır. Onun axmaqlığına baxın. Ayədə gizlənərək çıxanlardan bəhs edilir. Guya özlərini sezdirmirlər. Onların İQ-si aşağı səviyyədə olur. Elə zənn edirlər ki, onları heç kim görmür. Məsələn, Dirar məscidi tikirlər, ayrı bir məscid. Deyirlər ki, Peyğəmbərin məscidinə nə gerek var ki, məgər doğru yol Quran deyilmi? Bizim məscidimizdə də Quran var. Gəlin, burada namaz qılaq. Yəni Hz. Muhəmmədin yanında durmağa nə ehtiyac var, mütləq onun yanında olmalıyıq? Əgər gəlmək istəyirsə, o da gəlsin”, –deyirlər. Bəs yaxşı, siz niyə gəlmirsiniz Rəsulullahın yanına?

Münafiqin izahı mümkün olmayan şərəfsiz ruhu var, alçaq ruhu var. Bu, şeytanda da var. Açıqlana bilinmir, yəni ağla sığmır. Hz.Mehdinin dövründə də üç dəfə münafıqların xürcundan bəhs edilir. Hz.Mehdi camaatı ona görə həmişə 313 nəfər qalır. İnsanlar gəlib gedirlər. Bir çay düşünün. Çay bir yandan gözəl meyvə gətirir, digər yandan çürük meyvələri götürüb aparır. Yaxud da gümüşdəki kimi üzərindəki ləkələr gedir, saf gümüş

qalır. Münafiq möminin ayıq-sayıq olmasına səbəb olur. Benzin kimidir, yəni şövqünü artırır möminin. Münafıqlar olmasa, müsəlmanlar ətalətə düşürlər. Münafıqlar şeytanla əlbir olurlar, çox hiyləgərdirlər. Peyğəmbərin dövründə ağılasıqmaz əməllər törətdilər. Təsəvvür edin, müsəlmanlar sıxışdırılırlar iki tərəfdən. Ayədə deyilir ki, sizin fəlakət xəbərlərinizi gözləyirlər, özgələri ilə əlbir olublar. Müsəlmanlara hücum edilməsini, onların tutulub həbsə atılmasını, yaxud şəhid edilməsini gözləyirlər. Ayədə deyilir ki, baxın, sizin xəbərlərinizi kənardan alırlar. Eyni şəkildə Hz. Mehdiyə də kənardan izləyəcəklər. Bu, Quran ayəsidir. Ayədə deyilir ki, sizə bədbəxtlik gəlməsini gözləyirlər. Allah buyurur ki, o bədbəxtlik sizə (münafıqlərə) gəlsin. Allah bunu bildirirsə, bu, mütləq baş verir. Allah onları yandırır-yaxır bu dəfə. Münafıqları Allah içlərindən yıxır, mənəvi yöndən çökdürür. Allah onlara xəstəlik, narahatlıq verir. Hamısında əsəb və gərginlik olur. Bu, dünyada çəkdikləri iztirabdır. Axirətdə də cəhənnəmin ən alt təbəqəsinə düşəcəklər. (Adnan Oktarı "Gaziantep Olay", "Samsun AKS" və "TV Kayseri" müsahibəsi; 6 yanvar 2010-cu il)

İman gətirmədikləri halda, iman gətirmiş kimi görünərlər

Əvvəldə də vurğuladığımız kimi, ikiüzlü insanların əsas xüsusiyyətlərindən biri odur ki, iman gətirmədikləri halda, iman gətirmiş kimi görünərlər. Bunun başlıca səbəbi odur ki, Allaha qəlbən iman etmir, bunu nümayiş üçün edirlər. Allah onların vəziyyətini bir ayədə belə xəbər verir:

Binasını Allah qorxusu və rizası üzərində quran kəs daha yaxşıdır, yoxsa binasını dağılmaqda olan uçuşunun lap kənarında quran və onunla birlikdə cəhənnəm oduna yuvarlanan kəs? Allah zalım qövmü doğru yola yönəltməz. (Tövbə surəsi, 109)

Münafıqlar möminlərdən mənfəət umduqlarına görə mömin təqlidi etmək üçün çox çalışırlar. Elə zənn edirlər ki, müsəlmanlara qarşı ikiüzlü davranıb onları aldadacaqlar. Quranda **"Sizi razı salmaq üçün yanınızda Allaha and içirlər. Əgər mömindirlərsə, (bilsinlər ki,) Allahı və Onun Elçisini razı salmaları daha yaxşıdır"** (Tövbə surəsi, 62) ayəsində münafıqların bu çirkin cəhdlərinə diqqət çəkilmişdir.

Münafıqlar hamını iman gətirdiklərinə inandırmağa çalışırlar. Fəqət düşünməzlər ki, yalnız qaldıqda və ya özləri kimi münafiq xüsusiyyətdəki şəxslərin yanına gəldikdə Allah onların bütün əməllərini anbaan izləyir. Müsəlmanlarla birlikdə olanda namaz qılır, onlar kimi davranır, aralaşır gedəndə isə ibadətləri tərki edib inkarçılara xas üslubla danışmağa və davranmağa başlayırlar. Təqlid qabiliyyətləri olsa da, Allah Quranda onların mütləq ortaya çıxacağını xəbər vermişdir. Quranda Allah bunu belə xəbər verir:

İnsanlar arasında elələri də vardır ki, mömin olmadıqları halda: "Allaha və axirət gününə inanırıq", - deyirlər. Onlar Allahı və iman gətirənləri aldatmağa çalışırlar. Halbuki yalnız özlərini aldadır və (bunu) anlamırlar. Onların qəlblərində xəstəlik vardır və Allah da onların xəstəliyini artırmışdır. Yalan söylədiklərinə görə də üzücü bir əzab çəkəcəklər. (Bəqərə surəsi, 8-10)

Başqa bir ayədə Allah münafıqlardan belə bəhs edir:

Münafıqlar, həqiqətən də, Allahı aldatmağa çalışırlar. Halbuki (Allah) onları aldadır. (Nisa surəsi, 142)

ALLAH MÜNAFIQLƏRİ ORTAYA ÇIXARIB ONLARI CƏZALANDIRACAQ

ADNAN OKTAR: ... Ayədə bildirilir ki, “onların yalan dediklərini Allah bilir” (Tövbə surəsi, 42). Özləri də bunu bilsələr də, binkar edirlər, amma axirətdə dilləri, gözləri, dərileri danışmağa başlayacaq. O zaman əxlaqsız hərəkətlərini müdafiə etmələrinin mənasız olduğunu görəəcəklər. Bunu qəlbən yaxşı bilirlər, lakin bu, axirətdə üzə çıxacaq və bunu dəqiq anlayacaqlar. Elə düşünürlər, haşa, Allahı aldadırlar; bunun mümkün olmadığını axirətdə başa düşəcəklər. Məsələn, ən azğın münafıqlar Peyğəmbərimizin (səv) dövründə çıxmışdır. Sonrakı münafıqlar başqa cür olur, çünki orada Peyğəmbəri birbaşa görüb müşahidə edirlər. Gözəl əxlaqını və qeyri-adi insan olduğunu gördüklərinə görə lap azğın olurlar. Buna görə də Allah onların cəhənnəmin ən alt təbəqəsinə qoyulacağını bildirir. Ən şiddətli əzab onlara veriləcək. Əlbəttə, bu möminlərin qəlbinə rahatlıq verir. Bir az batini yöndən yanaşsaq, yəni hadisələrə Allahın lədin elminin təzahürü kimi baxsaq, münafıqların qədərdə xüsusi yaradılmış varlıqlar olduğu anlaşılır. (Adnan Oktarın “Kaçkar TV”dəki canlı müsahibəsindən (12 mart 2009-cu il))

Xarici görkəmləri aldadıcı olur

İlk baxışdan münafıqların anormallığı başa düşülməyə, hətta müsəlmanlardan heç fərqlənməyə bilərlər. Allah bir ayədə onların cüssəli bədən quruluşuna sahib olduqlarını və gözəl danışdıqlarını bildirmişdir:

Sən onlara baxdıqda bədən quruluşları xoşuna gəlir, danışanda onların dediklərinə qulaq asırsan. Halbuki onlar (divara) söykədilmiş dirəklər kimidirlər. Onlar hər bir səs-küyün özlərinə qarşı olduğunu sanırlar. Onlar düşməndirlər. Sən onlardan çəkin! Allah onları məhv etsin, necə də döndərilirlər! (Münafıqun surəsi, 4)

Münafıqlar xarici görünüşləri ilə də möminləri təqlid etməyə çalışırlar. Beləcə, kənardan baxdıqda münafıqları müsəlmanlardan ayırmaq mümkün olmaya bilər. Lakin mənəvi çirkinlik onların bütün həyatlarında əks olunur. Allah **“Siz onlardan üz döndərin. Çünki onlar mürdardırlar” (Tövbə surəsi, 95)** ayəsi ilə onların bu vəziyyətini xəbər vermişdir. Allah başqa bir ayədə isə onlar haqqında **“onların mürdarlığı üstünə bir mürdarlıq da artırır” (Tövbə surəsi, 95)** – deyə buyurur. Müntəzəm olaraq hiyləgərlik və xainlik kimi çirkin əxlaqla məşğul olduqlarına görə üzlərində iman nuru yoxdur. Quranda bu barədə **“Onların üzləri sanki zülmət gecənin parçalarına bürünmüşdür” (Yunis surəsi, 27)** nümunəsi verilir. Başqa ayədə isə belə buyurulur:

Onlar harada olsalar da, Allahın və (mömin) insanların (himayəsində olanlar) istisna olmaqla onlara zəlillik qismət olar. (Ali-İmran surəsi, 112)

Möminlər isə hər zaman Allahın rızasını düşünüb xeyir və yaxşılıq etdikləri üçün onların üzü çox nurludur, bir ayədə deyildiyi kimi, **“onların əlamətləri üzlərindəki səcdə izidir” (Fəth surəsi, 29)**. Dolayısıyla münafıqların üzlərindəki ifadə və üzərilərdəki mənəvi çirkinlik möminlərin nuru ilə müqayisədə daha da qabarıq şəkildə üzə çıxır.

MÜNAFİQLƏRİN BAXIŞLARINDAKI VƏ DANIŞIQLARINDAKI ANORMALLIQLAR

ADNAN OKTAR:

Onların baxışları da anormal olur, buradan da əxlaqsızlıqları başa düşülür. Amma qəti diaqnoz münafıqlıyını açıq elan etməsi ilə mümkün olur. Yəni müsəlmanlara açıq şəkildə qarşı çıxması ilə bəlli olur.

Küfrə müsəlmanlar haqqında məlumat ötürməsi, onların bölünüb-parçalanması üçün çalışması, möminlərin düşmənləri ilə ittifaq qurması onu tam olaraq üzə çıxarır. Peyğəmbərimizin dövründə də elə idi. Münafıqlar müsəlmanlara hücum edən kafirlərə müntəzəm olaraq məlumat ötürürdülər. Lakin çox qorxaq idilər, onların tərəfinə tam keçmirdilər. Müsəlmanların da tərəfində deyildilər. Allah bir ayədə onlar haqqında: “Sanki heç bir şey olmamış kimi müsəlmanların yanına gəlirlər”, – buyurur. Başqa bir ayədə də onların: “Məgər biz də sizinlə deyildikmi?” – dedikləri xəbər verilir (Nisa surəsi, 141). Belə əxlaqsız olurlar, sanki daha əvvəl pislik edən onlar deyildilər (Adnan Oktarın “Tempo TV” müsahibəsindən, 28 yanvar 2009-cu il).

ADNAN OKTAR: Əlbəttə, münafiq kütbeyin olur, özünü ağıllı zənn edir. Başqalarını bəsit yollarla aldatmağa çalışır, həm də çox məntiqsiz və əxlaqsız üslubu var. Quranın məntiqinə uyğun olmayan riyakar və hiyləgər üsluba əl atır. Baxışlarında və danışqlarında anormalıq olur. Allah buyurur ki, *Allah diləyarsə, onların baxışlarından anlayarsınız. Bundan başqa: “Danışq tərzlərindən anlayarsan”* (Muhəmməd surəsi, 30), – deyilir ayədə. Quranda onların anormal danışqlarından çoxlu nümunə verilib. (Adnan Oktarın “Tempo TV”dəki müsahibəsindən, 10 fevral 2009-cu il)

Qurani anlamırlar

Möminlərin arasında yaşayan münafıqlar səmimiyyətsizliklərini nə qədər gizlətməyə çalışsalar da, bir çox hərəkətlərində özlərini büruzə verirlər. Bu vəziyyətlərdən biri də Quran haqqındakı yanlış izahlarıdır. Həqiqi iman gətirmədiklərinə görə Allahın möminlərə verdiyi elmdən məhrum olurlar. Buna görə də Quran oxuyarkən ayələrdəki işarələri, verilən öyüdləri başa düşürlər. Hər dəfə ayələri möminlərin arasında ayrı-seçkilik salmaq üçün və nəfslərinə uyğun şəkildə açıqlayırlar. Onların bu əməllərindən Quranda belə bəhs edilir:

Kitabı sənə nazil edən Odur. O kitabın bir qismi mənası aydın ayələrdir ki, bunlar da kitabın anasıdır. Digərləri isə mənası aydın olmayan ayələrdir. Qəlblərində ayrilik olanlar fitnə-fəsad törətmək və istədikləri kimi yozmaq məqsədilə mənası aydın olmayanın ardınca düşürlər. Onun yozumunu isə Allahdan başqa heç kəs bilməz. Elmdə qüvvətli olanlar isə deyərlər: “Biz onlara iman gətirdik, hamısı bizim Rəbbimizdəndir”. Bunu isə ancaq ağıl sahibləri dərk edərlər. (Ali-İmran surəsi, 7)

Bəzən də ayələrdən təsirlənməmələri verdikləri reaksiyalardan bəlli olur. Münafıqların bu vəziyyətini ifadə edən ayələrdən bir neçəsi aşağıdakı kimidir:

Bir surə nazil edildiyi zaman onlardan: “Bu, hansınızın imanını artırdı?”– deyənlər də var. İman gətirənlərə gəldikdə isə, (o surə) onların imanını artırır və onlar bir-birlərini müjdələyirlər. (Tövbə surəsi, 124)

Bir surə nazil edildiyi zaman onlar: “Sizi kimsə görürmü?” (–deyə) bir-birlərinə baxır, sonra da üz çevirib gedirlər. Anlamayan adamlar olduqlarına görə Allah onların qəlbini (imandan) məhrum etmişdir. (Tövbə surəsi, 127)

Münafıqların yanlış məntiqini ifadə edən ayələrdəki bu məlumatlar onların Qurandakı hikmətləri anlamadıklarını və öyüd-nəsihət almadıqlarını açıqca göstərir. Allaha və dinə şübhə etdiklərinə görə inkarçılar kimi davranırlar. Möminlərə Allahın ayələri oxunduğu zaman bu onların imanını artırır (Ənfal surəsi, 2), münafıqların isə qəlblərindəki xəstəliyi ortaya çıxarır. Münafıqlar bu anormallıqlarını şeytanın təsiri ilə

möminlərə də aşılamaq istəyirlər. Bu məqsədlə ətrafındakıların qəlbinə vəsvəsə verib onları şübhəyə salmağa və möminləri bölməyə çalışırlar. Elə bu səbəbdən Allah onlara qarşı diqqətli olmağı **“Bil ki, onlar öz Rəbbi ilə qarşılaşacaqları barədə şakk-şübhə içindədirlər”** (Fussilət surəsi, 54) ayəsi ilə xatırlatmışdır.

Allahı çox az yada salırlar

Möminlər Allahı çox anır, Ona dua edib yönəlir və Ondan bağışlanma diləyirlər. Bunu həm öz aralarında edir, həm də danışığ tərzini və hərəkətləri ilə ətrafdakılara da Allahı xatırladırlar. Allahı daim anmaq Onun varlığının və bəxş etdiyi nemətlərin fərqində olmaqdan irəli gəlir. Bir ayədə Allahı yada salmağın əhəmiyyətindən belə bəhs olunur:

... Allahı yada salmaq isə (ibadətlərin) ən əzəmətlisidir. (Ənkəbut surəsi, 45)

Münafıqların ən əsas xüsusiyyətlərindən biri Allahla əlaqələrinin olmamasıdır. Qəlbən Allaha bağlanmır, Onu xatırlamır və Ondan bağışlanma diləyirlər. Müsəlmanların yanında müsəlman kimi görünmək üçün Allahı çox az zikr edirlər. Allah bu həqiqəti bir ayədə belə bildirir:

Münafıqlar, həqiqətən də, Allahı aldatmağa çalışırlar. Halbuki (Allah) onları aldadır. Onlar namaza durarkən könülsüz qalxar, özlərini camaata göstərər və Allahı olduqca az yad edərlər. (Nisa surəsi, 142)

Başqa ayələrdə isə münafıqların Allahı yad etmədikləri belə xəbər verilir:

Şeytan onları üstələmiş və Allahı zikr etməyi onlara unutturmuşdur. Onlar şeytanın firqəsindədirlər. Şübhə yoxdur ki, şeytanın firqəsindəkilər ziyana uğrayanlardır. (Mücadilə surəsi, 19)

Münafiq kişilər və münafiq qadınlar bir-birinin tayıdırlar. Onlar (insanları) pis işlər görməyə vadar edir, yaxşı əməllərə qadağa qoyur və xəsislik göstərir. Onlar Allahı unudular. Allah da onları unuddu. Həqiqətən, münafıqlar günahkardırlar. (Tövbə surəsi, 67)

Allahı yada saldıqda isə Onun böyüklüyünü, gücünü və elmini təqdir etmirlər. Bundan başqa, möminləri təqlid etdiklərinə görə danışığ üslublarında səmimiyyət hiss olunmur. Adi mövzularda rahat və axıcı danışdıqları halda, Allahdan bəhs edərkən qəlib cümlələrdən istifadə edirlər. Qəlbən Allahı yada salmaq istəmədiklərinə görə müsəlmanların yanında özlərini buna məcbur edir və bu da onların iman gətirənlərə qəzəblənməsinə səbəb olur. Quranda bu mövzuda belə xəbər verilir:

Allah tək olaraq xatırlandığı zaman axirətə inanmayanların qəlbini nifrət bürüyür. Ondən qeyriləri yad edildiyi zaman isə onlar sevinirlər. (Zümər surəsi, 45)

Bununla yanaşı, Allahın yad edildiyi yerlərdən qəsdən uzaq durur, müxtəlif bəhanələrlə qaçmağa çalışırlar. Eyni şəkildə, münafıqlar Quran oxunan yerlərdən də kənar durmağa çalışırlar. Çünki Qurana qulaq asdıqda ölüm, axirət günü və cəhənnəm kimi həqiqətlərlə üz-üzə gələcək və bu da onların vicdanına toxunacaq. Quranda onların bu halından belə bəhs edilir:

O kəslərə ki, gözlərinə Məni anmamaq üçün pərdə çəkmişdilər, özləri də eşidə bilmirdilər. (Kəhf surəsi, 101)

Başqa ayədə isə Allah münafıqların üzündəki qaranlıq ifadədən belə bəhs edir:

Kafirlərə açıq-aydın ayələrimiz oxunduqda sən onların üzündə nifrət görürsən. Onlar az qalırlar ki, ayələrimizi onlara oxuyanların üstünə cumsunlar. De: “Sizə bundan daha pisini xəbər verimmi? (Bu,) cəhənnəmdir! Allah onu kafirlərə vəd etmişdir. O nə pis qayıdış yeridir!” (Həcc surəsi, 72)

Təkəbbürlüdürlər

Təvazökarlıq, hər zaman xəta edəcəyini qəbul etmək və öyüd-nəsihətləri dinləmək möminin əsas xüsusiyyətlərindəndir. Lakin münafıqlar həm təkəbbürlü olur, həm də özlərini çox bəyənilir. Öyüd-nəsihət dinləmir, xəta etdiklərini qəbul etmirlər. Ağıllı olduqları və hər şeyin ən doğrusunu bildikləri qənaətinədəirlər. Üstəlik Allaha yaxşı bəndə olduqlarını iddia edirlər. Peyğəmbərimizin dövründəki münafıqların Peyğəmbərimizin onlar üçün bağışlanma diləməsini qəbul etməmələri təkəbbürlü olduqlarının açıq dəlilidir:

Onlara: “Gəlin Allahın Elçisi sizin üçün bağışlanma diləsin!”– deyildi zaman başlarını yelləyir və sən onların özlərini dartaraq üz döndərdiklərini görürsən. (Münafıqun surəsi, 5)

Bundan başqa, müsəlmanlar onları səmimi mömin olmağa dəvət edib Allahın ayələrini xatırlatdıqları zaman da onlar lovğalanırlar. Qüsursuz olduqlarına inanıb ağılsızlıq edir, insani xətalara belə özlərinə yaraşdırmırlar. Allah onların lovğalığından belə bəhs edir:

Ona: “Allahdan qorx!”– deyildikdə lovğalıq onu daha da günaha sürükləyər. Ona cəhənnəm kifayət edər. Ora nə pis yataqdır! (Bəqərə surəsi, 206)

Çünki onlara: “Allahdan başqa (ibadətə layiq olan) məbud yoxdur!”– deyildikdə təkəbbür göstərir. (Səffat surəsi, 35)

Özlərini bütün xəta və nöqsanlardan uzaq gördükləri üçün etdikləri pislik və əxlaqsızlıqların axirətdəki qarşılığından xəbərsizdirlər. Təkəbbürlülük münafıqları düşdükləri durumdan xilas olmağa imkan vermir. Möminlər müntəzəm olaraq xətalərini düzəldib kamilləşdikləri halda, münafıqlar məğrur həyatlarına daha da bağlanırlar. Xatırlatma və tövsiyələrdən heç faydalanmırlar. Allah bu vəziyyəti belə xəbər verir:

Xeyr! İnsan, doğrudan da, həddini aşır, özünün ehtiyacsız olduğunu zənn etdiyinə görə. (Ələq surəsi, 6-7)

Eyni zamanda Quran oxuyarkən ayələri başqalarından bəhs edirmiş kimi şərh edir və ibrətamiz qissələrin hikmətlərini anlamırlar. Quran oxuduqları halda, ölümü, axirəti və cəhənnəmi özlərindən uzaq görürlər. Yaxşı niyyətli olduqlarını düşündüklərinə görə cəzaya layiq olmadıqlarını zənn edirlər.

Münafıqlar təkəbbürlərindən möminləri özlərindən aşağı görürlər. Malik olduqları hər hansı xüsusiyyətlərinə, məsələn, zənginlik, şöhrət, mövqelərinə görə təkəbbürlənir və bunlara sahib olmayan mömini özlərindən aşağı görürlər. Halbuki üstünlük yalnız təqva ilədir. Möminlər belə dünyəvi üstünlüklərə əhəmiyyət vermir, insanlara puluna, şöhrətinə görə deyil, imanlarına görə dəyər verirlər. Bu səbəbdən belə xüsusiyyətlərə görə təkəbbürlülük göstərən şəxslər möminlərin arasında dərhal nəzərə çarpırlar.

Qəlblərində olmayanı dilə gətirirlər

Münafıqların başqa bir xüsusiyyəti də yalan danışmalarıdır. Allahdan qorxmadıqları üçün çətin vəziyyətlərdə tez yalana əl atır və elə düşünürlər ki, bu minvalla möminləri aldadacaqlar. Bununla da

məsuliyyətdən boyun qaçırmağa çalışırlar. Quranda Peyğəmbərimizin (səv) dövründə düşməndən müdafiə olunmaq üçün çağırılan münafıqların yalan danışib qaçmağa çalışdıqlarına diqqət çəkilmişdir:

İki qoşunun üz-üzə gəldiyi gün sizə üz vermiş müsibət Allahın izni ilə oldu ki, möminləri aşkara çıxartсын və münafıqları bəlli etsin. Onlara: “Gəlin, Allah yolunda döyüşün, yaxud müdafiədə durun!”– deyildi. Onlar: “Döyüş olacağını bilsəydik, sizin ardınızca gedərdik”, – dedilər. Onlar o gün imandan çox küfrə yaxın idilər. Onlar qəlblərində olmayanı ağızları ilə deyirlər. Halbuki Allah onların nəyi gizlətdiklərini çox yaxşı bilir. (Ali-İmran surəsi, 166-167)

Göründüyü kimi, münafıqlar çətin anlarında möminləri tərkdən öz mənfəətlərinin ardınca qaçırılar. Lakin bunu da ikiüzlüklə, yəni özlərini haqlı çıxarmaq üçün edirlər. Əlbəttə, bunu: “Bizə zərər gəlməsindən qorxuruq”, – deyərək etməzlər. Müxtəlif bəhanələr irəli sürüb haqlı olduqlarını sübut etməyə çalışırlar. Allah Quranda onların bu ağılsız hərəkətlərini belə bildirir:

Geri qalan bədəvilər sənə: “Var-dövlətimiz və ailələrimiz bizi yayındırdı. Bizim üçün bağışlanma dilə!”– deyəcəklər. Onlar qəlbində olmayanları dilləri ilə deyirlər. De: “Əgər Allah sizə bir zərər yetirmək və ya bir xeyir vermək istəsə, Onun qarşısını kim ala bilər?” Xeyr, Allah sizin nə etdiyinizdən xəbərdardır. (Fəth surəsi, 11)

İçərilərindən bir qismi isə: “Evlərimiz nəzarətsiz qalıb”, – deyərək Peyğəmbərdən izin istəyirdi. Halbuki evləri nəzarətsiz deyildi. Onlar sadəcə olaraq qaçmaq istəyirdilər. (Əhzab surəsi, 13)

Göründüyü kimi, münafıqların irəli sürdüyü bəhanələr “ailəmizi qorumaq məcburiyyətindəyik”, “savaşmağı bilmirik” kimi sözlərdən ibarətdir. Lakin Allah onların barəsində bir ayədə **“qəlblərində olmayanı ağızları ilə deyirlər” (Ali-İmran surəsi, 167)** şəklində bəhs edir. Bundan başqa, Allaha and içərək yalan danışırılar. Allah Quranda münafıqların qeyri-səmimi sözlərini belə bildirir:

... Onlar: “Əgər taqətimiz olsaydı, biz də sizinlə bərabər çıxardıq!” (– deyə) Allaha and içəcəklər.... (Tövbə surəsi, 42)

Münafıqların yalanlarından bəhs edən başqa bir ayə isə belədir:

O, qəlbində olana da Allahı şahid göstərir. Halbuki o, düşmənlərin ən qəddarındır. (Bəqərə surəsi, 204)

Yaxşılığa mane olur, pislik etmək üçün yarışır

Möminlərin ən önəmli xüsusiyyətlərindən biri yaxşılığı əmr edib pislikdən çəkəndirmələridir. Mömin digər insanları əlindən gəldiyi qədər yaxşılığa və Quran əxlaqına dəvət edir, pis əməllərə mümkün qədər mane olmağa çalışır. Münafıqlar isə bunun tam əksini edirlər: dinin və möminlərin lehinə olan fəaliyyətlərə mane olmağa çalışırlar. Möminlərin xeyrinə olan işlərdən narahat olub bunun qarşısını almaq üçün bütün yollara əl atırlar. Müsəlmanlara zərər verəcək və onları çətinliyə salacaq hər şeyə dəstək verirlər. Ayədə belə buyurulur:

Münafiq kişilər və münafiq qadınlar bir-birinin taydırlar. Onlar (insanları) pis işlər görməyə vadar edir, yaxşı əməllərə qadağa qoyur və xəsislik göstəririlər. Onlar Allahı unudular. Allah da onları unuddu. Həqiqətən, münafıqlar günahkardırlar. (Tövbə surəsi, 67)

Allahın bəyəndiyini çirkin görürlər

Münafıqlar Allahın rızasını istəmədiklərinə və çirkin işlər gördüklərinə görə doğru yoldan azırlar. Halbuki möminlər üçün Allahın rızasına uyğun davranmaq əsasdır, onlara sevinc və xoşbəxtlik gətirən də Allahın rızasını axtarmaqdır. Münafıqlar isə bütün ibadətləri çirkin görüb hər şeyi yaradan Allaha qulluq etməyin həzzini yaşayırlar. Bir ayədə belə deyilir:

Bu, ona görədir ki, onlar Allahın qəzəbinə səbəb olan şeyə uydular və Onun razı qaldığı şeyə nifrət etdilər. Buna görə də (Allah) onların əməllərini boşa çıxartdı. (Muhəmməd surəsi, 28)

Nankordurlar

Münafıqlar başqa inkarçılar kimi Allaha qarşı nankorluq edirlər. Həm onları yaradan və hər cür nemətlər bəxş edən Allaha, həm də möminlərə qarşı nankordurlar. Çünki möminlərin yanında ikən möminlər onlara hər cür yardım etmişlər. Möminlər onları imana dəvət etmiş, onların axirətini qurtarmağa çalışmışlar. Onlara verdikləri öyüd-nəsihətlər onların yaxşılığı üçün olmuşdur. Buna baxmayaraq, münafıqlar müsəlmanlarla ancaq düşmənçilik etmişlər. Əlbəttə, bu, nankorluq sayılır və Quranda münafıqların bu hərəkəti belə xəbər verilir:

Allaha and içirlər ki, (nalayiq sözlər) deməyiblər. Onlar küfr sözünü demiş, İslamı qəbul etdikdən sonra kafir olmuş və bacara bilmədikləri bir işə can atmışlar. Onların intiqam almağı yalnız Allahın və Onun Elçisinin onları Öz lütfündən varlandırıdığına görədir. Əgər tövbə etsələr, onlar üçün xeyirli olar. Əgər üz döndərsələr, Allah onları dünyada da, axirətdə də acılı-ağrılı bir əzaba düşür edər. Yer üzündə onların nə bir dostu, nə də bir köməkçisi vardır. (Tövbə surəsi, 74)

Onların bağışlanması üçün dua etsən də, etməsən də, (hətta) onlar üçün yetmiş dəfə bağışlanma diləsən belə, Allah onları əsla bağışlamayacaqdır. Çünki onlar Allahı və Onun Elçisini inkar etdilər. Allah günahkar insanları hidayət yoluna yönəltməz. (Tövbə surəsi, 80)

Həm fiziki, həm də mənəvi baxımdan iyrəncdirlər

Allah Quranda münafıqların iyrənc olduqlarını bildirir. Ümumiyyətlə, bütün müşriklərin murdar olduğunu vurğulayan “Tövbə” surəsinin 28-ci ayəsi ilə yanaşı, birbaşa münafıqlərə aid olan ayələrdə də fiziki və mənəvi pisləkdən bəhs olunur. “Tövbə” surəsində Peyğəmbərimizdən və yanındakı möminlərdən ayrılan münafıqların qurduğu Dirar məscidi ilə möminlərin məscidi müqayisə edilərkən müsəlmanların təmizkar olduğuna diqqət çəkilir. Münafıqlərdən bəhs edən başqa bir ayədə isə Allah belə buyurur:

Qəlbində xəstəlik olanlara gəlincə, onların murdarlığı üstünə bir murdarlıq da artırır və onlar kafir qalaraq ölürlər. (Tövbə surəsi, 125)

Daima narahatdırlar

Münafıqların əhvalı əvvəldə də dediklərimizdən daha hüznü və sıxıntılıdır. Onların əzabı dünyada ikən başlayır. Öncəliklə, qorxu içində yaşayırlar. Möminlərin rahatlığını və sevincini əsla əldə edə bilməzlər.

Möminlərin yanında ikən əsas xüsusiyyətləri özlərini güvənsiz hiss etmələridir. Möminlər Allaha təslim olmaqla və onları sıxıntıdan Allahın xilas edəcəyini düşünməklə sevincli olurlar. Onlar Allaha güvənib təvəkkül edirlər. Münafıqlar isə Allaha təslim olmayıb özlərini hər zaman güvənsiz hiss edirlər. Özlərini olduğu kimi göstərməyənlər və ətrafına qarşı ikiüzlü davranıb onları aldatmağa çalışanlar heç vaxt hüzzurlu və rahat ola bilməzlər. Belə bir güvənsizlik içində ətrafda baş verənlərin öz əleyhlərində olduğunu zənn edirlər. Hər an ikiüzlülüklərinin ortaya çıxacağından narahat olurlar. Quranda münafıqların bu əhvalı **“Onlar hər bir səs-küyün özlərinə qarşı olduğunu sanırlar” (Münafıqun surəsi, 4)** ayəsi ilə təsvir olunur.

Digər ayədə münafıqların davamlı şübhə və xülyalar içində olduqları belə xəbər verilir:

(Münafıqlar) onları haraylayıb deyəcəklər: “Məgər biz sizinlə birlikdə deyildikmi?” (Möminlər) deyəcəklər: “Bəli, lakin siz öz-özünüzü aldadırdınız, (möminlərə belə üz verməsini) gözləyirdiniz, (haqqa) şübhə edirdiniz və Allahın əmri gələndək xülyalar sizi yoldan çıxartdı. Tovlayan (şeytan) Allah barəsində sizi yaman aldatdı. (Hədid surəsi, 14)

Ümidsizliyə asanlıqla düşürlər

Münafıqın ən əsas xüsusiyyətlərindən biri də budur ki, özünü nə qədər güclü göstərməyə çalışsa da, ən xırda hadisədə belə ümidsizliyə və bədbinliyə düşür. Lakin zahirdə özünü elə göstərmir. Güclü imana sahib olduğunu deyib, heç vaxt doğru yoldan azmayacağına, bütün şərtlərdə Allahın rızasını axtaracağına və Ona təvəkkül edəcəyinə dair vədlər verir. Bunlar isə ancaq dilində qalır və gerçək həyatda çətinliklə qarşılaşdıqda tamamilə başqa reaksiyalar verir. Nəfsinə zidd olan ən kiçik bir şeydə belə zəiflik göstərir. Allahın dəstəyini, hər şeyə nəzarət etdiyini və bütün işləri xeyirlə yaratdığını düşünür. Allah bir ayədə münafıqların bu vəziyyətini belə açıqlayır:

İş qətiləşdiyi zaman Allaha sadıq olsaydılar, sözsüz ki, onlar üçün daha yaxşı olardı! (Mühəmməd surəsi, 21)

Həqiqətən də, münafıqlar xarici görünüşə görə möminlərə bənzəsə də, dinə münasibət baxımından inkarçılarla bir çox ortağ xüsusiyyətləri var. Belə ki, çətinlik zamanı da möminlərdən fərqli reaksiyalar verirlər. Məsələn, xəstələndikdə asanlıqla Allaha üsyan edib ümidini üzür, təvəkkülsüzlük edirlər. Halbuki Allah kafirlərdən başqasının ümidini üzüməyəcəyini bir ayədə belə bildirir:

... Allahın mərhəmətindən yalnız kafirlər ümidini üzər! (Yusif surəsi, 87)

Bununla yanaşı, Allah rəhmət olaraq möminlərin imtahanını asanlaşdırmışdır. Fəqət bu asanlıq yalnız iman gətirənlər üçündür. Allaha səmimi şəkildə təslim olan müsəlmanlar Allahın yaratdığı görüntülərin davamlı dəyişməsinə ibrət, həyəcan və təvəkküllə izləyirlər. Münafıqlar isə daim qorxu, səbirsizlik və narahatlıq içində olurlar. Onlar şeytanın təsirində olduqları üçün çətinliklərin qədərdən kənar, yəni Allahın rəhmətindən və planından kənar baş verdiyini zənn edirlər. “Kaş bunu etməsəydim”, “işlər tərs getdi”, “belə etsəydim, bu olmazdı” kimi sözlərindən görünür ki, hadisələrin xeyirlə yaradıldığından qafildirlər. Halbuki Allah möminlər üçün qüsursuz qədər yaratmışdır. Hər hadisə hikmət və xeyirlə yaradılmışdır, mömin həmin hikmətləri anlamağa çalışmalı və qədərdəki planın gözəlliyini görüb sevinməlidir.

Möminlərdən qorxub çəkinirlər

Quranda “**onlara heç bir qorxu yoxdur və onlar kədərlənməyəcəklər**” (Bəqərə surəsi, 38) ayəsi ilə xəbər verilən möminlərin əksinə olaraq qorxu içində yaşamaq münafıqların başqa xüsusiyyətlərindən biridir. Çünki əsil üzvlərinin və saxtakarlıqlarının ortaya çıxmasından qorxurlar. Möminlərin onların ikiüzlü olduğunu bilməyindən çəkinirlər. Quranda münafıqların bu vəziyyəti belə təsvir olunur:

Onlar sizinlə həmrəy olduqlarına and içirlər. Halbuki onlar sizdən deyildirlər. Əslində, onlar qorxaq adamlardır. Əgər onlar bir sığınacaq və ya mağaralar, yaxud (gizlənməyə) bir dəşik tapsaydılar, ləngimədən ora yönələrdilər. (Tövbə surəsi, 56-57)

Bir başqa ayə münafıqların möminlərdən çox qorxdığını belə vurğulayır:

Doğrusu, onlar ürəklərində Allahdan çox sizdən qorxurlar. Çünki onlar anlamayan adamlardır. (Həşr surəsi, 13)

MÜNAFIQLƏRİN MÖMİNLƏRDƏN QORXMASI VƏ İNKARÇILARLA ƏLBİR OLMASI

CİHAD GÜNDOĞDU: Quranda inkarçılarla əlbir olduqları xəbər verilir: “**Münafıqlərə müjdə ver ki, onlar üçün üzücü bir əzab vardır. Möminləri qoyub kafirləri dost tutanlar gücü və əzəməti onlardamı axtarırlar? Halbuki qüvvət və əzəmət tamamilə Allaha məxsusdur**” (Nisa surəsi, 138-139). Gücə və dayağa ehtiyacları var, buna görə də küfrü daha güclü görürlər.

ADNAN OKTAR: Həzrəti Mehdidən ayrılan münafıqlər də elə edəcəklər, deyilmi? Gedib küfrün içində özlərinə dəstək axtaracaqlar, münafıqlərə sığınacaqlar. Bir də münafıqlər öz aralarında camaat kimidirlər, bir-birindən ayrılı bilmirlər, bu, çox qərībədir. Münafıq normal olaraq gedib kafirlərlə əlbir olmalı olduğu halda, ayrılıqdan sonra bir yerə toplaşib camaat təşkil edirlər. Quranda: “Normal halda bir-birilərindən nifrət edirlər”, – deyir Allah. Qəlbləri ayrı olsa da, birlikdə hərəkət edirlər (Həşr surəsi, 14). Kafir topluluğunun içinə girmirlər. Böyük möcüzədir, yenə ayrıca qövm qururlar.

CİHAD GÜNDOĞDU: Şeytandan Allaha sığınırım, “**Münafıqlərin, kitab əhlindən kafir olan qardaşlarına: “Əgər siz (yurdunuzdan) qovulsanız, biz də sizinlə birlikdə çıxıb gedəcək və sizə qarşı heç vaxt heç kəsə tabe olmayacağıq. Əgər sizə qarşı vuruşsalar, mütləq sizə kömək edəcəyik!”– dediklərini görmədinmi? Allah onların yalançı olduğuna şahiddir. (Həşr surəsi, 11)**

ADNAN OKTAR: Baxın, kafirlərə deyirlər ki, biz onlara, yəni müsəlmanlara qarşı sizinlə ittifaq qurarıq. Amma yeri gəldikdə kafirləri də tərək edib onlara dəstək olmur, öz problemlərinin arxasınca gedirlər. Münafıq çox azğın məxluqdur. Peyğəmbərimizin də dövründə var idilər, ayrı məscid qurmuşdular. Baxın, namaz qılır, məscidə gedir, həcc edib, oruc tuturdular. Evlilik mövzusunda xüsusilə çox diqqətli idilər. Cihad, çətin işlərə, ailəsinə zərər verən, təhlükəli işlərə girişmirdilər. Diqqət edin, ailə və uşaqlarını bəhanə edirdilər.

Quran ayələrini az öncə oxumuşduq. Orda da: “Evimiz açıq qalıb, uşaqlarımız, ailəmiz var”, – deyirlər. Allah ayədə buyurur ki, **əgər atalarınız, oğullarınız, qardaşlarınız, zövcələriniz, yaxın qohumlarınız, qazandığınız mallar, iflasa uğramasından qorxdığınız alış-verişiniz və bəyəndiyiniz məskənlər sizə Allahdan, Onun Elçisindən və Onun yolunda cihaddan, yəni cihad, təhlükəli riskli işlərə girməkdən daha əzizdirsə, gözləyin (Tövbə surəsi, 24).** Allah deyir ki, sizdən intiqam alacağam. Əlbəttə, onlar da xüsusi yaradılıqları üçün intiqam alanda da yenə şüursuzdurlar, anlamırlar. Münafıqlər möminlərin dəyərini artırmaq üçün xüsusi yaradılmış qrupdur. Münafıq olmasa, möminin dəyəri azalar. Onlar möminlərin dəyərini artıran bir

tayfadır. Allah onlarla müqayisə edib möminləri insanların gözündə dəyərli göstərir. Məsələn, Mehdi camaatından da münafıqlar çıxacaq. Onlar sonra məşhurlaşacaq və bütün insanlar onları tanıyacaq. Şəkilləri ilə, adları ilə bütün dünyaya, axirətdə də hamıya ibrət olacaqlar münafıqlar. Peyğəmbərimizin (səv) dövründəki münafıqlar də, hz. Musanın dövründəki münafıqlar də. Onlar məşhurdurlar. Məsələn, məşhur Samiri var, tarixə düşüb. Peyğəmbərimizin dövründəki münafıqlar də tarixə düşüblər. **Mehdi (əs) dövründəki münafıqlar də tarixə düşəcəklər. Yəni hamı tərəfindən tanınacaq, hər kəsin alçaltdığı və şərəfsiz gördüyü məxluq kimi tanınacaqlar.**

O dövrdə Mehdi (əs) tələbələrini nə qədər cəsərtli olduğundan və münafıqların onlara qarşı göstərdiyi fəaliyyətdən danışacaqlar. Bunların hamısı tarixə düşəcək. Peyğəmbərimizin (səv) dövrü, hz. İbrahimin dövrü tarixə necə düşübsə, bu da eləcə tarixə düşəcək, inşaAllah. Baxın, diqqət edirsinizsə, möminlər haqqında mənfi xəbərləri kənardan gözləyirlər. Bunlar nələrdir? Müsəlmanlara qarşı keçiriləcək əməliyyat, hücum, iftira və s. Bunu kənardan izləyir, kənarda olduqları üçün özlərini güvənlidə hiss edirlər. Müsəlmanların birlikdə mübarizəsinə uzaqdan tamaşa edirlər. Möminlər qalib gəldikdə qıbtə edirlər, yəni həsəd aparırlar, “kaş, biz də orada olsaydıq”, – deyirlər. Lakin müsəlmanlara hücum olanda bu, çox xoşlarına gəlir. Əlbəttə: “Allah bizi qorudu, çox yaxşı oldu uzaqlaşmağımız”, – deyirlər... **Ürkmüş quduz köpək kimi, yəni bütün məsələni müsəlman camaatından ayrı olmaqda görürlər. Ayrılandan sonra yenə də ətrafdakıları aldatmaq üçün namaz qılmağa, oruc tutmağa davam edirlər. Bir arada ikən bir-birilərini aldadırlar. Bu, münafıq topluluğunun xüsusiyyətidir.** “Biz onsuz da müsəlmanıq; onlardan ayrıyıq, amma yenə də müsəlmanıq”, – deyirlər. Küfrə qarışmırlar. Yəni küfrün xüsusiyyətini daşayıb İslamdan və müsəlmanlardan nifrət etsələr də, yenə də münafıqlıqın gərəyi olaraq ibadətlinə davam edir, ayrı bir yerdə qrup və ya camaat halında yaşayırlar. İşlərinin adı isə müsəlmanlara qarşı mücadilə etməkdir. Məsələn, Peyğəmbərimizi (səv) şəhid etməyə çalışmışdılar. Çünki Peyğəmbərimiz qaldığı müddət boyu vicdan əzabı çəkirdilər, narahat idilər.

Peyğəmbərimiz müharibəyə gədirdi, Allah yolundan çalışdı. Münafıqlar bundan narahat olub əzab çəkirdilər, çünki alçaldılmış vəziyyətə düşürdülər. Buna görə də qəlbən çox nifrət edirdilər ona. Peyğəmbərimizin söhbəti olurdu, söhbət əsnasında birisi çölə çıxanda onun arxasında gizləniş çıxırdılar. Quran ayəsi var buna dair.

CİHAD GÜNDOĞDU: Başqa bir ayədə – “Əhzab” surəsinin 13-cü ayəsində şeytandan Allaha sığınırım: **“Ey Yəsrib əhli! Siz müqavimət göstərə bilməyəcəksiniz. Geri qayıdın!”** – deyər xəbər göndərirlər möminlərə.

ADNAN OKTAR: Baxın, burada da müsəlmanlara hücum var: təhqir, iftira, yalan. O dövrün silahlı gücü nələr idisə, onunla müsəlmanlara hücum edirdilər. Həm də sosial yöndən təcrid edirdilər, iqtisadi embarqo tətbiq edilirdi. Heç kim müsəlmanlarla görüşüb-danışmırdı və onların yanlarına getmirdi, çünki müsəlmanları təhlükəli görürdülər. Belə çətin mühitində münafıqlar müsəlmanlara: “Artıq dözə bilmirik, dağılın gedin; edəcək heç nə yoxdur”, – deyirdilər. “Hər yöndən mühasirəyə alınmışsınız. Gücünüz qalmayıb, baxın, hamı sizə qarşıdır, bu mücadiləni buraxın”, – deyirlər.

CİHAD GÜNDOĞDU: **“Möminlər (düşmən) müttəfiqləri gördükdə: “Bu, Allahın və Onun Elçisinin bizə olan vədidir. Allah və Onun Elçisi doğru söyləmişlər!”– dedilər. Bu onların yalnız imanını və itaətini artırdı. (Əhzab surəsi, 22)**

ADNAN OKTAR: Baxın, müsəlmanlar çətinliklərdən belə məmnun olurdular. Məsələn, tutulub həbs edilirdilər, əzilirdilər, şəhid edilirdilər, döyülüb-söyülürdülər, təhqirə məruz qalırdılar. Bunu onsuz da Allahın

vəd etdiyini deyirdilər, Allaha həmd edirdilər. Münafıqlər də ailəsinə və malına zərər gəlmədiyi üçün hadisələri dəhşətlə izləyirdilər. Onlara qatılmamaqla ağıllı davrandıqlarını düşünüb çox sevinirdilər. Yəni müsəlmanların ağılsız olduqlarını və buna görə də başlarına bunların gəldiyini zənn edirdilər. (Adnan Oktarın “Kanal 35” tv-dəki canlı müsahibəsindən, 7 fevral, 2010-cu il)

MÖMİNLƏRİ ALDATMAQ ÜÇÜN GÖSTƏRDİKLƏRİ CƏHD

Əvvəldə də vurğuladığımız kimi, özünü mömin kimi göstərməyə çalışmaq münafıqləri digər inkarçılardan ayırır. Müəyyən mənfəətlər naminə möminlərin yanında olmaq istəyir və belə bir mühitdə onlar kimi görünməyin daha “faydalı” olduğunu düşünürlər.

Münafıq hər vəziyyətdə özünü möminlərə sübut etmək üçün İslam əxlaqını yaşayır kimi görünə bilər. Nümayiş üçün ibadət edər, lakin bu ibadəti Allah qatında qəbul olmaz. Çünki bir əməl Allah rızası üçün edildikdə ibadət sayılır. Münafıqlər isə Allahın deyil, insanların razılığını axtarırlar. Münafıqlər namaz qılarkən, infaq edərkən, danışarkən, söz verərkən və s. ancaq özlərini sübut etməyə çalışırlar. Halbuki gerçək müsəlmanların belə bir narahatlığı yoxdur. Çünki onlar Allah qatında heç bir şeyin gizli qalmadığını və hətta unutduqları şeyləri belə Allahın axirətdə ortaya çıxaracağını bilərək yalnız Onun rızası üçün yaşayırlar.

Münafıqlərin bu hərəkətlərini aşağıdakı başlıqlar altında gözdən keçirək:

Yalan danışmaq üçün and içirlər

Yalan münafıqlərin mömin camaatı içində özlərini gizlətmək və saxtakarlıqlarını ört-basdır etmək üçün ən çox əl atdıqları yollardan biridir. Buna görə də münafıqlər möminlərə yalan danışmağı vərdiş halına gətiriblər. Bu yalanlarla möminləri inandırmaq üçün tez-tez and içirlər. Allah onların bu mövzudakı gerçək niyyətlərini belə xəbər verir:

Onlar andlarını özlərinə sipər edib (insanları) Allah yolundan döndərdilər. Onları alçaldıcı bir əzab gözləyir. (Mücadilə surəsi, 16)

Quranda münafıqlərin yalandan and içdiklərinə dair başqa bir ayədə belə buyrulur:

Onlar bilə-bilə yalandan and içirlər. (Mücadilə surəsi, 14)

Digər tərəfdən, münafıqlər yalan danışarkən bunun ortaya çıxmayacağını və ya qarşılıqsız qalacağını düşünməklə çox yanılırlar. Çünki Allah onların yalan danışdığını bilir (Tövbə surəsi, 42) və buna görə də onlar üçün böyük əzab var (Bəqərə surəsi, 10).

Namazı riyakarlıqla qılırlar

Allah Quranda insanların razılığını üçün namaz qılanlardan belə bəhs edir:

Vay halına namaz qılanların – o şəxslərin ki, onlar namazlarında səhlənkardırlar. Onlar riyakardırlar (Maun surəsi, 4-6)

Allah bu ayələrlə münafiq xüsusiyyətini bizə tanıdır. Möminlər isə **“Möminlər, həqiqətən də, nicat tapmışlar; o kəslər ki, namazlarında mütidirlər”** (Muminun surəsi, 1-2) ayələrində bildirildiyi kimi, namazda qəlbən Allaha yönələn və Allaha hörmət dolu qorxu duyan şəxslərdir.

Münafıqların namaz qılarkən insanlara özlərini göstərmək məqsədi ilə etdikləri başqa ayədə belə bildirilir:

... **Onlar namaza durarkən könülsüz qalxar, özlərini camaata göstərər...** (Nisa surəsi, 142)

... **Onlar namazlarında səhlənkardırlar. Onlar riyakardırlar.** (Maun surəsi, 5-6)

Allahın deyil, insanların razılığını güdürlər

Münafıqlar namazda olduğu kimi, əməlləri ilə də Allahı deyil, möminlərə razı salmağa çalışırlar. Özlərini təqvalı (Allahın hədlərini qoruyan) göstərmək üçün şişirdilmiş hərəkətlərə əl atırlar. Özlərini ön plana çıxarmağa, gördükləri işi hamıya eşitdirib möminlərin gözündə “xal” toplamağa çalışırlar. Quranda münafıqların bu qeyri-səmimi davranışları belə vurğulanır:

Sizi razı salmaq üçün yanınızda Allaha and içirlər. Əgər mömindirlərsə, bilsinlər ki, Allahı və Onun Elçisini razı salmaları daha yaxşıdır. (Tövbə surəsi, 62)

Münafiq imanında səmimi olmadığı üçün etdiyi yaxşılığın gizli qalmasından çox narahat olur. Etdiklərinin çox adamın bilməyini istəyir ki, möminlərin təqdirini qazana bilsin. Tək məqsədi odur ki, özünü önə çıxararaq insanlar arasında yer tutub etibar qazansın. Unutmaq olmaz ki, münafıqların niyyəti səmimi olmadığı və Allahın razılığını istəmədikləri üçün əməllərinin qarşılığı axirətdə fərqli olacaq. Allah bir çox ayələrdə çalışıb boş yerə yorulanlardan, əməlləri puç olanlardan bəhs edir. Buna görə də bu cür əxlaq göstərənlər belə bir aqibətdən çəkinməlidirlər.

Mallarını nümayişkarənə xərcləyirlər

Münafıqların nümayiş üçün təqlid etdiyi ibadətlərdən biri də infaqdır. “İnfaq” Allah yolunda və Allah rızası üçün hər cür xərc çəkmək və bağışlamaq mənasına gəlir. Möminlər mallarını Allah rızası üçün xərclədikləri halda, münafıqlar bunu insanlar üçün edirlər. Allah Quranda münafıqların bu hərəkətlərini aşağıdakı ayə ilə xəbər verir:

Və o kəsləri ki, öz mallarını insanlara göstərmək məqsədilə xərcləyir, Allaha və axirət gününə inanmırlar. Kimin yoldaşı şeytandırsa, necə də pis yoldaşdır o! Məgər onlar Allaha və axirət gününə iman gətirib Allahın onlara verdiyi ruzidən Onun yolunda xərcləsəydilər, nə itirərdilər? Allah onların hər bir işini bilir. (Nisa surəsi, 38-39)

Lakin münafıqların insanlar üçün etdiklərinin Allah qatında qəbul edilmədiyi Quranda belə bildirilir:

De: "İstər könüllü, istərsəniz də könülsüz xərcləyin, onsuz da sizdən qəbul olunmayacaq. Çünki siz fasiq bir qövüm oldunuz!" Onların sərf etdiklərinin qəbul olunmasına yalnız o mane olur ki, onlar Allahı və Onun Elçisini inkar edir, namaza tənbelliklə qalxır və mallarını könülsüz xərcləyirlər. (Tövbə surəsi, 53-54)

Ayələrdə münafıqların ibadətləri istəksiz və ya xoşlarına gəlmədiyi halda etdikləri xəbər verilir. Bu onların dünyada sıxıntı içində yaşamalarının səbəbidir. Onların əməllərinin hamısı nümayiş xarakteri daşdığı üçün boşa getmişdir. Bundan başqa, Allah həmin səmimiyyətsiz insanların əsil üzvlərini dilədikdə möminlərə də göstərir və nümayişlərini dünyada da boşa çıxarır. Belə vəziyyətdə münafıq insanların da razılığını əlindən çıxarmış olur.

Allah bir başqa ayədə nümayiş üçün infaq edənlərin ibadətlərinin əsassız olduğunu və Öz rızası üçün infaq edənlərin üzərindəki bərəkətini aşağıdakı nümunə ilə açıqlayır:

Ey iman gətirənlər! Sədəqələrinizi, özünü camaata göstərmək məqsədilə xərcləyən, Allaha və Axirət gününə inanmayan şəxs kimi minnət qoymaqla və əziyyət verməklə puç etməyin. Bunun məsəli üzərində torpaq olan hamar qayanın məsəlinə bənzəyir ki, şiddətli yağış yağıb onu çıpaq hala salmışdır. Onlar qazandıqlarından heç bir şeyə nail olmazlar. Allah kafir xalqı doğru yola yönəlməz. Mallarını Allahın razılığını qazanmaq və nəfslərini möhkəmləndirmək üçün xərcləyənlərin məsəli təpə üzərindəki bağın məsəlinə bənzəyir ki, ona şiddətli yağış düşdükdən sonra o öz bəhrəsini iki qat verir. Hərgah ona şiddətli yağış düşməzsə, narın yağış da bəs edər. Allah sizin nə etdiklərinizi görür. (Bəqərə surəsi, 264-265)

Allah yolunda ciddi fədakarlıq göstərmirlər

Münafıqlar mallarını nümayiş üçün verir, amma heç bir zaman böyük məbləğdə infaq etməzlər. Gözdən pərdə asmaq üçün az məbləğ xərcləyərlər. Heç vaxt **“Doğrudan da, Allah möminlərdən cənnət müqabilində onların canlarını və mallarını satın almışdır”** (Tövbə surəsi, 111) ayəsində təsvir edilən möminə xas şəkildə davranmazlar.

Möminlər yuxarıdakı ayə əsasında lazım olduqda bütün imkanlarını Allahın razı olduğu xeyirli işlərdə istifadə etməkdən çəkinmirlər. Halbuki münafıq möminlərin yanına mənfəət üçün gəlir. Edəcəyi fədakarlıq isə Allah rızası üçün deyil, gələcəkdəki mənfəəti üçündür. Mömin görünüb az xərcləməklə möminlərin sahib olduğu daha böyük imkanlardan istifadə etməyi düşünür. Quranda onların bu xəsisliyinə belə diqqət çəkilir:

Onlardan: "Əgər Allah Öz lütfündən bizə bəxş etsə, əlbəttə, biz sədaqə verir və əməlisalehlərdən olarıq!" – deyə Allaha əhd edənləri də vardır. Allah Öz lütfündən onlara verdikdə isə simiclik edərək üz çevirib getdilər. Allaha verdikləri vədə xilaf çıxdıqlarına və yalan söylədiklərinə görə Allah da onların qəblələrinə Onunla qarşılaşacaqları günədək nifaq saldı. (Tövbə surəsi, 75-77)

Münafıqların xəsis və eqoist xarakterinin əksinə olaraq, möminlər daim fədakarlıq edirlər. Çünki möminlər etdiklərinin qarşılığını Allahdan gözləyir və axirəti hədəf alırlar. Dünyanın keçici və yararsız olduğunu, dünyaya ancaq Allahın razılığını qazanmaq üçün gəldiklərini bilirlər.

MÜNAFIQLARIN XƏSİSLİYİ VƏ ÇİRKİN ƏXLAQI

ADNAN OKTAR: “Tövbə” surəsinin 98-ci ayəsində deyilir ki, bədəvilərdən elələri var ki, (yəni cahillər) infaqlı, yəni Allah üçün verdiyi pulu və ya malı cərimə sayırlar. Yəni cəza kimi, bəla kimi görürlər.

“Sizə bir bədbəxtlik üz verməsini gözləyir”: Yəni demək istəyir ki, mən onlara pul verdim, mal verdim, amma peşmanam. Kaş bunlara bədbəxtlik üz verəydi, həlak olaydılar, haşa. Guya müsəlmanlara bəlanın gəlməsi üçün tədbir alırlar, məsələn, küfrlə, münafıqlarla əlbir olurlar. Allah cavab olaraq buyurur ki,

“bədbəxtlik onların öz başlarına gələcək, Mən onların bəlasını verəcəyəm”. Çünki fəlakəti, bədbəxtliyi Allah meydana gətirir. “Tövbə” surəsinin 98-ci ayəsində deyilir ki, Allah eşidəndir, biləndir.

“Mallarını Allah yolunda xərcləyənlərin və xərclədiklərinin ardından minnət qoymayan və əziyyət verməyənlərin Rəbbi yanında mükafatları vardır. Onlara heç bir qorxu yoxdur və onlar kədərlənməyəcəklər”: Məsələn, müsəlman Allah yolunda bir şey infaq edəndə bununla iftixar edir, ürəyi açılır. Yəni demir ki, mən bunu verdim, adımlı divara yazın, mərmərə həkk edin.

“Onlara heç bir qorxu yoxdur və onlar kədərlənməyəcəklər”: Bunlar həqiqi müsəlmanlardır.

“Allaha və axirət gününə inanmayan”: Baxın, Allaha da inanmır, axirətə də inanmır.

“Özünü camaata göstərmək məqsədilə xərcləyən”: Bir qismi Allaha inanmır, Peyğəmbərə də inanmır, amma malını özünü göstərmək üçün xərcləyir. Məsələn, hər hansı uşaq evinə verir, xeyriyyə təşkilatına verir və s.

“Sədəqələrinizi özünü camaata göstərmək məqsədilə xərcləyən, Allaha və axirət gününə inanmayan şəxs kimi minnət qoymaqla və əziyyət verməklə puç etməyin”: Yəni Allah deyir ki, o zaman qəbul edilmir.

“Bunun məsəli üzərində torpaq olan hamar qayanın məsəlinə bənzəyir ki, şiddətli yağış yağıb onu çılpaq hala salmışdır”: Qayanın üstündə torpaq olanda yağış onu yuyub aparır. Elə deyil? Heç bir şey qalmır. Allah da buyurur ki, verdiklərinin heç bir mənası olmur.

“Onlar qazandıqlarından heç bir şeyə nail olmazlar. Allah kafir xalqı doğru yola yönəltməz”: Allah buyurur ki, Mən kafirlərə hidayət vermirəm. Qazandıqlarını da onsuz Allah onlara verir. O mal özlərinə aid deyil. Onlar o malın özlərinin olduğunu deyir, lakin mal Allahındır. Çünki mal beyində bir görüntüdür. Allah o malı ona görüntü kimi verir. O da elə zənn edir ki, mal, həqiqətən, var. Halbuki maddə xaricdə şəffafdır. Atomun quruluşuna görə, maddə şəffaf və qaranlıqdır. Bunu dinsiz elm adamları deyir, dindar olanlar da deyir, hamının bildiyi şeydir.

“Allahın Elçisi yanında olanlara bir şey verməyin”: Yəni evinizi, malınızı qətiyyənlə verməyin. “Sonda dağılıb getsinlər”, – deyir. Yəni bu camaatı mütləq dağıdın, Allah üçün xidmət etməsinlər.

“Halbuki göylərin və yerin xəzinələri Allahındır”: Allah deyir ki, bütün xəzinələr mənə aiddir. “Ancaq münafıqlar anlamır”, – deyir. Axmaq olduqları üçün onu öz malı zənn edir, başı da işləmir. Onu Allahın yaratdığı fərqi fərqi deyil. Ona həvəslə yiyələyib fitnə çıxarmağa çalışır.

“Budur, siz Allah yolunda malınızdan xərcləməyə dəvət edirsiniz”: Allah yolunda malınızı, mülkünüzü xərcləməyə çağırılırsınız.

“Aranızda isə simiclik edənlər də tapılır”: Heç bir şey vermək istəmir.

“Kim simiclik etsə, ancaq öz əleyhinə etmiş olar”: Allah deyir ki, özünə zərər verir.

“Allah zəngin, siz isə kasıbsınız”: Çünki insanın heç bir şeyi yoxdur. Beyninin içində, çox xırda bir yerdə görüntüyə tamaşa edir. Fabriki beyninin içində bir görüntüdən ibarətdir. Allah yuxu kimi bir görüntü meydana gətirir. “Bu, mənim fabrikimdir”, – deyir. Gözünü yan tərəfdən sıxdıqda fabriki hərəkət etməyə başlayır. Sağa-sola tərpənir. Çünki beyninin içində bir görüntüdür. Əgər fabrik varsa, gözünü sıxanda niyə tərpənsin ki? Pulu, var-dövləti Allah tərəfindən yaradılır.

“Kim simiclik etsə, ancaq öz əleyhinə etmiş olar. Allah zəngin, siz isə kasıbsınız. Əgər üz çevirsəniz”: Yəni əgər dindən, imandan uzaqlaşıb müsəlmanlarla dost olmasanız, Allah yerinizə başqa insanlar gətirər. “Başqa adamlar gətirərəm”, – deyir Allah. Yəni o qədər önəmli deyil, heç önəmli deyil. **“Sizin tayınız olmayanlar”**, – deyir Allah. Yəni o qədər önəmli deyil. Allah deyir ki, onlar sizin tayınız deyillər.

Baxın, Allah deyir ki, **sevdiyiniz şeylərdən Allah yolunda xərcləməyincə xeyrə nail olmayacaqsınız (Ali-İmran surəsi, 92)**. Sevdiyi şeyləri paylamalıdır. Ayənin davamında deyilir ki, sizin nə xərclədiyinizi, şübhəsiz ki, Allah bilir.

“Qazandığınızı və sizin üçün torpaqdan yetişdirdiyimiz şeylərin yaxşısından Allah yolunda xərcləyin”: Baxın, qazandığının yaxşı olanından, yəni pis paltar, pis yemək, bəyənmədiyiniz hər hansı bir şey deyil. Allah deyir ki, öz bəyəndiyinizdən verəcəksiniz.

“Sizin üçün torpaqdan yetişdirdiyimiz şeylərin yaxşısından Allah yolunda xərcləyin”: Baxın, Allah buyurur ki, Mən bitirirəm, mənə aiddir. Buyurur ki, onu Allah üçün infaq edin, paylayın.

“Özünüə verildiyi təqdirdə ancaq göz yumub alacağınız pis şeylərdən xərcləməyə çalışmayın”: Yəni xarab olan, pis, xoşagəlməz şeyləri verməyə çalışmayın, bu, haramdır. “Xərcləməyə çalışmayın” nə deməkdir? Bu, möhkəm hökmdür, haramdır.

“Bilin ki, Allah zəngindir, tərifləyiqdir”: Çünki mal onsuz da Allaha aiddir. (“Kanal Urfa”, 26 dekabr 2009-cu il)

Acgöz və eqoistdirlər

Münafıqlar Allah yolunda ciddi fədakarlıq etmir və mümkün qədər möminlərdən yararlanmağa çalışırlar. Allahın rızasını axtarmadıqları üçün müntəzəm olaraq kiçik mənfəətlərin dalınca qaçırlar. Buna görə də möminlərin fədakar və nəcib davranışlarının əksinə olaraq acgöz və eqoist olurlar. Quranda münafıqların möminlərdən faydalanmaq istəklərindən belə bəhs olunur:

Onlardan elələri də var ki, sədəqələrlə bağlı sənə nöqsan tuturlar. Bundan onlara bir şey çatsa, razı qalar, bir şey çatmasa, dərhal qəzəblənərlər. Kaş ki onlar Allahın və Onun Elçisinin onlara verdiyinə razı qalıb: "Allah bizə yetər. Allah da bizə Öz lütfündən verəcək, Onun Elçisi də. Həqiqətən də, biz Allaha rəğbət bəsləyirik", – deyəydilər. (Tövbə surəsi, 58-59)

Ayədəki “Allah bizə yetər” sözü möminlərin düşüncəsindən xəbər verir. Mömin etdiklərinin qarşılığının axirətdə olacağını bilir. Allah onu cənnəti və rəhməti ilə mükafatlandıracaq. Buna görə də dünyadakı kiçik mənfəətlər üçün acgözlük etmək, Peyğəmbərə və möminlərə müxalif olmaq möminə əsla yaraşmaz. Mömin aşağıdakı ayənin hökmünə girməkdən çox narahat olar:

Hər kəs doğru yol ona bəlli olduqdan sonra Peyğəmbərə qarşı çıxsa və möminlərin yolundan başqa bir yolla getsə, onu üz tutduğu yola yönəldər və cəhənnəmdə yandırırıq. Ora nə pis dönüş yeridir. (Nisa surəsi, 115)

Digər tərəfdən, mömin Allahın ona lazım gəldikdə dünyada da böyük nemətlər verəcəyini bilir. Münafıq isə Allahdan və rəhmətindən xəbərsiz olduğu üçün ancaq kiçik və bəsit mənfəətlərin ardınca qaçır və beləliklə, özünü alçaldır.

Gizli toplantılar təşkil edib möminlərə qarşı plan qururlar

Əgər mömin topluluğunda birdən çox münafiq varsa, onlar bir-biriləri ilə gizli əlaqə qurar və Quranda xəbər verildiyi kimi, gizli söhbətlər təşkil edirlər.

Möminlərin arasında gizlənməyə çalışan münafiq qısa müddət ərzində kimlərin özü ilə eyni xasiyyətdə olduğunu hiss edir. Çünki digərləri də özü kimi fədakarlıqdan qaçan, sevgidən uzaq olan təkəbbürlü şəxslərdir. Mömin topluluğunda başqalarının da özü kimi olduğunu anlayan münafiq onlara yaxınlaşıb qrup qurur, beləliklə də, möminlərdən uzaq durub birləşirlər. Çünki möminlərin yanında rahat olurlar; möminlər onları Qurana uyğun olmayan hərəkətlərə görə davamlı xəbərdar edib fədakarlığa çağırırlar. Ancaq ibadətlərində axsaqlıq edən və mənfəətini qoruyan başqa münafiq şəxslərin yanında çox rahat olurlar. Münafiqlərin bir araya gəlib gizli söhbət təşkil etmələri Quranda bildirilmişdir. Gizli toplantılarda münafiqlər möminlər və Peyğəmbər haqqında fitnəkar söhbətlər edirlər. Quranda onların bu hərəkətlərindən belə bəhs edilir:

Gizli söhbət qadağan ediləndən sonra yenə də qadağan olunmuş əmələ qayıdıb günah, düşmənçilik və Peyğəmbərə qarşı çıxmaq barədə öz aralarında xısın-xısın danışanları görmədinmi? Onlar sənin yanına gəldikdə səni Allahın salamladığı kimi salamlamır və öz-özlərinə: "Bəs niyə Allah bizi dediklərimizə görə cəzalandırmır?" – deyirlər. Cəhənnəm onlara yetər. Onlar orada yanacaqlar. Ora necə də pis dönüş yeridir. (Mücadilə surəsi, 8)

Allah gizli söhbətlərdən xəbər verən başqa bir ayədə həmin toplantıların gecə vaxtı olduğunu bildirir:

Onlar öz günahlarını insanlardan gizlədir, Allahdan isə gizlətmirlər. Halbuki onlar Allahın razı qalmadığı sözləri gecələr xəlvətdə söylədikləri vaxt belə, O, onların yanında olur. Allah onların nə etdiklərini əhatə edir. (Nisa surəsi, 108)

Başqa bir ayədə isə Allah münafiqlərin həmin əməllərini şeytandan olduğunu belə xəbər verir:

Gizli söhbətlər iman gətirənləri kədərləndirməyə çalışan şeytandır... (Mücadilə surəsi, 10)

Münafiqlərin bir qismi möminlərin arasında kamuflyaj olunmağa çalışıb onlardan inkarçılara xəbər aparır. Çünki inkarçılar möminləri özlərinə düşmən bilirlər, lakin möminlərin arasındakı ittifaq səbəbi ilə onlara zərər verə bilmirlər. Belə vəziyyətdə möminlərin yanındakı münafiqlərə hədiyyə verib bunun qarşılığında onlardan möminlər barədə məlumat toplayırlar.

Peyğəmbərimizin dövründə də eyni şeyləri edən münafiqlərin bu hərəkəti **"...İçinizdə onlara xəbər daşıyanlar da var. Allah zalımları tanıyır"** (Tövbə surəsi, 47) ayəsi ilə xəbər verilmişdir. Quranda münafiqlərin bu xüsusiyyəti "başqa bir topluluq adından qulaq asmaq" kimi ifadə edilir. Allah ayədə belə buyurur:

Ey Elçi! Qəlbləri iman gətirmədiyi halda ağızları ilə: "İman gətirdik!"– deyən kimsələrdən küfrə can atanlar qoy səni kədərləndirməsin. Həm yəhudilərdən yalana həvəslə qulaq asanlar, həm də sənin yanına gəlməyən başqa bir camaata həvəslə qulaq asanlar vardır... (Maidə surəsi, 41)

MÜNAFIQLƏRİN AĞILSIZLIQLARI

Münafıqların ən əsas xüsusiyyətlərinin başında başqa inkarçılar kimi ağılsızlıqları gəlir. Bəziləri görünüşdə zəkali ola bilərlər, amma əsla Quranı anlamaq və yaşamaq üçün lazım olan ağıla sahib deyillər. Buna görə də hadisələrə ağılsızlıqla yanaşırlar, Allahı və möminləri də təqdir edə bilmirlər.

Etdiklərindən Allahın xəbərsiz olduğunu zənn edirlər

Allahın özlərindən xəbərsiz olduğunu sanmaq münafıqların ən böyük ağılsızlığıdır. Hər şeyi möminlərin üzərindən düşünürlər. Elə güman edirlər ki, möminləri razı salıb inandırsalar, heç bir problem olmadan istədiklərini əldə edə biləcəklər. Halbuki Allah münafıqların əməllərindən xəbərdardır. Heç bir hərəkətləri və heç bir düşüncələri Allahdan gizli qalmaz. Ağıllarından keçən və qəlblərində olan hər şeyi Allah əhatə etmişdir. Bir ayədə insanlar belə xəbərdar edilir:

... Onlar sizinlə rastlaşanda: "Biz iman gətirdik!"– deyirlər, təklidə qalanda isə sizə qarşı qəzəbdən barmaqlarının ucunu gəmirirlər. De: "Qəzəbinizdən ölün!" Şübhəsiz ki, Allah kökslərdə olanları bilir. (Ali-İmran surəsi, 119)

Münafıqlar Allahın onlardan xəbərsiz olduğunu düşünüb bir müddət möminləri aldatdıqlarını zənn edə bilərlər. İkiüzlü hərəkətlərinin qısa zamanda ortaya çıxmaması onları cəsarətləndirə bilər. Münafıqların bu yanlış düşüncəsi Quranda belə xəbər verilir:

Gizli söhbət qadağan ediləndən sonra yenə də qadağan olunmuş əmələ qayıdıb günah, düşmənçilik və Peyğəmbərə qarşı çıxmaq barədə öz aralarında xısın-xısın danışanları görmədinmi? Onlar sənin yanına gəldikdə səni Allahın salamladığı kimi salamlamır və öz-özlərinə: "Bəs niyə Allah bizi dediklərimizə görə cəzalandırmır?"– deyirlər. Cəhənnəm onlara yetər. Onlar orada yanacaq. Ora necə də pis dönüş yeridir. (Mücadilə surəsi, 8)

Münafıqların dediyi “Bəs niyə Allah bizi dediklərimizə görə cəzalandırmır?” sözü onların nə qədər ağılsız və düşüncəsiz olduqlarını göstərir. Allahın onlara sonsuza qədər vaxt verdiyini, bundan dolayı da ikiüzlülüklerini davam etdirəcəklərini düşünürlər. Halbuki bu əsla belə deyil, Allah onları mütləq üzə çıxaracaq.

Allahın möminlərə dəstək verdiyini anlamırlar

Münafıqlar Allahın onların əməllərindən xəbərdar olduğunu bilmədikləri kimi, möminlərə verdiyi dəstəyin də fərqiində deyillər. Möminlərə ancaq xarici görünüşə görə qiymət verirlər. Halbuki Allah möminlərə daim yardım edir, ən çətin görünən vəziyyətdə belə onları müvəffəq edir.

Münafıqlar həqiqətlərdən xəbərsiz olduqları üçün bəzi maddi xüsusiyyətlərə görə özlərini möminlərdən üstün görürlər. Bəzən möminlərdən daha zəngin və ya şöhrətli görünə bilərlər. Elə buna görə özlərini onlardan üstün zənn edirlər. Allah Peyğəmbərimizin (səv) dövründə yaşanmış bir hadisə ilə münafıqların ağılsızlıqlarını və Allahın yardımı ilə möminlərin hər şərtə münafıqlərə və başqa inkarçılara qalib gələcəyini xəbər vermişdir:

Onlar: "Əgər biz Mədinəyə qayıtsaq, ən qüdrətlilər ən alçaqları mütləq oradan çıxardacaqlar!"– deyirlər. Halbuki qüdrət yalnız Allaha, Onun Elçisinə və möminlərə məxsusdur, lakin bunu münafıqlar bilmirlər. (Münafiqun surəsi, 8)

Allahın əzabından çox inkarçılardan qorxurlar

Daha əvvəl də qeyd etdiyimiz kimi, münafıqlar möminlərlə birlikdə olduqları müddət ərzində onlar kimi davranır və onları təqlid edirlər. Lakin möminlərin çətin imtahanı zamanı, yəni inananları ortaya çıxaracaq əsil fədakarlıq və sədaqət dövrlərində münafıqların ikiüzlülükləri ortaya çıxır. Bu onların çox qorxaq olduğundan və ayədəki ifadə ilə desək, **insanlardan Allahdan qorxan kimi, hətta daha şiddətlə qorxmasından** irəli gəlir. Peyğəmbərimizin (səv) dövründə çətin anlarda münafıqların əxlaqsızlıqları ayələrdə belə xəbər verilmişdir:

Məgər sən, özlərinə: "Müharibədən əl çəkin, namaz qılın və zəkat verin!"– deyilən kəsləri görmədinmi? Onlara vuruşmaq vacib edildikdə, içərilərindən bir dəstəsi Allahdan qorxdular kimi və ya daha artıq qorxu ilə insanlardan qorxdular və: "Ey Rəbbimiz! Vuruşmağı nə üçün bizə vacib etdin? Nə olardı ki, bizə yaxın vaxtadək möhlət verəydin!"– dedilər. De: "Dünyanın ləzzəti azdır. Müttəqilər üçün isə axirət daha xeyirlidir. Sizə xurma çərdəyindəki lif qədər belə haqsızlıq edilməz". (Nisa surəsi, 77)

İnsanların arasında: "Allaha iman gətirdik!"– deyənləri də vardır. Amma Allah yolunda əziyyətə məruz qaldıqda insanların fitnəsini Allahın əzabı ilə eyni tuturlar. Əgər Rəbbindən bir zəfər gəlmiş olsa, mütləq: "Biz də sizinlə idik!"– deyərlər. Məgər Allah yaradılmışların kökslərində olanları ən yaxşı bilən deyilmi? (Ənkəbut surəsi, 10)

Öz aralarında da anlaşı bilmirlər

Birlik və bərabərlik möminlərin ən yaxşı xüsusiyyətlərindən biridir. Münafıqlarda isə bunun tam əksinədir, öz aralarında da münaqişə və ayrılıq olur. Çünki möminlər kimi yeganə hədəfləri yoxdur, yəni Allahın razılığını qazanmağa çalışmırlar. Ancaq öz mənfəətlərinin arxasınca qaçdıqlarına görə təbii olaraq aralarında anlaşılmazlıq meydana gəlir. Quranda onların bu xüsusiyyətinə belə diqqət çəkilir:

... Çünki onlar anlamayan adamlardır. Onlar hamılıqla sizə qarşı ancaq möhkəmləndirilmiş şəhərlərdə və ya divar arxasından vuruşurlar. Onların öz aralarındakı düşmənçilik isə çox kəskindir. Sən onların həmrəy olduğunu güman edirsən, halbuki onların qəlbləri dağımıqdır. Bu, ona görədir ki, onlar ağıl kəsməyən adamlardır. (Həşr surəsi, 13-14)

Elə düşünürlər ki, ağıllıdırlar

Münafıqlar möminləri aldatmaqla özlərinin çox ağıllı olduqlarını güman edirlər. Elə düşünürlər ki, möminlər kimi fədakarlıq etmədikləri və Allahın rızasını qazanmadan yaşadıkları üçün qazanc əldə edəcəklər. Halbuki burada ən böyük ağılsızlığa yol verirlər. Onlara dini öyrənib Allahın rızasını və cənnətini qazanmaq fürsəti verilməsinə baxmayaraq, nemətləri görməzlikdən gəlib dünya həyatının yararsız və keçici bəzəyinə göz dikirlər. Buna görə də kiçik mənfəətlər ucbatından böyük əzaba, yəni cəhənnəmə layiqdirlər. Üstəlik dünyada da vicdan əzabı çəkib daim şübhə içində yaşayacaqlar.

Özlərini ağıllı zənn etsələr də, Quranda münafıqların, əslində, ağılsız olduqları bildirilir:

Onlara: "Bu insanlar iman gətirdiyi kimi siz də iman gətirin!"– deyildiyi zaman: "Biz də səfehlərin iman gətirdikləri kimi iman gətirək?"– deyirlər Doğrusu, onlar özləri səfehdir, lakin bunu bilmirlər. (Bəqərə surəsi, 13)

FİTNƏKAR XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Möminlər arasında fitnə çıxarmağa çalışmaq münafıqların ən əsas xüsusiyyətlərindən biridir. “Fitnə” möminlərin birliyini, həmçinin Allah, Qurana və Peyğəmbərə olan sədaqətini pozmağa çalışılan hər cür danışıq və hərəkətdir. Münafıqlar yanlış yol tutduqlarına görə möminləri də bu yanlışlığa təhrik edirlər. Bunu etmək üçün xüsusilə çətin mühitləri fürsət kimi görürlər. Halbuki bu hədəflərinə heç vaxt çata bilməzlər. Çünki münafıqlərə möminlərin əleyhinə yol verməmək Allahın qanunudur.

Münafıqlar müsəlman adı altında özlərini sezdirmədən şeytana qulluq edirlər. İman gətirənləri azdırıb öz arxasınca sürükləmək şeytanın məqsədi olduğu kimi, münafıq də eyni düşüncə ilə müsəlmanların arasında fitnə çıxarıb onların haqdan üz çevirmələri üçün çalışır.

Ətrafındakılara vəsvəsə verməyə çalışırlar

Möminlərin olduğu yerdə daim şövq və həyəcan vardır. Bir yerə toplaşdıqda hadisələrin xeyir yönündən bəhs edir, Allahın vədlərini müjdələyir və faydalı söhbətlər edirlər. Bununla yanaşı, qədərin şüurunda olduqları da danışıqlarına əks olunur. Məsələn, təhlükədən və ya hər hansı mənfi hadisədən bəhs etdikdə bunun qədərdə olduğunu və xeyirlə yaradıldığını səmimi şəkildə qeyd edirlər. Münafıqlərdə isə bunun tam əksi olur və “kaş bunu etməyəydik”, “çox pis oldu” kimi ifadələr işlətməklə qəlblərindəki xəstəliyi danışıqlarında da gizlədə bilmirlər. Bu isə onların Allahın gücünü təqdir edə bilmədiklərindən qaynaqlanır.

Münafıqlar bu üslubla səmimi müsəlmanlara vəsvəsə verməyə çalışırlar. Allah möminləri bu təhlükəyə qarşı xəbərdar etmiş və Quranda vəsvəsə verənlərin şərinə belə bəhs etmişdir:

De: “Pənah aparıram insanların Rəbbinə; insanların ixtiyar sahibinə; insanların tanrısına; vəsvəsə verən, qaçıb gizlənən şeytanın şərinə – o şeytan ki, insanların ürəklərinə vəsvəsə salır, cinlərdən də olur, insanlardan da! (Nas surəsi, 1-6)

Çətin anlarda fitnə çıxarırlar

Münafıqlar sinsi xüsusiyyətlərini çətin anlarda büruzə verirlər. Təqvalı müsəlmanları yoldan çıxartmaq üçün başqa münafıqlərlə planlar qurub gizli işlər görürlər. Belə ki, inkarçılarla əlbir olmaqdan belə çəkinmirlər. Ancaq onlar unudurlar ki, onların bütün hərəkətləri qədərdə öncədən müəyyən edilmişdir və Allah onların əməllərinə şahidlik etmişdir. Rəbbimiz **“Allah kafirlərə möminləri məğlub etməyə yol verməyəcəkdir” (Nisa surəsi, 141)** ayəsi ilə münafıqların cəhdlərinin heçə çıxacağını xəbər vermişdir. Bir başqa ayədə isə Allah möminlərin daim qalib gələcəyini belə vurğulayır:

Kim Allahı, Onun Elçisini və iman gətirənləri özünə dost tutarsa, bilsin ki, qələbə çalanlar da məhz Allahın firqəsidir. (Maidə surəsi, 56)

Münafıq gücsüz kimi gördükləri vaxtlarda möminləri sədaqətsizliyə, xainliyə və ümitsizliyə sürükləmək istəyir. Buna görə ətrafındakıları hiyləgərliklə özünə tərəf çəkməyə çalışır. Bunu edərkən iftira atmaq münafıqın əl atdığı yollardan biridir.

Quranda münafıqların **“Allah və Onun Elçisi bizə ancaq yalan vədə vermişdir”** (Əhzab surəsi, 12) və **“Bunları öz dinləri aldatdı!”** (Ənfal surəsi, 49) kimi ifadələrlə iman gətirənlərə vəsvəsə verməyə çalışacaqları xəbər verilmişdir. Münafıqlar möminlərin fərqində olmadığı həqiqətləri ağılsızcasına guya özlərinin bildiyini düşünürlər. Bunun bir nümunəsini Quranda xəbər verilən münafıq Samirinin **“Mən onların görmədiklərini gördüm”** (Taha surəsi, 96) sözü ilə hz.Musa qövmünü azdırmağa çalışmasında görə bilərik.

Münafıqların çətin anlarda fitnə çıxarmalarının bir səbəbi də odur ki, onlar belə vaxtlarda rahat hərəkət etmək fürsəti tapırlar. Samiri fitnəni yalnız hz.Musanın olmadığı və qövmünün yönləndirilməyə uyğun hala gəldiyi mühitdə çıxarmışdır. Doğru yoldan azan qövmün: **“Musa yanımıza qayıtmayınca biz ona sitayiş etməkdən əl çəkməyəcəyik!”** (Taha surəsi, 91) -deməyi münafıqların fitnə çıxarmaq üçün qarışıq və çətin mühitlərə fürsət kimi baxdıqlarının əhəmiyyətli dəlilidir.

Hz.Muhəmmədin dövründəki münafıqların da Peyğəmbərimizin və yanındakı möminlərin güclü olduğu müddət boyu fitnə çıxarma bilmədikləri çox diqqət çəkicidir. Quranda münafıqların savaş mühitində möminlərin arasını vurmaq üçün qarışıqlıqdan istifadə etdikləri belə bildirilir:

Orada möminlər imtahana çəkilməmiş və güclü sarsıntıya məruz edilmişdilər. O zaman münafıqlar və qəlbində xəstəlik olanlar: "Allah və Onun Elçisi bizə ancaq yalan vədə vermişdir", -deyirdilər. (Əhzab surəsi, 11-12)

Münafıqların bu sözləri onların dinə baxışlarını özündə əks etdirir. Çünki mömin topluluğuna gəlib onlar kimi davranmaqla dünyəvi mənfəət əldə etmək istəmişdilər. Lakin qarşıya çıxan çətinlik onlara sınıtı vermiş və əməklərinin heçə getdiyini düşünmüşdülər. Buna görə də ətrafdan gələcək reaksiyaları düşünüb möminləri də öz qorxularına ortaqlıq etməyə çalışmışdılar. Peyğəmbərimizin dövründəki münafıqların belə təkliflərini xəbər verən bir ayə belədir:

Onlardan bir dəstə demişdi: "Ey Yəsrib əhli! Siz müqavimət göstərə bilməyəcəksiniz. Geri qayıdın!" (Əhzab surəsi, 13)

Buna qarşılıq olaraq möminlərin göstərməli olduğu davranış Quranda belə bildirilir:

Möminlər müttəfiqləri gördükdə: "Bu, Allahın və Onun Elçisinin bizə olan vədidir. Allah və Onun Elçisi doğru söyləmişlər!"- dedilər. Bu onların yalnız imanını və itaətini artırdı. Möminlərin içərisində Allaha etdikləri əhdə sadıq qalan kişilər vardır. Onlardan kimisi əhdini yerinə yetirib şəhid olmuş, kimisi də şəhid olmasını gözləyir. Onlar əhdlərini əsla dəyişdirməyiblər. Bu, ona görədir ki, Allah doğru danışanları doğruluqlarına görə mükafatlandırın, münafıqlərə də ya istəsə əzab versin, ya da onların tövbələrini qəbul etsin. Həqiqətən, Allah bağışlayandır, rəhmlidir. (Əhzab surəsi, 22-24)

Münafıqların fitnə çıxarmaq cəhdləri müxtəlif vaxtlarda ola bilər. Quranda Peyğəmbərimizin dövründə yaşayan münafıqların bu yöndəki əməllərinə diqqət çəkilən ayə belədir:

Döyüşə getməyib arxada qalanlar Allahın Elçisinin əleyhinə çıxaraq evdə qalmalarına sevindilər. Onlar Allah yolunda öz malları və canları ilə cihad etmək istəmədilər və: "Bu istidə döyüşə çıxmayın!"- dedilər. De: "Cəhənnəm odu bundan da hərarətlidir!" Kaş anlayaydılar. (Tövbə surəsi, 81)

Peyğəmbərimizin qövmündəki bəzi münafıqların riskə girəcəklərini sezdiklərində lap əvvəldən möminlərdən ayrıldıqları Quranda xəbər verilmişdir. Bu ayrılıq möminlər üçün həqiqətdə böyük rəhmətdir, çünki Allah möminləri bu minvalla fitnəkarlardan uzaqlaşdırmışdır. Bu barədə Quranda belə buyrulur:

Əgər onlar sizinlə birgə döyüşə çıxsaydılar, ancaq işinizdə qarışıqlığı artırır və sizi fitnəyə məruz qoymaq üçün tez aranızda girərdilər. İçinizdə onlara qulaq asanlar da var. Allah zalımları tanıyır. Onlar əvvəllər də fitnəkarlıq etməyə çalışmış və sənin əleyhinə hiylələr qurmuşdular. Axır ki, haqq yerini tapdı və onlar istəmədikləri halda Allahın hökmü qələbə çaldı. (Tövbə surəsi, 47-48)

Allah üçün mübarizədən bəhanə ilə qaçırlar

Münafıqlar çətin və sıxıntılı durumlarda möminləri tərk edib öz mənfəətlərini qurtarmağa çalışırlar. Lakin ayrılarkən də ikiüzlülük edib özlərini haqlı çıxarmağa cəhd göstərirlər. “Bizə zərər toxunmasından qorxuruq, Allaha təvəkkül edə bilmirik”, – deməzlər. Bunun yerinə bəzi ağılsız bəhanələr irəli sürürlər. Peyğəmbərimizin dövründəki yaşamış münafıqların önə sürdüyü bəhanələrin bəziləri Quranda belə bildirilir:

İki qoşunun üz-üzə gəldiyi gün sizə üz vermiş müsibət Allahın izni ilə oldu ki, möminləri aşkara çıxartsın və münafıqları bəlli etsin. Onlara: "Gəlin, Allah yolunda döyüşün, yaxud heç olmasa müdafiədə durun!"– deyildi. Onlar: "Döyüş olacağını bilsəydik sizin ardınızca gedərdik", –dedilər. Onlar o gün imandan çox küfrə yaxın idilər. Onlar qəlblərində olmayanı ağızları ilə deyirlər. Halbuki Allah onların nəyi gizlətdiklərini çox yaxşı bilir. (Ali-İmran surəsi, 166-167)

Geri qalan bədəvilər sənə: "Var-dövlətimiz və ailələrimiz bizi döyüşə getməkdən yayındırdı. Allahdan bizim üçün bağışlanma dilə!"– deyəcəklər. Onlar qəlbində olmayanları dilləri ilə deyirlər. De: "Əgər Allah sizə bir zərər yetirmək və ya bir xeyir vermək istəsə, Onun edəcəyi işin qarşısını kim ala bilər?" Xeyr, Allah sizin nə etdiyinizdən xəbərdardır. (Fəth surəsi, 11)

... İçərilərindən bir qismi isə: "Evlərimiz nəzarətsiz qalıb"– deyərək Peyğəmbərdən izin istəyirdi. Halbuki evləri nəzarətsiz deyildi. Onlar sadəcə olaraq qaçmaq istəyirdilər. (Əhzab surəsi, 13)

Göründüyü kimi, münafıqların irəli sürdüyü bəhanələr “savaşağı bilmirik”, “ailəmizi qorumaq məcburiyyətindəyik” kimi çox ağılsız ifadələrdən ibarətdir. Fəqət Allah onların durumunu “**qəlblərində olmayanı ağızları ilə deyirlər**” (Ali-İmran surəsi, 167) şəklində xəbər verir. Üstəlik bunu deyəndə Allaha da and içirlər. Bu haqda başqa bir ayədə belə bildirilir:

... Onlar: "Əgər taqətimiz olsaydı, biz də sizinlə bərabər çıxardıq!"– deyərək Allaha and içəcəklər... (Tövbə surəsi, 42)

Onların yalanlarından bəhs edən başqa bir ayədə isə belə deyilir:

... O, qəlbində olana Allahı şahid göstərir. Əslində o, ən qatı düşməndir. (Bəqərə surəsi, 204)

Münafıqlar tarix boyu eyni yalanlarla ortaya çıxıblar. Bu yalanlarını nə qədər doğru göstərməyə çalışsalar da, Allah onların səmimi olmadıqlarını bir çox nümunə ilə əvvəlcədən bildirmişdir.

Bu bəhanələrin əsas səbəbi imanlarının zəif olması və qəlblərindəki xəstəlikdir. Çünki Allaha və axirət gününə qəti iman gətirən müsəlman əsla belə davranmaz. Hətta möminlər imanlarından irəli gələn şövq və həyəcanla hər cür çətinliyə razı olurlar. Allahdan başqa heç kimdən və heç bir təhlükədən qorxmadan Allah üçün yaşayırlar. Münafıqların bu davranışına Peyğəmbərimizin dövründə yaşanan bir hadisə ilə belə nümunə verilir:

... Onlara vuruşmaq vacib edildikdə, içərilərindən bir dəstəsi Allahdan qorxuqları kimi və ya daha artıq qorxu ilə insanlardan qorxdular və: "Ey Rəbbimiz! Vuruşmağı nə üçün bizə vacib etdin? Nə olardı ki, bizə yaxın vaxtdək möhlət verəydin!" – dedilər... (Nisa surəsi, 77)

Ayədə bildirildiyi kimi, münafıqlar insanlardan o qədər qorxurlar ki, bu onların Allahın əmrinə açıqcasına üsyan etmələrinə səbəb olmuşdur. Lakin qaçmaq onlara qətiyyənlə fayda verməz. Dünyada çətinlikdən qaçmaqla ağıllı davranıqlarını düşünürlər, halbuki sonsuz axirət həyatını görməzlikdən gəldiklərinə görə çox şey itirirlər.

Möminlərin arasında yalan xəbər yayırlar

Möminlərin arasında yalan xəbər yaymaq münafıqların başqa fitnəkar xüsusiyyətlərindən biridir. Münafıqlar möminlərin əleyhində kimi görünən hər hansı bir şeyi şişirdib fəlakət dərəcəsinə çatdırır, sonra onu müsəlmanların arasında yayırlar. Bununla möminlər arasında narahatlıq və qarışıqlıq meydana gətirməyə çalışırlar. Quranda münafıqların bu çirkin əməllərindən belə bəhs edilir:

Onlara əmin-amanlıq və ya qorxu xəbəri gəldikdə, onu yayırlar. Halbuki bunu Peyğəmbərə və özlərindən olan nüfuz sahiblərinə çatdırsaydılar, içərilərindən onun mahiyyətinə varan kəslər o xəbəri bilərdilər. Əgər sizə Allahın lütfü və rəhmi olmasaydı, əlbəttə, az bir qisminiz istisna olmaqla, hamınız şeytana uyardınız. (Nisa surəsi, 83)

Onların yalan və iftiralarına qarşı möminlərin necə davranmalı olduğu Quranda Peyğəmbərimizin dövründə yaşanmış bir hadisədən bəhs edilərkən belə bildirilir:

Şübhəsiz ki, yalan xəbər gətirənlər özünüzdən olan bir dəstədir. Onu özünüz üçün pis bir şey hesab etməyin. Əksinə, bu, sizin üçün xeyirlidir. O dəstədən olan hər bir şəxs qazandıqı günahın cəzası vardır. İçərilərindən günahın böyüyünü öz üstünə götürəni isə böyük bir əzab gözləyir. Nə üçün siz bunu eşitdiyiniz zaman mömin kişilər və qadınlar bir-birləri haqda yaxşı fikirdə olub: "Bu, açıq-aydın bir böhtandır!" – demənilər? (Nur surəsi, 11-12)

Xeyirxahlıq adı ilə tərribat törədirlər

Münafıqlar hər şeydə olduğu kimi, fitnə çıxaranda belə ikiüzlü davranırlar. Pis əməllərini yaxşı niyyətlə etdiklərini iddia edirlər. Əslində, münafıqların məqsədləri insanları şübhəyə salmaq, onların şövqünü qırmaq, fitnə çıxarmaq və onların gücünü zəiflətməkdir. Onlardan soruşduqda isə bunu yaxşı niyyətlə etdiklərini deyirlər. Fəqət Allah Quranda münafıqların səmimi olmadıqlarına belə diqqət çəkir:

Onlara: "Yer üzündə fəsad törətməyin!" – deyildiyi zaman: "Biz ki, ancaq xeyirxahlıq edənlik!" – deyirlər. Sözsüz ki, onlar fəsad törədəndirlər, amma başa düşmürlər. (Bəqərə surəsi, 11-12)

Zərər vurmaq, küfr etmək, möminlərin arasına tərifiq salmaq məqsədilə, əvvəlcədən Allaha və Onun Elçisinə qarşı müharibə edən kimsəni gözləmək üçün məscid tikənlər, əlbəttə: "Biz yaxşılıqdan başqa bir şey istəmədik" (– deyə) and içəcəklər. Allah şahiddir ki, onlar yalançıdırlar. (Tövbə surəsi, 107)

MÖMİNLƏRƏ QARŞI FƏALİYYƏTLƏRİ

Münafıqlar öncə də qeyd etdiyimiz kimi, çətin anlarda fitnə-fəsad çıxarmağa çalışırlar. Lakin möminlər əleyhində fəaliyyətləri bununla məhdudlaşmır. Münafıqlar çox vaxt möminlərdən ayrıldıqdan sonra da fitnəkarlığa davam edirlər. Quranda Allah münafıqların bu xüsusiyyətini **“Onlar hər dəfə fitnəyə qayıtdıqda gözüyumulu ona qoşularlar”** (Nisa surəsi, 91) ayəsi ilə xəbər verir.

Möminlərdən ayrılandan sonra öz aralarında əlbir olmağa davam etmək münafıqların əsas xüsusiyyətlərindəndir. Fitnə-fəsad çıxarmaqla möminlərdən ayrılıb yenə müsəlman kimi görünmək və ikiüzlülüyə davam etmək daha da təəccüblüdür. Bunun əsas səbəbi əvvəl də vurğuladığımız kimi, onların münafıqlığı qəbul etməməsidir. Heç bir münafıq səmimi şəkildə: “Allahın rızasını qazanmağa çalışan müsəlmanlar arasında fitnə çıxardım. Buna görə də ikiüzlü saxtakaram, əslində, Allaha inanmıram”, – deməz. Səmimi möminlərlə birlikdə olmasa da, özü kimi başqalarını ətrafına toplayıb qrup yaradar və müsəlman kimi görünməyə davam edər. Əslində isə ən böyük din düşmənidir.

Quranda münafıqların Peyğəmbərimizdən və yanındakı möminlərdən ayrıldıqdan sonra yeni məscid qurduqlarından bəhs edilir. Tarixi kitablarda bu məscidin adının “Dirar məscidi” olduğu bildirilir. Onların belə iş tutması diqqəti çox cəlb edir. Dindən ayrılısalar da, müsəlman görünüşlərini qorumağa davam etmişdilər. Münafıqların həmin məscidi ilə Peyğəmbərimizin təqva üzərinə qurulan məscidi Quranda belə müqayisə edilir:

Zərər vurmaq, küfr etmək, möminlərin arasına təfriqə salmaq məqsədilə, əvvəlcədən Allaha və Onun Elçisinə qarşı müharibə edən kimsəni gözləmək üçün məscid tikənlər, əlbəttə: “Biz yaxşılıqdan başqa bir şey istəmədik”(– deyə) and içəcəklər. Allah şahiddir ki, onlar yalançıdırlar. Heç vaxt orada namaz qılma. İlk gündən təqva üzərində qurulmuş məscid, əlbəttə, içində namaz qılmağın üçün daha layiqdir. Orada pak olmağı sevən kişilər vardır. Allah da pak olanları sevir. Binasını Allah qorxusu və rızası üzərində quran kəs daha yaxşıdır, yoxsa binasını dağılmaqda olan uçurumun lap kənarında quran və onunla birlikdə cəhənnəm oduna yuvarlanan kəs? Allah zalım qövmü doğru yola yönəltməz. Onların ürəkləri parça-parça olana qədər tikdiyi bina qəlblərində bir şübhə olaraq qalacaqdır. Allah biləndir, müdrikdir. (Tövbə surəsi, 107-110)

Ayələrdə də xəbər verildiyi kimi, münafıqlar məscid qurub möminlərə qarşı çıxanlarla əlbir olurlar və onlara zərər verməyə çalışırlar. Bu məscidi quran münafıqlar nə qədər: “Biz yaxşılıqdan başqa heç nə istəmirik”, – desələr də, həqiqətdə niyyətləri pisdır. İki məscidi ayıran əhəmiyyətli fərq möminlərin məscidinin təqva, yəni Allah qorxusu və rızası üzərinə qurulmasıdır. Möminlərə düşmənçilik üzərində qurulan münafıqların məscidi isə ayədə bildirildiyi kimi, cəhənnəmə yuvarlanacaq uçurumun kənarındadır. Peyğəmbərimizin dövründə yaşamış münafıqların bu məsciddən istifadə edərək davam etdirdikləri fitnəni aşağıdakı kimi sadalaya bilərik:

Möminlərdən intiqam almağa çalışırlar

Möminlərə qarşı kin və nifrət bəsləmək münafıqların onlardan ayrıldıqdan sonra bir yerə toplaşmalarının başqa bir səbəbidir. Əvvəlki səhifələrdə münafıqların arasında möminlərdə olduğu kimi, sevgi və hörmətin olmadığından, tam əksinə, ayədəki ifadə ilə desək, qəlblərinin parça-parça olduğundan bəhs etmişdik. Onların bir yerdə olmalarının səbəbi möminlərə qarşı kin bəsləmək və intiqam almaq həvəsləridir. Çünki onların arasında olduqları müddət ərzində möminlər onları xəbərdar etmiş, xətalarını söyləmiş, ikiüzlülüklərini üzlərinə vurmuş və əməllərindən üz döndərmədikləri təqdirdə, cəhənnəmlə qarşılıq görəcəklərini bildirmişlər. Lakin

münafıqlar təkəbbürlərindən möminlərin göstərdiyi gözəl əxlaqı təqdir edə bilməmiş, onlara qarşı kin və düşmənçilik bəsləmişlər.

“Tövbə” surəsinin 74-cü ayəsində Allah **“onların intiqam almağı yalnız Allahın və Onun Elçisinin onları Öz lütfündən varlandırıdığını görür”** ifadəsi ilə münafıqların möminlərdən intiqam almaq istədiklərinə diqqət çəkir. Amma onların bu cəhdi boşdur. Allah hiylələrini pozmuş və onları daha da alçaltmışdır.

Münafıqlarda həm də intiqam həvəsi ilə möminləri yaxından izləmək xüsusiyyəti də var. Möminlərin başına pis iş gəlməsini, onların ziyan çəkməsini arzu edirlər. Quranda bu həqiqət belə ifadə edilir:

Sizə bir uğur nəsib olsa, onları kədərləndirər. Sizə bir fəlakət üz verdikdə isə, buna fərəhlənərlər. Əgər səbir etsəniz və (Allahdan) qorxsanız, onların qurduğu hiylə sizi ziyana sala bilməz. Həqiqətən, Allah onların nə etdiklərini əhatə edir. (Ali-İmran surəsi, 120)

Möminlərə qarşı inkarçılarla əlbir olurlar

Münafıqların möminlərdən intiqam almaq üçün əl atdıqları üsullardan biri də inkarçılarla əlbir olmaqdır. Quranda münafıqların inkarçılara güvənib onlarla dost olduqlarına belə diqqət çəkilir:

Münafıqlərə müjdə ver ki, onlar üçün üzücü bir əzab vardır. Möminləri qoyub kafirləri dost tutanlar gücü və əzəməti onlardamı axtarırlar? Halbuki qüvvət və əzəmət tamamilə Allaha məxsusdur. (Nisa surəsi, 138-139)

Peyğəmbərimizin dövründə də münafıqlar bu xüsusiyyətləri göstərmişdilər. Bununla yanaşı, möminlərə hücum edən inkarçılara dəstək vermiş, onlara möminlər haqqında bilgi vermiş və möminlərə hücum etmək üçün onları təşviq etmişdilər. Bu barədə Quranda belə xəbər verilir:

Münafıqların, kitab əhlindən kafir olan qardaşlarına: “Əgər siz qovulsanız, biz də sizinlə birlikdə çıxıb gedəcəm və sizə qarşı heç vaxt heç kəsə tabe olmayacağıq. Əgər (müsəlmanlar) sizə qarşı vuruşsalar, mütləq sizə kömək edəcəyik!”– dediklərini görmədinmi? Allah onların yalançı olduğuna şahiddir. (Həşr surəsi, 11)

Əgər onlar qovulsalar, (münafıqlar) onlarla birlikdə çıxıb getməz, (müsəlmanlar) onlara qarşı vuruşsalar, onlara köməklik göstərməzlər. Əgər onlara yardım etmiş olsalar belə, geri dönüb qaçar, sonra da onlara heç bir kömək edilməz. (Həşr surəsi, 12)

Münafıqların inkarçılara möminlər haqqında məlumat ötürmələri başqa bir ayədə belə deyilir:

Ey Elçi! Qəlbləri iman gətirmədiyi halda ağızları ilə: “İman gətirdik!”– deyən kimsələrdən küfrə can atanlar qoy səni kədərləndirməsin. Həm yəhudilərdən yalana həvəslə qulaq asanlar, həm də sənənin yanına gəlməyən başqa bir camaata həvəslə qulaq asanlar vardır. Onlar (haqqı dərk etdikdən) sonra kəlmələrin yerlərini dəyişdirib deyirlər: “Əgər sizə bu (dəyişdirilən hökm) verilsə, onu götürün. Yox əgər o verilməsə, çəkinin!” Allah kimi fitnəyə salmaq istərsə, sən ondan ötrü heç bir şeylə Allaha mane ola bilməzsən. Onlar o kəslərdir ki, Allah onların qəlbini təmizləmək istəməmişdir. Onlar dünyada rüsvay, axirətdə isə böyük bir əzaba düçar olacaqlar. (Maidə surəsi, 41)

Münafıqlar, beləliklə, inkarçıların möminlərə qalib gələcəyini və bu minvalla intiqamlarını da alacaqlarını zənn edirlər. Halbuki çox yanılırlar. Çünki ayələrdə bildirildiyi kimi, bütün güc və qüdrət Allahındır və Allah möminlərin dəstəkçisidir. Münafıqların və inkarçıların möminlərə qarşı təşkil etdikləri hücum və hiylələr Allahın yardımını ilə möminlərə zərər verə bilməz.

Möminləri ləkələməyə çalışırlar

Peyğəmbərimizin dövründə möminlərə iftira və böhtan atmaq münafıqların əl atdığı əməllərdən biri idi. Münafıqlar möminləri ləkələdikcə özlərini təmizə çıxaracağını sanmış, bu yolla onlardan ayrılıb düşmənçilik etməyi bir növ labüd hala gətirməyə çalışmışdılar. Elə zənn etmişdilər ki, inkarçılara möminlər haqqında yalanlar uydurmaqla onların etibarını azaldacaqlar. Quranda münafıqların bu əxlaqsız xüsusiyyətindən də bəhs edilir. Peyğəmbərimizin (səv) zövcələrinə iftira atdıqları **“dilləri ilə sizə pislilik edərlər”** (Mümtəhinə surəsi, 2) ayəsi ilə xəbər verilərək onların bu yönünə də diqqət çəkilir.

Bundan başqa, Quranda münafıqların möminlərə istehza etdikləri xəbər verilir:

Möminlərdən könüllü surətdə sədəqə verənlərə və çətinliklə tapdıqlarını verənlərə eyib tutanları, onları məsxərəyə qoyanları, Allah məsxərəyə qoyacaqdır. Onları sarsıdıcı bir əzab gözləyir. (Tövbə surəsi, 79)

Möminləri öz cərgələrinə qatmağa çalışırlar

Münafıqlar möminlərdən ayrıldıqdan sonra “məscid” qurmuşdular. Möminlərə iftira atmaq və inkarçılarla əlbir olmaqla yanaşı, bir də möminlərin yanındakı yeni adamları münafıq edib öz aralarına qatmaq istəmişdilər.

Belə ki, münafıqlar mömin topluluğunda imanı zəif olanlara yanaşırdılar. Vəsvəsəyə açıq olduğunu düşündükləri şəxsləri də fitnəyə salmağa çalışırdılar. Bu işi ən çox möminlər çətinliklə üzləşdikdə edirdilər. Allah bunun haqqında bir ayədə belə buyurur:

Allah aranızdan çəkindirənləri və öz qardaşlarına: “Bizə qoşulun!”– deyənləri tanıyır. Onlar nadir hallarda döyüşə qatılırlar. (Əhzab surəsi, 18)

ALLAH MÜNAFIQLƏRİ ORTAYA ÇIXARIB, ONLARA ƏZAB VERƏCƏK

Quranda münafıqlərdən bəhs edən bütün ayələr üstün güc sahibi olan Allahın möminlərin arasındakı münafıqləri mütləq ortaya çıxaracağını göstərir. Münafıqlar nə qədər oyun oynayıb həqiqi üzvlərini gizlətsələr də, Allahın dilədiyi zamanda möminlər tərəfindən mütləq tanınacaqlar. Çünki bu onların qədərində var. Allah onları bunun üçün yaratmış və imtahan məqsədilə möminlərin arasına qoymuşdur. Quranda münafıqların bütün xüsusiyyətləri və fəaliyyətləri xəbər verilmişdir. Münafıq nə etsə də, çirkin hərəkətlərinə davam etməlidir. Çünki qədərində yazılanlardan qaça bilməz.

Münafıqların ortaya çıxıb anlaşılması üçün çətin anlarda özlərini bürüzə etməyə də ehtiyac yoxdur. Allah diləyərsə, möminlərə onları tanıyıb ikiüzlülüklerini təşxis etmək bacarığı verər. Belə bacarığı olan möminlər bəzən davranışını dəyişdirər deyə münafıq xarakterli şəxsə qarşı xoş davranma bilərlər. Bu minvalla münafıq elə

düşünür ki, özünü gizlədə bilir. Lakin yanılır. Səmimiyyətsiz davranmaqda qərarlıdırsa, möminlər belə adamlardan üz çevirirlər.

Allah münafıqların gizli qalmaqda quranda belə xəbər verir:

Yoxsa qəblərində xəstəlik olanlar elə hesab edirdilər ki, Allah onların kin-küdurətini üzə çıxarmayacaq? Əgər Biz istəsəydik, onları sənə göstərerdik, sən də onları üzlərindəki əlamətlərdən tanıyardın. Sən onları danışq tərzlərindən mütləq tanıyacaqsan. Allah sizin əməllərinizi bilir. Biz aranızdakı mücahidləri və səbir edənləri ayırd edib üzə çıxarmaq üçün sizi mütləq sınayacaq və barənizdəki xəbərləri də yoxlayacağıq. (Mühəmməd surəsi, 29-31)

Ayələrdə bildirildiyi kimi, Allah münafıqları üzlərindən və danışqqlarından möminlərə tanıda bilər. Münafıqın ikiüzlülüüyü, tədirginliyi və narahatlığı üzünə və danışığına əks olunur. Onlar bunun qarşılığında dünya və axirətdə acı əzabla üzləşəcəklər.

Münafıqlar dünyada da əzab çəkirlər

Münafıqlar çıxardıqları fitnə-fəsadlara görə böyük əzaba layiqdirlər. Allahın təqdiri ilə bu əzab hələ dünyada ikən başlayır və ölümdən sonra cəhənnəmdə sonsuza qədər davam edəcək.

Hər şeydən əvvəl onu deyə bilərik ki, münafıqlar mənəvi əzab çəkirlər. Davamlı olaraq narahatlıq və qorxu içində yaşayırlar. Möminlərə qarşı etdiklərinin ikiüzlülük olduğunu, əslində, özləri də bilirlər. Buna görə də vicdani olaraq müntəzəm narahatlıq hissi keçirirlər. Bu narahatlıq ömürlərinin sonuna qədər davam edir. Bundan başqa, fitnə çıxardıqdan sonra da, əvvəl də davamlı qorxurlar. İkiüzlülükləri ortaya çıxarsa, möminlərin onları tanımasından qorxurlar. Onlardan ayrıldıqdan sonra isə əməllərinə qarşılıq olaraq Allah onları qorxu içində yaşadır. Quran əxlaqını yaşayan insanların sayının çoxalması münafıqların qorxusunu daha da artırır. Çünki kiçik mənəfətlərdən dolayı möminlərdən ayrıldıqlarına görə Allaha iman gətirənlərin sayının çoxalması onlara böyük peşmançılıq verir. Buna görə də bəzi münafıqlar İslam əxlaqının yayıldığını gördükdə möminlər arasına girməyə və “biz də sizinlə idik” kimi sözlərlə onların müvəffəqiyyətindən özlərinə pay çıxarmağa çalışırlar. Quranda Peyğəmbərimizin dövründə yaşanan hadisələrdən və o dövrdəki münafıqların davranışlarından belə bəhs olunur:

Münafıqlərə müjdə ver ki, onlar üçün üzücü bir əzab vardır. Möminləri qoyub kafirləri dost tutanlar gücü və əzəməti onlardanı axtarırlar? Halbuki qüvvət və əzəmət tamamilə Allaha məxsusdur. (Nisa surəsi, 138-139)

Onlar sizə göz qoyurlar. Əgər Allahdan sizə bir qələbə gəlsə: “Məgər biz də sizinlə deyildikmi?”– deyərlər. Əgər kafirlərə bir qələbə nəsib olsa: “Məgər biz sizə qalib gələ bilməzdikmi, sizi möminlərdən qorumadıqmı?”– söyləyərlər. Qiyamət günü Allah sizin aranızda hökm verəcəkdir. Allah kafirlərə möminləri (məğlub etməyə) yol verməyəcəkdir. (Nisa surəsi, 141)

Peyğəmbərimizin dövründəki münafıqların Peyğəmbərimizin qələbə çaldığı döyüşlərdə qənimətləri ələ keçirmək üçün səmimiyyətsizcə möminlərə yaxınlaşmağa çalışdıqları belə xəbər verilmişdir:

Siz qənimətləri götürməyə getdiyiniz zaman geri qalanlar: “Qoyun biz də sizin arxanızca gələk!”– deyəcəklər. Onlar Allahın sözünü dəyişdirmək istəyirlər. De: “Siz heç vaxt bizim arxamızca

gəlməyəcəksiniz. Allah əvvəldən sizin üçün belə demişdir". Onlar: "Xeyr, siz bizə həsəd aparırsınız"– deyəcəklər. Əksinə, onlar çox az anlayanlardır. (Fəth surəsi, 15)

Göründüyü kimi, münafıqlar möminlərin üstün gəldiyinə şahid olduqda yenidən onların yanına gəlmək istəmişdilər. Buna baxmayaraq, onlardan heç bir qarşılıq görməmişdilər. Əksinə olaraq, möminlər müzəffər olub güc qazandıqda münafıqların ikiüzlülüynü hamıya xəbər vermiş və onlar beləcə dünyada da alçaldılmışdılar.

Münafıqlar cəhənnəmin ən aşağı təbəqəsinə atılacaqlar

Münafıqlar fitnəkar əməllərinə görə əsil cəzalarını axirətdə alacaqlar. Axirətdə onlara ayrılan yer cəhənnəmin ən aşağı yeri, yəni əzabın ən çox olduğu yerdir. Quranda bu həqiqətdən belə bəhs olunur:

Həqiqətən, münafıqlar odun ən aşağı təbəqəsində olacaqlar və sən onlara heç bir köməkçi tapa bilməzsən. (Nisa surəsi, 145)

Münafıqların gedəcəyi cəhənnəmin ən aşağı təbəqəsi Quranda belə təsvir olunur:

Onlar bir-birini görəcəklər. Günahkar o günün əzabından qurtarmaq üçün fidyə vermək istəyər – öz oğullarını, həyat yoldaşını və qardaşını, ona sığınacaq vermiş nəslini və yer üzündə olanların hamısını – tək (bu) onu xilas etsin. Xeyr! Bu, alovu (şöhlənən) Oddur – başın dərisini sıyıdırıb çıxaran (bir od). (O od) çağırır arxa çevirəni, üz döndərəni. (Məaric surəsi, 11-17)

Onlar orada inildəyəcək və (heç nə) eşitməyəcəklər. (Ənbiya surəsi, 100)

O gün günahkarları zəncirlənmiş görəcəksən. Onların paltarları qatrandan olacaq, üzvlərini də alov bürüyəcəkdir. (İbrahim surəsi, 49-50)

Həqiqətən, zəqqum ağacı günahkar adamın yeməyidir. Əridilmiş yağın çöküntüsü kimi qarınlarda qaynar – qaynar su qaynayan kimi. Onu tutub cəhənnəmin ortasına sürüyün! Sonra əzab vermək üçün başına qaynar su tökün! (Duxan surəsi, 43-48)

Münafıqların çəkəcəyi bu əzab ancaq etdiklərinin qarşılığıdır. Çünki onlar yalnız Allaha ibadət edən möminlərə düşmənçilik etmişdirlər. Yalan və hiylə ilə onları aldadıb yollarından döndərməyə çalışmışdılar. Möminlərə qarşı inkarçılarla əlbir olmuş, müxtəlif iftiralar yaxmaqla yanaşı, onlara qarşı təşkil edilən bütün hiylələrə dəstək vermişdirlər. Təkrar olaraq yenə qeyd edək ki, çəkdikləri cəza həm dünyada, həm də axirətdə ancaq etdiklərinin qarşılığıdır. Bir ayədə buyurulduğu kimi:

Həqiqətən, Allah insanlara əsla zülm etməz, lakin insanlar özləri özlərinə zülm edərlər. (Yunis surəsi, 44)

ƏLAVƏ BÖLMƏ: TƏKAMÜL NƏZƏRİYYƏSİNİN SÜQUTU

Darvinizm, yəni təkamül nəzəriyyəsi yaradılış həqiqətini inkar etmək məqsədilə irəli sürülmüş, ancaq uğursuzluqla nəticələnmiş elmdən kənar cəfəngiyatdan başqa bir şey deyil. Canlıların cansız maddələrdən

təsadüfən əmələ gəldiyini iddia edən bu nəzəriyyə kainatda və canlılarda çox möcüzəvi nizam olduğunun elm tərəfindən sübut edilməsi, həmçinin təkamül prosesinin əsla baş vermədiyini göstərən 350 milyona yaxın fosilin tapılması ilə süqut etmişdir.

Beləliklə, Allahın bütün kainatı və canlıları yaratdığı elm tərəfindən də sübut edilmişdir. Bu gün təkamül nəzəriyyəsini dirçəltmək üçün dünya səviyyəsində aparılan təbliğat sadəcə elmi həqiqətlərin təhrif olunmasına, qərəzli şərhinə, elm adı altında söylənilən yalan və saxtakarlıqlara əsaslanır.

Ancaq bu təbliğat həqiqəti gizlətmir. Təkamül nəzəriyyəsinin elm tarixində ən böyük xəta olması son 20-30 il ərzində elm dünyasında getdikcə daha ucadan dilə gətirilir. Xüsusilə 1980-ci illərdən sonra aparılan tədqiqatlar darvinist iddiaların tamamilə səhv olduğunu üzə çıxarmış və bu həqiqət bir çox elm adamı tərəfindən dilə gətirilmişdir. ABŞ-da biologiya, biokimya, paleontologiya kimi fərqli sahələrlə məşğul olan bir çox elm adamı darvinizmin əsassızlığını görür, canlıların mənşəyini artıq yaradılışla açıqlayırlar.

Təkamül nəzəriyyəsinin süqutundan və yaradılış dəlillərindən digər əsərlərimizdə də bütün elmi təfərrüatları ilə bəhs etmişik və etməyə davam edirik. Ancaq bu mövzudan burada da bəhs etməkdə fayda var.

Darvini məhv edən çətinliklər

Təkamül nəzəriyyəsi tarixi qədim yunanlara gedib çıxan bir təlim olmasına baxmayaraq, XIX əsrdə əsaslı şəkildə irəli sürüldü. Nəzəriyyəni elm dünyasının gündəminə gətirən ən mühüm irəliləyiş Çarlz Darvinin 1859-cu ildə nəşr edilən “Növlərin mənşəyi” adlı kitabı idi. Darvin bu kitabda dünyadakı müxtəlif canlı növlərini Allahın ayrı-ayrı yaratdığına qarşı çıxırdı. Darvinin fikrincə, bütün növlər ortaq əcdaddan törəmiş və zaman ərzində kiçik dəyişikliklərlə müxtəlifləşmişdilər.

Darvinin nəzəriyyəsi heç bir konkret elmi tapıntıya əsaslanmırdı. Özünün də qəbul etdiyi kimi, sadəcə fikir irəli sürmək idi. Hətta Darvin kitabındakı “Nəzəriyyənin qarşısında duran çətinliklər” başlıqlı uzun bölmədə etiraf etdiyi kimi, nəzəriyyə bir çox mühüm suala cavab verə bilmirdi.

Darvin nəzəriyyəsinin qarşılaşdığı çətinliklərə inkişaf edən elmin üstün gələcəyinə, yeni elmi kəşflərin nəzəriyyəsinə gücləndirəcəyinə ümid edirdi. Bunu kitabında tez-tez bildirirdi. Ancaq inkişaf edən elm Darvinin ümidlərinin tam əksinə, nəzəriyyənin əsas iddialarını bir-bir təkzib etdi.

Darvinizmin elm qarşısındakı məğlubiyyətini üç əsas başlıq altında təhlil etmək olar:

1) Nəzəriyyə həyatın yer üzündə ilk dəfə necə ortaya çıxdığını əsla açıqlaya bilmir.

2) Nəzəriyyənin irəli sürdüyü təkamül mexanizmlərinin, əslində, təkamül xarakterinə malik olduğunu göstərən heç bir elmi tapıntı yoxdur.

3) Fosillər təkamül nəzəriyyəsinin iddialarının tam əksini göstərir.

Bu bölmədə bu üç başlıq əsas prinsipləri ilə təhlil edəcəyik.

Keçilməz ilk pillə: həyatın mənşəyi

Təkamül nəzəriyyəsi bütün canlı növlərinin bundan təxminən 3.8 milyard il əvvəl ibtidai dünyada təsadüfən meydana gələn bircə canlı hüceyrədən törədiklərini iddia edir. Bircə hüceyrənin milyonlarla kompleks canlı növünü necə əmələ gətirməsi və əgər həqiqətən bu cür təkamül baş vermişsə, nə üçün izlərinin fosillərdə tapılmadığı nəzəriyyənin açıqlaya bilmədiyi suallardandır. Ancaq bütün bunlardan əvvəl iddia edilən təkamül prosesinin ilk pilləsi üzərində dayanmaq lazımdır. Həmin ilk hüceyrə necə ortaya çıxmışdır?

Təkamül nəzəriyyəsi cahilliklə yaradılışı inkar etdiyinə görə, həmin ilk hüceyrənin heç bir plan və nizam olmadan təbii qanunlar çərçivəsində təsadüfən meydana gəldiyini iddia edir. Yəni bu nəzəriyyəyə əsasən, cansız maddə kortəbii təsadüflər nəticəsində ortaya canlı hüceyrə çıxarmalıdır. Ancaq bu, məlum olan ən təməl biologiya qanunlarına zidd iddiadır.

Həyat həyatdan gəlir

Darvin kitabında həyatın mənşəyindən heç bəhs etməmişdi. Çünki onun dövründəki ibtidai elm anlayışı canlıların çox sadə quruluşa malik olduqlarını fərz edirdi. Orta əsrlərdən bəri “təsadüfi törəmə” (spontaneous generation) adlı nəzəriyyəyə əsasən, cansız maddələrin təsadüfən birləşərək canlı varlıq əmələ gətirməsinə inanırdılar. Bu dövrdə həşəratların yemək artıqlarından, siçanların da buğdadan əmələ gəlməsi geniş yayılmış düşüncə idi. Bunu sübut etmək üçün qəribə təcrübələr aparılmışdı. Çirkli əsginin üstünə bir az buğda qoyulmuş və bir müddət sonra bu qarışıqdan siçanların əmələ gəlməsini gözləmişdilər.

Ətin qurdlanması da həyatın cansız maddələrdən törədiyinə dəlil hesab edilirdi. Lakin daha sonra məlum olacaqdı ki, ətin üstündəki qurdlar öz-özlərinə əmələ gəlmirlər, milçəklərin gətirib qoyduğu gözlə görünməyən sürfələrdən çıxırdılar. Darvin “Növlərin mənşəyi” adlı kitabını yazdığı dövrdə isə bakteriyaların cansız maddədən əmələ gəlməsi inancı elm dünyasında geniş şəkildə qəbul edilirdi.

Lakin Darvinin kitabının nəşr edilməsindən beş il sonra məşhur fransız bioloq Lui Paster təkamülə əsas verən bu inancı qəti şəkildə təkzib etdi. Paster apardığı uzun elmi fəaliyyət və təcrübələrdə gəldiyi nəticəni belə şərh etmişdi:

“Cansız maddələrin həyatı əmələ gətirməsi iddiası artıq qəti şəkildə tarixə basdırılmışdır”. (*Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, səh.2*)

Təkamül nəzəriyyəsinin tərəfdarları Pasterin kəşflərinə uzun müddət qarşı çıxdılar. Ancaq inkişaf edən elm canlı hüceyrəsinin mürəkkəb quruluşunu üzə çıxardıqca həyatın öz-özünə əmələ gəlməsi iddiasının əsassızlığı daha da açıq şəkil aldı.

XX əsrdəki nəticəsiz səylər

XX əsrdə həyatın mənşəyi mövzusunun tədqiq edən ilk təkamülçü məşhur rus bioloq Aleksandr Oparin oldu. Oparin 1930-cu illərdə irəli sürdüyü bəzi tezislərlə canlı hüceyrəsinin təsadüfən meydana gələ biləcəyini sübut etməyə çalışdı. Ancaq bu fəaliyyətlər uğursuzluqla nəticələnəcək və Oparin bu etirafı etməli olacaqdı:

“Təəssüf ki, hüceyrənin mənşəyi məsələsi təkamül nəzəriyyəsinə tamamilə əhatə edən ən qaranlıq məqamdır”. (*Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), səh.196*)

Oparinin yolunu davam etdirən təkamülçülər həyatın mənşəyi problemini həll etmək üçün təcrübələr aparmağa çalışdılar. Bu təcrübələrin ən məşhuru amerikalı kimyaçı Stenli Miller tərəfindən 1953-cü ildə aparıldı. Miller ibtidai atmosferdə mövcud olduğunu iddia etdiyi qazları bir təcrübədə birləşdirdi və bu qarışıqta enerji verərək zülalları təşkil edən bir neçə üzvi molekulları sintezlədi.

O illərdə təkamüllə bağlı mühüm mərhələ kimi tanıtılan bu təcrübənin əsassız olduğu və təcrübədə tətbiq edilən atmosferin Yer kürəsi şərtlərindən çox fərqli olduğu sonrakı illərdə üzə çıxacaqdı. (*"New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, 63-cü cild, oktyabr 1982, səh. 1328-1330*)

Uzun sükutdan sonra Millerin özü də tətbiq etdiyi atmosfer mühitinin həqiqi olmadığını etiraf etdi. (Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, səh. 7)

Həyatın mənşəyi problemini açıqlamaq üçün XX əsr boyu göstərilən bütün təkamülçü səylər uğursuzluqla nəticələndi. San Diyeqo Skrips İnstitutundan məşhur geokimyaçı Cefri Bada (Jeffrey Bada) təkamülçü “Earth” jurnalında 1998-ci ildə dərc edilən bir məqalədə bu həqiqəti belə qəbul edir:

“Bu gün XX əsri arxada qoyarkən hələ də XX əsrin başlanğıcındakı ən böyük həll edilməmiş problemlə qarşı-qarşıyıq: həyat yer üzündə necə başlayıb”. (*Jeffrey Bada, Earth, fevral 1998, səh. 40*)

Həyatın kompleks quruluşu

Təkamülçülərin həyatın mənşəyi ilə bağlı bu qədər çıxılmaz vəziyyətə düşməsinin başlıca səbəbi ən sadə hesab etdikləri canlıların belə mürəkkəb quruluşu malik olmasıdır. Canlı hüceyrəsi insanın hazırladığı bütün texnoloji məhsullardan daha mürəkkəbdir. Belə ki, bu gün dünyanın ən qabaqcıl laboratoriyalarında belə cansız maddələri birləşdirərək nəinki canlı hüceyrə, hətta hüceyrəyə aid bircə zülal da hasil etmək mümkün deyil.

Bir hüceyrənin meydana gəlməsi üçün lazımlı şərtlər əsla təsadüflərlə açıqlanmayacaq qədər çoxdur. Hüceyrənin ən əsas quruluş vahidi olan zülalların təsadüfən sintezlənmə ehtimalı 500 amin turşusundan ibarət orta ölçülü zülal üçün 10^{950} 1-dir. Ancaq riyaziyyatda 1050-də 1-dən kiçik ehtimallar praktiki cəhətdən “qeyri-mümkün” hesab edilir. Hüceyrənin nüvəsində yerləşən və genetik informasiyanı daşıyan DNT molekulu böyük informasiya bankıdır. İnsan DNT-sinin ehtiva etdiyi informasiya kağıza köçürülsə, hər biri 500 səhifədən ibarət 900 cildlik kitabxana əmələ gələr. Burada çox maraqlı dilemma da var: DNT ancaq bəzi xüsiləşmiş zülalların (fermentlərin) köməyi ilə ikiləşir. Ancaq bu fermentlərin sintezi də ancaq DNT-dəki informasiya əsasında baş verir. Bir-birlərindən asılı olduqlarına görə ikiləşmənin (replikasiya) baş verməsi üçün hər ikisi eyni anda mövcud olmalıdırlar. Bu isə həyatın öz-özünə əmələ gəlməsi ssenarisini çıxılmaz vəziyyətdə qoyur. San Diyeqo Kaliforniya Universitetindən məşhur təkamülçü prof. Lesli Orgel (Leslie Orgel) “Scientific American” jurnalının 1994-cü il oktyabr sayında bu həqiqəti belə etiraf edir:

“Olduqca kompleks quruluşa malik olan zülalların və nuklein turşularının (RNT və DNT) eyni yerdə və eyni zamanda təsadüfən əmələ gəlmələri həddindən artıq ehtimaldan kənardır. Ancaq bunların biri olmadan digərini əldə etmək də mümkün deyil. Ona görə insan məcburən həyatın kimyəvi yollarla meydana gəlməsinin əsla mümkün olmadığı nəticəsinə gəlir”. (*Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, cild 271, oktyabr 1994, səh. 78*)

Şübhəsiz ki, əgər həyatın kortəbii təsadüflərlə öz-özünə meydana gəlməsi mümkün deyilsə, onda həyatın yaradıldığı qəbul edilməlidir. Bu həqiqət əsas məqsədi yaradılışı inkar etmək olan təkamül nəzəriyyəsini açıq-aydın əsassız edir.

Təkamülün xəyali mexanizmləri

Darvinin nəzəriyyəsini təkzib edən ikinci əsas cəhət nəzəriyyənin təkamül mexanizmləri kimi irəli sürdüyü hər iki anlayışın, əslində, heç bir təkamül gücünə malik olmamasıdır.

Darvin irəli sürdüyü təkamül iddiasını tamamilə təbii seçmə mexanizmi ilə əlaqələndirmişdi. Bu mexanizmə verdiyi əhəmiyyət kitabının adından da açıq şəkildə başa düşülür: “Növlərin mənşəyi: təbii seçmə yolu ilə...”

Təbii seçmə təbiətdəki həyat uğrunda mübarizədə təbii şərtlərə uyğun və güclü canlıların həyatda qalması fikrinə əsaslanır. Məsələn, yırtıcı heyvanlar tərəfindən təhlükəyə məruz qalan maral sürüsündə daha sürətlə qaçan marallar həyatda qalacaq.

Beləliklə, maral sürüsü sürətlə qaçan və güclü fərdlərdən ibarət olacaq. Amma bu mexanizm maralların təkamül keçirməsinə səbəb olmaz, onları başqa bir canlı növünə, məsələn, atlara çevirməz. Ona görə təbii seçmə mexanizmi heç bir təkamül gücünə malik deyil.

Darvin də bu həqiqəti anlamışdı və “Növlərin mənşəyi” adlı kitabında: “Faydalı dəyişikliklər baş vermədikcə təbii seçmə heç bir şey edə bilməz”, – demək məcburiyyətində qalmışdı. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 189*)

Lamarkın təsiri

Bəs bu faydalı dəyişikliklər necə baş verə bilərdi? Darvin öz dövrünün ibtidai elm anlayışı çərçivəsində bu suala Lamarka əsaslanaraq cavab verməyə çalışmışdı. Darvindən əvvəl yaşamış fransız bioloq Lamarka görə, canlılar həyatları boyu keçirdikləri fiziki dəyişiklikləri sonrakı nəsillə ötürürlər, nəsildən-nəsillə toplanan bu xüsusiyyətlər nəticəsində yeni növlər meydana gəlir. Məsələn, Lamarkın fikrincə, zürafələr ceyranlardan törəyiblər, hündür ağacların yarpaqlarını yeməyə çalışarkən nəsildən-nəsillə boyunları uzanmışdır.

Darvin də buna bənzər misallar çəkmiş, məsələn, “Növlərin mənşəyi” kitabında qida tapmaq üçün suya girən bəzi ayıların tədricən balinalara çevrildiyini iddia etmişdi. (*Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 184*)

Lakin Mendelin kəşf etdiyi və XX əsrdə inkişaf edən genetik elmi ilə qəti şəkildə sübut edilən genetik qanunları qazanılmış xüsusiyyətlərin sonrakı nəsillərə ötürülməsi əfsanəsini məhv etdi. Beləliklə, təbii seçmə “təkbaşına” və tamamilə təsirsiz mexanizm olaraq qaldı.

Neodarvinizm və mutasiyalar

Darvinistlər isə bu vəziyyətə çıxış yolu tapmaq üçün 1930-cu illərin sonlarında müasir sintetik nəzəriyyəni və ya daha geniş yayılmış adı ilə “neodarvinizmi” ortaya atdılar. Neodarvinizm təbii seçmənin yanına faydalı dəyişiklik səbəbi kimi mutasiyaları, yəni canlıların genlərində radiasiya kimi xarici amillər və ya transkripsiya xətalari nəticəsində əmələ gələn pozuntuları əlavə etdi.

Bu gün də elmi cəhətdən əsassız olduğunu bilmələrinə baxmayaraq, darvinistlər neodarvinist modeli müdafiə edirlər. Nəzəriyyə yer üzündəki milyonlarla canlı növünün, onların qulaq, göz, ağciyər, qanad kimi sayısız-hesabsız mürəkkəb orqanlarının mutasiyalara, yəni genetik pozulmalara əsaslanan proses nəticəsində əmələ gəldiyini iddia edir. Amma nəzəriyyəni çarəsiz qoyan bir açıq elmi həqiqət var: mutasiyalar canlıları təkmilləşdirmirlər, əksinə, hər zaman canlılara zərər verirlər.

Bunun səbəbi çox sadədir: DNT çox mürəkkəb quruluşa malikdir. Bu molekula olan hər hansı təsadüfi təsir ancaq zərər verir. Amerikalı genetik B.G. Ranganatan (B. G. Ranganathan) bunu belə açıqlayır:

“Mutasiyalar kiçik, təsadüfi və zərərli dirlər. Çox nadir meydana gəlirlər və ən yaxşı halda təsirsizdirlər. Bu üç xüsusiyyət mutasiyaların təkamül xarakterli təsir meydana gətirməyəcəyini sübut edir. Yüksək dərəcədə xüsusiləşmiş orqanizmdə meydana gələn təsadüfi dəyişiklik ya təsirsiz, ya da zərərli olur. Bir qol saatında meydana gələn təsadüfi dəyişiklik qol saatını təkmilləşdirməz. Ona böyük ehtimalla zərər verər və ya ən yaxşı halda təsir etməz. Bir zəlzələ bir şəhəri daha da yaxşılaşdırmır, onu məhv edir. (B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)

Bu günə qədər heç bir faydalı, yəni genetik məlumatı təkmilləşdirən mutasiya müşahidə edilməyib. Bütün mutasiyaların zərərli olması aşkar edilib. Aydın olmuşdur ki, təkamül nəzəriyyəsinin təkamül mexanizmi kimi göstərdiyi mutasiyalar, əslində, canlıları sadəcə məhv edən, şikəst edən genetik hadisələrdir (insanlarda mutasiyanın ən çox rast gəlinən təsiri xərçəngdir). Əlbəttə, məhvedici mexanizm təkamül mexanizmi ola bilməz. Təbii seçmə isə Darvinin də qəbul etdiyi kimi, təkbaşına heç bir şey edə bilməz. Bu həqiqət bizə təbiətdə heç bir təkamül mexanizminin olmadığını göstərir. Təkamül mexanizmi olmadığına görə, təkamül deyilən xəyali proses də baş verməyib.

Fosillər: ara-keçid formalardan əsər-ələmət yoxdur

Təkamül nəzəriyyəsinin iddia etdiyi prosesin baş vermədiyinin ən açıq göstəricisi isə fosillərdir. Təkamül nəzəriyyəsinə görə, bütün canlılar bir-birlərindən törəyiblər. Əvvəlcədən mövcud olan bir canlı növü zaman ərzində digərinə çevrilmiş və bütün növlər bu şəkildə əmələ gəlmişdirlər. Nəzəriyyəyə əsasən, bu çevrilmə yüz milyon illər davam edən uzun dövrü əhatə etmiş və mərhələ-mərhələ irəliləmişdir. Bu təqdirdə iddia edilən uzun çevrilmə prosesi zamanı sayısız-hesabsız ara növlər əmələ gəlməli və yaşamalıdılar. Məsələn,

keçmişdə balıq xüsusiyyətlərini daşımalarına baxmayaraq, bir tərəfdən də bəzi sürünən xüsusiyyətlərini qazanmış yarı-balıq, yarı-sürünən canlılar yaşamalır və ya sürünən xüsusiyyətlərini daşıyan, bir tərəfdən də bəzi quş xüsusiyyətləri qazanmış sürünən quşlar ortaya çıxmaldır. Bunlar keçid prosesində olduqları üçün şikəst, yarımçıq, qüsurlu canlılar olmalıdır. Təkamülçülər keçmişdə yaşadığına inandıqları bu nəzəri məxluqları “ara-keçid forması” adlandırırlar.

Həqiqətən də, bu cür canlılar keçmişdə yaşayıblarsa, onların sayı və növü milyonlarla, hətta milyardlarla olmalıdır və bu əcaib canlıların qalıqlarına mütləq fosil qeydlərində rast gəlinməlidir. Darvin “Növlərin mənşəyi”ndə bunu belə açıqlamışdır:

“Əgər nəzəriyyəmə doğrudursa, novləri bir-birilə əlaqələndirən saysız-hesabsız ara-keçid novləri keçmişdə mütləq yaşamalır... Onların yaşadığının dəlilləri də sadəcə fosil qalıqları arasında tapıla bilər. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, səh. 179)

Ancaq bu sətirləri yazan Darvin ara-keçid formaların heç cür tapılmadığını bilir və bunun nəzəriyyəsi üçün böyük problem olduğunu görürdü. Ona görə “Növlərin mənşəyi” kitabının “Nəzəriyyənin qarşısında duran çətinliklər” (Difficulties on Theory) adlı bölməsində belə yazmışdı:

“Əgər, həqiqətən, növlər digər növlərdən yavaş dəyişikliklərlə törəyiblərsə, nə üçün saysız-hesabsız ara-keçid formasına rast gəlmirik? Nə üçün bütün təbiət qarmaqarışıq vəziyyətdə deyil, məhz yerli-yerindədir? Saysız-hesabsız ara-keçid forması olmalıdır, bəs nə üçün yer üzünün çoxsaylı təbəqələrində onları tapmırıq?... Nə üçün hər geoloji forma və hər təbəqə belə qalıqlarla dolu deyil? Geologiya yaxşı dərəcələndirilmiş bir prosos üzə çıxarmır və bəlkə də, bu mənim nəzəriyyəmə qarşı irəli sürüləcək ən böyük etiraz olacaq.” (Əlavə haşiyə: Charles Darwin, The Origin of Species, səh. 172, 280)

Darvinin puç olan ümidləri

Ancaq XIX əsrin ortasından indiyə qədər dünyanın hər tərəfində qızğın fosil araşdırmaları aparılmasına baxmayaraq, ara-keçid formalarına rast gəlinməmişdir.

Aparılan qazıntı işlərində və tədqiqatlarda əldə edilən bütün tapıntılar, təkamülçülərin gözlədiklərinin əksinə, canlıların yer üzündə birdən-birə, tam və qüsursuz formada ortaya çıxdıqlarını göstərmişdir.

Məşhur ingilis paleontoloq Derek V. Eycer (Derek V. Ager) təkamülçü olmasına baxmayaraq, bu həqiqəti belə etiraf edir:

“Problemimiz budur: fosilləri hərtərəfli tədqiq etdikdə növlər və ya siniflər səviyyəsində belə daima eyni həqiqətlə qarşılaşırıq; mərhələli təkamüllə təkmilləşən deyil, birdən-birə yer üzündə əmələ gələn qruplar görürük”. (Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, cild 87, 1976, səh. 133)

Yəni fosil qeydlərində bütün canlı növləri aralarında heç bir keçid forması olmadan, tam formada ani ortaya çıxırlar. Bu, Darvinin fikirlərinin tam əksidir. Habelə bu, canlı növlərinin yaradıldığını göstərən çox güclü dəlildir.

Çünki bir canlı növünün heç bir əcdadı olmadan, bir anda və qüsursuz şəkildə ortaya çıxmasının tək açıqlaması var: o növ yaradılmışdır. Bu həqiqət məşhur təkamülçü bioloq Duqlas Futuyma tərəfindən də qəbul edilir:

“Yaradılış və təkamül yaşayan canlıların mənşəyi haqqında iki yeganə açıqlamadır. Canlılar dünyada ya tamamilə mükəmməl və tam formada ortaya çıxmışlar, ya da belə olmamışdır. Əgər belə olmamışdırsa, dəyişiklik prosesi nəticəsində özlərindən əvvəl mövcud olan bəzi canlı növlərindən təkamül keçirərək meydana gəlmədirlər. Amma tam və mükəmməl formada ortaya çıxıblarsa, onda sonsuz güc sahibi olan bir ağıl tərəfindən yaradılmışlar”. (Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983, səh. 197)

Fosillər isə canlıların yer üzündə tam və mükəmməl formada ortaya çıxdıqlarını göstərir. Yəni “növlərin mənşəyi” Darvinin hesab etdiyinin əksinə, təkamül deyil, yaradılışdır.

İnsanın təkamülü nağlı

Təkamül nəzəriyyəsinin tərəfdarlarının ən çox gündəmə gətirdikləri məsələ insanın mənşəyidir. Bununla bağlı darvinist iddia bu gün yaşayan müasir insanın meymunabənzər məxluqlardan törədiyini zənn edir. 4-5 milyon il əvvəl başladığı fərz edilən bu prosesdə müasir insan ilə əcdadları arasında bəzi ara-keçid formaların yaşadığı iddia edilir. Əslində, tamamilə fantastik olan bu ssenaridə dörd əsas kateqoriya var:

Avstralopiteklər

Homo habilis

Homo erectus

Homo sapiens

Təkamülçülər insanların ilk “meymunabənzər əcdadları”na “cənub meymunu” mənasını verən avstralopitek (“australopithecus”) adını veriblər. Bu canlılar, əslində, nəslə kəsilməmiş meymun növüdür. Lord Solli Zukerman və prof. Çarlz Oksnord kimi İngiltərə və ABŞ-dan olan iki məşhur anatomun avstralopitek nümunələri üzərində apardığı hərtərəfli araşdırmalar bu canlıların sadəcə nəslə kəsilməmiş meymun növünə aid olduqlarını və insanlarla heç bir bənzərlik təşkil etmədiklərini göstərmişdir. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, səh. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, cild 258, səh. 389*)

Təkamülçülər insanın təkamülünün sonrakı mərhələsini də “homo”, yəni insan kimi təsnif edirlər. İddiaya əsasən, homo ardıcılığındakı canlılar avstralopiteklərdən daha çox inkişaf ediblər. Təkamülçülər bu fərqli canlılara aid fosilləri ardıcıl düzərək fantastik təkamül sxemi qururlar. Bu sxem xəyalidir, çünki bu fərqli siniflərin arasında təkamül xarakterli əlaqə olması əsla sübut edilə bilməmişdir. Təkamül nəzəriyyəsinin XX əsrdəki ən mühüm tərəfdarlarından biri olan Ernst Mayr: “Homo sapiensə uzanan zəncir halqası, əslində, itib”, – deyərək bunu qəbul edir. (*J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, dekabr 1992*)

Təkamülçülər “avstralopitek > homo habilis > homo erectus > homo sapiens” ardıcılığını qurarkən bu növlərin hər birinin daha sonrakının əcdadı olmasını irəli sürürlər. Lakin paleoantropoloqların son kəşfləri avstralopitek, homo habilis və homo erectusun dünyanın müxtəlif bölgələrində eyni dövrlərdə yaşadıklarını göstərir. (*Alan Walker, Science, cild 207, 1980, səh. 1103; A. J. Kelso, Physical Anthropology, 1-ci nəşr, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, səh. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, cild 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, səh. 272*)

Habelə, homo erectus sinfinə aid olan insanların bir qismi çox müasir dövrlərə qədər yaşayıblar, homo sapiens neanderthalensis və homo sapiens sapiens (insan) ilə eyni mühitdə birlikdə mövcud olmuşdurlar. (Time, noyabr 1996)

Bu isə, əlbəttə, bu siniflərin bir-birilərinin əcdadı olduqları iddiasının əsassızlığını açıq şəkildə ortaya qoyur. Harvard Universitetinin paleontoloqlarından Stiven Cey Quld təkamülçü olmasına baxmayaraq, darvinist nəzəriyyənin düşdüyü bu çıxılmaz vəziyyəti belə açıqlayır:

“Əgər bir-biri ilə paralel şəkildə yaşayan üç müxtəlif hominid (insanabənzər) sxemi varsa, onda bizim soy ağacımıza nə oldu? Aydınır ki, bunların biri digərindən törəyə bilməz. Habelə, biri digəri ilə müqayisə edildikdə təkamül xarakterli inkişaf meyli nümayiş etdirmirlər.”(*S. J. Gould, Natural History, cild 85, 1976, səh. 30*)

Qısaca desək, KİV-də və ya dərsliklərdə verilən bir cür fantastik yarı-meymun yarı-insan canlıların rəsmləri ilə, yəni sırf təbliğat yolu ilə dirçəldilməyə çalışılan insanın təkamülü ssenarisi heç bir elmi əsası olmayan nağıldan ibarətdir.

Bu mövzunu uzun illər tədqiq edən, xüsusilə avstralopitek fosilləri üzərində 15 il araşdırma aparən İngiltərənin ən məşhur və hörmətli elm adamlarından biri olan Lord Solli Zukerman, təkamülçü olmasına baxmayaraq, meymunabənzər canlılardan insana uzanan nəsil ağacı olmadığı nəticəsinə gəlmişdir.

Zukerman maraqlı elm şkalası da qurmuşdur. Elmi hesab etdiyi elm sahələrindən elmdən kənar qəbul etdiyi elm sahələrinə qədər şəxəli cədvəl çəkmişdir. Zukermanın bu cədvəlində ən elmi, yəni konkret faktlara əsaslanan elm sahələri kimya və fizikadır. Cədvəldə bunlardan sonra bioloji elmlər, daha sonra sosial fənlər gəlir. Şaxələnmənin ən kənar ucunda, yəni elmdən kənar hesab edilən hissədə isə Zukermanın fikrincə telepatiya, altıncı hiss kimi hissənin fəvqündə olan qavrama anlayışları və bir də insanın “təkamülü” yerləşir! Zukerman şaxələnmənin bu ucunu belə açıqlayır:

“Obyektiv reallıq sahəsindən çıxıb bioloji elm fərz edilən bu sahələrə, yəni hissənin fəvqündə olan qavramaya və ya insanın fosil tarixinin şərh edilməsinə daxil olduqda, (öz nəzəriyyəsinə) sadıq birisi üçün hər şeyin mümkün olduğunu görürük. Belə ki, (təkamülün) coşqun tərəfdarın bəzən müxtəlif ziddiyyətli şeylərə eyni anda inanması belə mümkündür. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, səh. 19*)

İnsanın təkamülü nağılı da nəzəriyyələrinə kor-koranə inanan bir sıra insanların tapdıqları bəzi fosillər haqqında qabaqcadan rəy verərək şərh etmələrindən ibarətdir.

Darvin formulu!

İndiyə qədər təhlil etdiyimiz bütün dəlillərlə yanaşı, təkamülçülərin necə cəfəng inanca malik olduqlarına bir də uşaqların belə anlayacağı açıq misalla izah edək.

Təkamül nəzəriyyəsi canlıların təsadüfən əmələ gəldiyini iddia edir. Bu ağlasığmaz iddiaya əsasən, cansız və şüursuz atomlar birləşərək əvvəlcə hüceyrəni, sonra eyni atomlar birləşərək digər canlıları və insanı meydana gətirmişlər. İndi düşünək, canlıların əsasını təşkil edən karbon, fosfor, azot, kalium kimi elementləri birləşdirdikdə bir yığın əmələ gəlir. Bu atom yığını hansı prosesdən keçirilsə də, bircə canlı belə əmələ gətirməz.

İstəyirsinizsə, bununla bağlı bir təcrübə keçirək və təkamülçülərin, əslində, müdafiə etdikləri, amma ucadan söyləyə bilmədikləri iddianı onların adından “Darvin formulu” adı altında nəzərdən keçirək:

Təkamülçülər çoxlu sayda böyük çənin içində canlıların əsasını təşkil edən fosfor, azot, karbon, oksigen, dəmir, maqnezium kimi elementlərdən bol miqdarda qoysunlar. Hətta normal şərtlərdə mövcud olmayan, ancaq bu qarışıqın içində lazımlı bildikləri maddələri də bu çənlərə əlavə etsinlər. Qarışıqların içində istədikləri qədər amin turşusu, istədikləri qədər də zülal doldursunlar. Bu qarışıqlara istədikləri nisbətdə temperatur və rütubət versinlər. Bunları istədikləri ən yaxşı texnoloji cihazlarla qarışdırsınlar. Çənlərin başında nəzarətçi kimi dünyanın qabaqcıl elm adamlarını qoysunlar. Bu mütəxəssislər atadan oğula, nəsil-dən-nəslə ötürülərək növbə ilə milyardlarla, hətta trilyonlarla il fasiləsiz çənlərin başında gözləsinlər. Bir canlının əmələ gəlməsi üçün hansı şərtlərin mövcud olmasını lazım bilirlərsə, hamısını tətbiq etsinlər. Ancaq nə etsələr də, o çənlərdən əsla bir canlı çıxara bilməzlər. Zürafələri, aslanları, arıları, bülbülləri, tutuquşuları, atları, delfinləri, gülləri, səhləb çiçəklərini, zanbaqları, qərənfilləri, bananları, portağalları, almaları, xurmaları, pomidorları, qovunları, qarpızları, əncirləri, zeytunları, üzümləri, şaftalıları, tovuz quşlarını, qırqovulları, rəngarəng kəpənəkləri və bunlar kimi milyonlarla canlı növündən heç birini əmələ gətirə bilməzlər. Nəinki burada sadaladığımız bir neçə canlı, bunların bircə hüceyrəsini belə əldə edə bilməzlər.

Qısaca desək, şüursuz atomlar birləşərək hüceyrəni əmələ gətirə bilməzlər. Sonra yeni qərar verərək bir hüceyrəni iki yerə bölüb, sonra ardıcıl başqa qərarlar verib elektron mikroskopunu icad edən, sonra öz hüceyrə

quruluşunu bu mikroskop altında tədqiq edən professorları əmələ gətirə bilməzlər. Maddə ancaq Allahın üstün yaratması ilə həyat qazanır. Bunun əksini iddia edən təkamül nəzəriyyəsi isə ağıla tamamilə zidd cəfəngiyatdır. Yuxarıdakı misalda göstəriləyi kimi, təkamülçülərin ortaya atdığı iddialar üzərində bir az düşünsək, bu həqiqət aşkar görünür.

Göz və qulaqdakı texnologiya

Təkamül nəzəriyyəsinin qətiyyəni açıqlaya bilmədiyi digər məsələ isə göz və qulaqdakı üstün duyğu keyfiyyətidir. Gözlə bağlı mövzuya keçməmişdən əvvəl “Necə görürük?” sualına qısaca cavab verək. Bir cisimdən gələn şüalar gözdə tor qişaya tərsinə düşür. Bu şüalar buradakı hüceyrələr tərəfindən elektrik siqnallarına çevrilir və beyinin arxa hissəsindəki görmə mərkəzi adlanan kiçik nahiyəyə ötürülür. Bu elektrik siqnalları bir sıra ardıcıl proseslərdən sonra beyindəki bu mərkəzdə görüntü kimi şərh edilir. Bu məlumatdan sonra düşünək: beyinə heç bir işıq keçmir. Yəni beyinin içi qapqaranlıqdır, işıq beyinin yerləşdiyi yerə girə bilməz. Görmə mərkəzi adlanan yer qapqaranlıq, işıq düşmədiyi, bəlkə, heç qarşılaşmadığınız qədər qaranlıq yerdir. Ancaq siz bu zülmət qaranlıqda işıqlı, aydın dünyanı izləyirsiniz.

Üstəlik bu o qədər aydın və keyfiyyətli görüntüdür ki, XXI əsrin texnologiyası belə hər cür imkanı olmasına baxmayaraq, bu aydın görüntünü əldə edə bilmir.

Məsələn, hal-hazırda oxuduğunuz kitaba, kitabı tutan əllərinizə baxın, sonra başınızı qaldırın və ətrafınıza baxın. Hal-hazırda gördüyünüz aydın və keyfiyyətli görüntünü başqa bir yerdə görmüsünüzmü? Bu qədər aydın görüntünü sizə dünyanın qabaqcıl televizor şirkətlərinin istehsal etdiyi təkmilləşdirilmiş televizor ekranı belə verə bilməz. 100 ildən bəri minlərlə mühəndis bu aydın görüntünü əldə etmək üçün çalışır. Bunun üçün fabriklər, böyük müəssisələr qurulur, tədqiqatlar aparılır, planlar və dizaynlar edilir. Bir televizor ekranına baxın, bir də hal-hazırda əlinizdə tutduğunuz bu kitaba. Arada böyük aydınlıq və keyfiyyət fərqi olduğunu görə bilərsiniz. Həm də televizorun ekranı sizə ikiölçülü görüntü göstərir, lakin siz üçölçülü, dərin perspektivi olan görüntü izləyirsiniz.

Uzun illərdən bəri on minlərlə mühəndis üçölçülü televizor icad etməyə, gözün görmə keyfiyyətini əldə etməyə çalışırlar. Bəli, üçölçülü televizor kimi sistem istehsal edə bildilər, amma onu da eynəksiz üçölçülü görmək mümkün deyil, həm də bu, süni üçölçülü görüntüdür. Arxa tərəf daha bulanıq, ön tərəf isə kağız dekorasiya kimi görünür. Heç bir zaman gözün gördüyü qədər aydın və keyfiyyətli görüntü əmələ gəlmir. Kamerada da, televizorda da mütləq görüntü itkisi olur.

Təkamülçülər bu keyfiyyətli və aydın görüntünü əmələ gətirən mexanizmin təsadüfən əmələ gəldiyini iddia edirlər. İndi birisi sizə otağımızdakı televizorun təsadüflər nəticəsində əmələ gəldiyini, atomların birləşib bu görüntünü əmələ gətirən aləti meydana gətirdiyini desə, nə düşünərsiniz? Minlərlə insanın birlikdə edə bilmədiyini şüursuz atomlar necə etsin?

Gözün gördüyündən daha bəsit görüntünü əmələ gətirən alət təsadüfən əmələ gəlmirsə, gözün və gözün gördüyü görüntünün də təsadüfən meydana gəlməyəcəyi çox açıqdır. Eyni vəziyyət qulağa da aiddir. Xarici qulaq ətrafdakı səsləri qulaq seyvanı vasitəsilə toplayıb daxili qulağa ötürür; daxili qulaq da bu titrəyişləri elektrik impulslarına çevirərək beyinə göndərir. Eynilə görmədə olduğu kimi, eşitmə prosesi də beyindəki eşitmə mərkəzində həyata keçir.

Göz üçün dediklərimiz qulağa da aiddir, yəni beyin işıq kimi səsə də qapalıdır, səs keçirmir. Ona görə xarici aləm nə qədər səs-küylü olsa da, beyinin içi tamamilə səssizdir. Buna baxmayaraq, ən aydın səslər beyində eşidilir. Səs keçirməyən beyninizdə orkestr simfoniyları dinləyir, ətraf mühitin bütün səs-küyünü eşidirsiniz. Ancaq həmin anda həssas bir cihazla beyninizin içindəki səs səviyyəsi ölçülsə, burada səssizliyin hakim olduğu məlum olacaqdır. Aydın görüntü əldə etmək ümidi ilə texnologiyadan necə istifadə edilirsə, səs üçün də eyni səylər on illərdən bəri davam etdirilir. Səsyazma cihazları, musiqi mərkəzləri, bir çox elektron alət, səs qəbul edən musiqi sistemləri bu fəaliyyətlərin nəticələrindən bəziləridir. Ancaq ən yüksək texnologiya ilə bu

sahədə minlərlə mühəndis və mütəxəssis işləməsinə baxmayaraq, qulağın əmələ gətirdiyi qədər aydın və keyfiyyətli səs əldə edilməmişdir. Ən böyük musiqi sistemi şirkətinin istehsal etdiyi ən keyfiyyətli musiqi mərkəzini düşünün. Səsi qeyd etdikdə mütləq səsin bir hissəsi itir, az da olsa, təhrif olur və ya musiqi mərkəzini işə saldıqda hələ musiqi çalmamışdan əvvəl mütləq bir cızıltı eşidirsiniz. Ancaq insan orqanizmindəki texnologiyanın məhsulu olan səsələr olduqca aydın və qüsursuzdur. İnsan qulağı heç vaxt musiqi mərkəzində olduğu kimi, cızıltılı və ya təhrif olunmuş şəkildə səs eşitməz; səs necədirsə, tam və aydın şəkildə onu eşidir. Bu, insan yaradıldığı gündən bəri belədir. İndiyə qədər insanın istehsal etdiyi heç bir görüntü və səs cihazı göz və qulaq qədər həssas və keyfiyyətli qəbuledici olmamışdır. Ancaq görmə və eşitmə hadisəsində bütün bunların fəvqündə duran çox böyük həqiqət də var.

Beyinin içində görünən və eşidən şüur kimə aiddir?

Beyinin içində parlaq, rəngli dünyanı izləyən, simfoniyaları, quşların civiltilərini dinləyən, gülü qoxulayan kimdir?

İnsanın gözlərindən, qulaqlarından, burnundan gələn siqnallar elektrik impulsu kimi beyinə ötürülür. Biologiya, fiziologiya və ya biokimya kitablarında bu görüntünün beyində necə əmələ gəlməsinə dair bir çox şey oxuyursunuz. Ancaq bu mövzu haqqında ən mühüm həqiqətə heç bir yerdə rast gəlməmişsiniz: beyində bu elektrik impulslarını görüntü, səs, qoxu və hiss kimi qavrayan kimdir? Beyinin içində gözə, qulağa, buruna ehtiyac hiss etmədən bütün bunları qavrayan bir şüur var. Bu şüur kimə aiddir?

Əlbəttə, bu şüur beyini təşkil edən sinirlər, yağ təbəqəsi və sinir hüceyrələrinə aid deyil. Elə buna görə hər şeyin maddədən ibarət olduğunu zənn edən darvinist-materialistlər bu suallara heç cür cavab verə bilmirlər. Çünki bu şüur Allahın yaratdığı ruhdur. Ruhun görüntünü izləmək üçün gözə, səsi eşitmək üçün qulağa ehtiyacı yoxdur. Eyni zamanda düşünmək üçün beyinə də ehtiyacı yoxdur.

Bu açıq və elmi həqiqəti oxuyan hər insan beyinin içindəki bir neçə sm³-lik, qapqaranlıq yerə bütün kainatı üçölçülü, rəngli, kölgəli və işıqlı şəkildə sıığışdırıran uca Allahu düşünüb, Ondan qorxub Ona sığınmalıdır.

Materialist inanc

Bura qədər təhlil etdiklərimiz təkamül nəzəriyyəsinin elmi kəşflərə zidd iddia olduğunu göstərir. Nəzəriyyənin həyatın mənşəyi haqqındakı iddiası elmə ziddir, irəli sürdüyü təkamül mexanizmlərinin heç bir təkamül gücü yoxdur və fosillər nəzəriyyənin iddia etdiyi ara keçid formalarının yaşamadığını göstərir. Bu təqdirdə, əlbəttə, təkamül nəzəriyyəsi elmə zidd fərziyyə kimi bir kənara qoyulmalıdır. Belə ki, tarix boyu dünya mərkəzli kainat modeli kimi bir çox düşüncə tərzii elmin gündəmindən çıxarılmışdır. Ancaq təkamül nəzəriyyəsi təkidlə elmin gündəliyində saxlanılır. Hətta bəzi insanlar nəzəriyyənin tənqid edilməsini elmə təcavüz kimi göstərməyə çalışırlar. Axı niyə? Bunun səbəbi təkamül nəzəriyyəsinin bəzi kütlələr üçün əvəzəlməz doqmatik inanc olmasıdır. Bu kütlələr materialist fəlsəfəyə kor-koranə bağlıdırlar və darvinizmi də təbiət haqqında yeganə materialist açıqlama olduğu üçün mənimsəyiblər. Bəzən bunu açıq şəkildə etiraf edirlər. Harvard Universitetindən məşhur genetik və eyni zamanda qabaqcıl təkamülçülərdən olan Riçard Levontin əvvəlcə materialist, sonra elm adamı olduğunu belə etiraf edir:

“Bizim materializmə inancımız var, bu “a priori” (əvvəlcədən qəbul edilmiş, doğru fərz edilmiş) inandır. Bizi dünya haqqında materialist açıqlama verməyə məcbur edən şey elmi metodlar və qanunlar deyil. Əksinə, materializmə olan “a priori” bağlılığımız səbəbi ilə dünya haqqında materialist açıqlama verən tədqiqat metodları və anlayışlarını uydururuq. Materializm mütləq doğru olduğuna görə də İlahi açıqlamanın səhnəyə çıxmasına icazə verə bilmərik”. (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 yanvar 1997, səh. 28)

Bu sözlər darvinizmin materialist fəlsəfəyə bağlılıq uğrunda davam etdirilən bir doqma olduğunun açıq ifadəsidir. Bu doqma maddədən başqa heç bir varlıq olmadığını qəbul edir. Bu səbəbdən də cansız, şüursuz maddənin həyatı əmələ gətirdiyinə inanır. Milyonlarla müxtəlif canlı növünün, məsələn, quşların, balıqların, zürafələrin, pələnglərin, həşəratların, ağacların, çiçəklərin, balinaların və insanların maddənin öz daxilindəki reaksiyalarla, yəni yağan yağışla, çaxan şimşəklə, cansız maddədən əmələ gəldiyini qəbul edir. Əslində isə bu, həm ağıla, həm də elmə ziddir. Amma darvinistlər Allahın açıq-aşkar varlığını qəbul etməmək üçün bu ağıldan və elmdən kənar fikri cahilliklə müdafiə etməkdə davam edirlər.

Canlıların mənşəyinə materialist düşüncə ilə baxmayan insanlar isə bu açıq həqiqəti görəcəklər: bütün canlılar üstün güc, bilik və ağıla malik olan Yaradanın əsəridir. Yaradan bütün kainatı yoxdan var edən, ən qüsuruz şəkildə nizama salan və bütün canlıları yaradan Allahdır.

Təkamül nəzəriyyəsi dünya tarixinin ən təsirli sehidir

Burada bunu da bildirmək lazımdır ki, heç bir ideologiyanın təsiri altında qalmadan, sadəcə aqlını və məntiqini işlədən hər insan elm və mədəniyyətdən uzaq xalqların xurafatlarını xatırladan təkamül nəzəriyyəsinə inanmağın qeyri-mümkün olduğunu asanlıqla anlayacaqdır.

Yuxarıda da bildirildiyi kimi, təkamül nəzəriyyəsinə inananlar böyük bir çənin içinə bir çox atomu, molekulu, cansız maddəni dolduran və bunların qarışığından zaman ərzində düşünən, dərk edən, kəşflər edən professorların, universitet tələbələrinin, Eynşteyn, Habl kimi elm adamlarının, Frank Sinatra, Çarlton Heston kimi aktyorların, bununla yanaşı, ceyranların, limon ağaclarının, qərənfillərin çıxacağına inanırlar. Həm də bu cəfəng iddiaya inananlar elm adamları, professorlar, mədəni, təhsilli insanlardır. Bu səbəbdən təkamül nəzəriyyəsi haqqında dünya tarixinin ən böyük və ən təsirli sehi ifadəsini işlətmək yerinə düşər. Çünki dünya tarixində insanların bu dərəcədə aqlını başından alan, ağıl və məntiqlə düşünmələrinə imkan verməyən, gözlərinin qarşısına sanki pərdə çəkib çox açıq olan həqiqətləri görmələrinə mane olan başqa inanc və ya iddia yoxdur. Bu, afrikalı bəzi qəbilələrin totemlərə, Səba xalqının Günəşə tapınmasından, hz. İbrahimin qövmünün düzəltmələri bütələrə, hz. Musanın qövmünün qızıldan düzəltmələri buzova tapınmalarından daha qorxulu və ağlasığmaz korluqdur. Əslində, bu vəziyyət Allahın Quranda işarə etdiyi ağılsızlıqdır. Allah bəzi insanların anlayışlarının bağlı olacağını və həqiqətləri görməkdən məhrum olacağını bir çox ayəsində bildirir. Bu ayələrdən bəziləri belədir:

Həqiqətən, kafirləri qorxutsan da, qorxutmasan da, onlar üçün birdir, iman gətirməzlər. Allah onların urəyinə və qulağına möhür vurmuşdur. Gözlərində də pərdə vardır. Onları böyük bir əzab gözləyir! (Bəqərə surəsi, 6-7)

... Onların qəlbləri vardır, lakin onunla anlamazlar. Onların gözləri vardır, lakin onunla görməzlər. Onların qulaqları vardır, lakin onunla eşitməzlər. Onlar heyvan kimidirlər, bəlkə də, daha çox zəlalətdədirlər. Qafil olanlar da məhz onlardır! (Əraf surəsi, 179)

Allah “Hicr” surəsində də bu insanların möcüzələr görsələr də, inanmayacaq qədər sehrləndiklərini belə bildirir:

Əgər onlara göydən bir qapı açsaq və oradan durmadan yuxarı dırmaşsalar yenə də: “Gözümüz bağlanmış, biz sehrlənmişik”, – deyrlər. (Hicr surəsi, 14-15)

Bu qədər geniş kütləyə bu sehrin təsir etməsi, insanların həqiqətlərdən bu qədər uzaq saxlanması və 150 ildən bəri bu sehrin pozulmaması isə sözlə ifadə edilməyəcək qədər heyvətəmizi vəziyyətdir. Çünki bir və

ya bir neçə insanın qeyri-mümkün ssenarilərə, cəfəng və məntiqsiz iddialara inanmalarını anlamaq olar. Ancaq dünyanın hər tərəfindəki insanların şüursuz və cansız atomların ani qərarla birləşib qeyri-adi mütəşəkkillik, nizam, ağıl və şüur nümayiş etdirərək qüsursuz sistemlə işləyən kainatı, həyat üçün uyğun hər cür xüsusiyyətə malik olan Yer planetini və saysız-hesabsız kompleks sistemdən ibarət canlıları meydana gətirdiyinə inanmasının sehrdən başqa heç bir açıqlaması yoxdur.

Allah Quranda inkarçı fəlsəfənin tərəfdarı olan bəzi şəxslərin etdikləri sehlərlə insanlara təsir etdiklərini Hz. Musa ilə firon arasında baş verən bir hadisə ilə bizə bildirir. Hz. Musa firona haqq dini təbliğ etdikdə firon Hz. Musaya öz bilici sehrkarları ilə insanların toplaşdığı bir yerdə qarşılaşmasını söyləyir.

Hz. Musa sehrkarlarla qarşılaşdıqda əvvəlcə onların bacarıqlarını göstərməsini əmr edir. Bu hadisənin danışıldığı ayə belədir:

(Musa:) “Siz atın”, - dedi. Onlar (əsalarını yerə) atdıqda, adamların gözlərini bağlayıb (sehləyib) onları qorxutdular və böyük bir sehr göstərdilər. (Əraf surəsi, 116)

Göründüyü kimi, fironun sehrkarları Hz. Musa və ona inananlardan başqa, insanların hamısını sehləyə bilmişdilər. Ancaq onların atdıqlarına qarşı Hz. Musanın ortaya qoyduğu dəlil onların bu sehrini, ayədəki ifadə ilə uydurduqlarını udmuş, yəni təsirsiz etmişdir:

Biz də Musaya: “Əsanı tulla!” - deyə vəhy etdik. Bir də (baxıb gördülər ki,) əsa onların uydurub düzəlttikləri bütün şeyləri udur. Artıq haqq zahir, onların uydurub düzəlttikləri yalanlar isə batil oldu. (Sehrbazlar) orada məğlub edildilər və xar olaraq geri döndülər. (Əraf surəsi, 117-119)

Ayələrdə də bildirildiyi kimi, əvvəllər insanlara sehləyərək təsir göstərən bu şəxslərin etdiklərinin saxtakarlıq olmasının başa düşülməsi ilə sözügedən şəxslər alçalmışlar. Dövrümüzdə də bir sehrin təsiri ilə elm adı altında olduqca cəfəng iddialara inanan və bunları müdafiə etmək üçün həyatlarını qurban verənlər bu iddialardan əl çəkməsələr, həqiqətlər tam mənası ilə üzə çıxdıqda və sehr pozulduqda alçalacaqlar. Belə ki, təqribən 60 yaşına qədər təkamülü müdafiə edən və ateist filosof olan, ancaq sonradan həqiqətləri görənlər Malkolm Maqeric təkamül nəzəriyyəsinin yaxın gələcəkdə düşəcəyi vəziyyəti belə açıqlayır:

“Mən özüm təkamül nəzəriyyəsinin xüsusilə tətbiq edildiyi sahələrdə gələcəyin tarix kitablarındakı ən böyük yumor hədəflərindən biri olacağına inandım. Gələcək nəsillər bu qədər çürük və qeyri-müəyyən hipotezin inanılmaz saflıqla qəbul edilməsini heyrətlə qarşılayacaqlar”. (Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, səh.43)

Bu gələcək uzaq deyil, əksinə, çox yaxın gələcəkdə insanlar “təsadüf”lərin ilah olmasının mümkünsüzlüyünü anlayacaqlar, təkamül nəzəriyyəsi dünya tarixinin ən böyük yalanı və ən güclü sehiri kimi təsvir ediləcəkdir. Bu güclü sehir böyük sürətlə dünyanın hər tərəfində insanlar üzərində təsirini itirməyə başlamışdır. Təkamül yalanının sirtinin öyrənən bir çox insan bu yalana necə aldandığını heyrət və təəccüblə qarşılayır.

Xeyr, Biz haqqı batilin üstünə atarıq və o da onun işini bitirər. Bir anda (batilin) yox olub getdiyini görərsiniz. (Allaha) aid etdiyiniz sifətlərə görə vay halınıza! (Ənbiya surəsi, 18)